

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กฤตยา อาชวนิจกุล.บันทึกการต่อสู้ของผู้หญิงธรรมดา : เคียงร้างสร้างแผ่นดิน.กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เจนเดอร์เพรส,2538.
- กนกศักดิ์ แก้วเทพ.เศรษฐศาสตร์สองกระแส.กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2536.
- กรมการพัฒนาชุมชน.ผู้นำ อองค์กร ชุมชน กับกรมการพัฒนาชุมชน [Online].แหล่งที่มา : www.cdd.go.yh/chumchon/capacity/capac.htm ,19 พ.ค. 2547.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.คู่มือบ้านเมืองน่าอยู่.กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย,2546.
- กอบกุล อิงคุทานนท์ (บรรณาธิการ).ผู้หญิง กับอำนาจที่แปรเปลี่ยน. กรุงเทพฯ : โครงการจัดพิมพ์คบไฟ,2537.
- กาญจนา แก้วเทพ.จิตสำนึกของชาวนา : ทฤษฎีและแนวการวิเคราะห์แบบเศรษฐศาสตร์การเมือง , พิมพ์ครั้งที่ 1 .กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์ , 2527.
- กาญจนา แก้วเทพ.ผู้หญิง/ผู้ชาย: ที่บ้าน/ที่สาธารณะ.ใน สตรีศึกษา 2 ผู้หญิงกับประเด็นต่างๆ. กรุงเทพฯ:คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี , 2544.
- กาญจนา แก้วเทพ.ม่านแห่งอคติ : ความสัมพันธ์ระหว่างสตรีกับสถาบันสังคม.กรุงเทพฯ : มูลนิธิเพื่อนหญิง,2535.
- กาญจนา แก้วเทพ.อุดมการณ์:แนวคิดและแนวการวิเคราะห์.ใน กนกศักดิ์ แก้วเทพ (บรรณาธิการ).วิธีวิทยาศึกษาสังคมไทย. กรุงเทพฯ:โครงการหนังสือเล่มสถาบันวิจัยสังคมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2529.
- เกรียงไกร จงเจริญ. ผู้นำกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง . วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต ,สาขาวิชาการปกครอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- เกียรติชัย พงษ์พาณิชย์.สตรีกับความเสมอภาค การพัฒนา และสันติภาพ. กรุงเทพฯ : มติชน , 2545.
- โกวิทย์ พวงงาม.อบต.กับการส่งเสริมสตรีให้มีส่วนร่วมทางการเมือง.ในสตรีศึกษา. กรุงเทพฯ : โครงการสตรีและเยาวชนศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,2541.
- ชนิษฐา กาญจนรังษินนท์.เครือข่ายเพื่อการพัฒนา[Online].แหล่งที่มา : www.cdd.go.th/chumchon/artical/network/network01.htm, 28 มี.ย. 2547.
- คณะทำงานวางแผนพัฒนาสตรีระยะยาว. รายงานการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับสตรีไทย. ธันวาคม 2524.
- โครงการสตรีและเยาวชนศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.สตรีศึกษา.กรุงเทพฯ :โรงพิมพ์ธรรมศาสตร์,2541.
- จรูญ สุภาพ.หลักรัฐศาสตร์.พระนคร:ไทยวัฒนาพานิช,2514.

- จิรศักดิ์ สุขวัฒนา.ผู้นำสตรีในการปกครองส่วนภูมิภาคของไทย ศึกษากรณีสืบหาต้นตอและความเป็นผู้นำของ นางจรัสศรี ทิปรัช ผู้ว่าราชการจังหวัดนครนายก พ.ศ.2536. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต,สาขาวิชาการปกครอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2538.
- เจโรม คาราเบล.ความขัดแย้งของการปฏิบัติ อันโตนิโย กรัมซีกับปัญหาของปัญญาชน.แปลโดยสมบัติ พิศสะอาด.กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์มูลนิธิโกมลคีมทอง,2525.
- ทรงชัย ณ ยะลา.วิวาทะว่าด้วยสังคมกึ่งเมืองขึ้น-กึ่งศักดินาของไทย.กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์น้ำหยาด, 2524.
- เทพพนม เมืองแมน.พฤติกรรมองค์กร.กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช,2529.
- ธนา ประมุขกุล .เครือข่าย[Online].แหล่งที่มา : www.anamai.moph.go.th , 19 พ.ค. 2547.
- ธีรนาถ กาญจนอักษร.หญิง ชาย กับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม.กรุงเทพฯ : เอดิชั่นเพรสโปรดักส์, 2542.
- นภาพร อติวานิชพงษ์.กระบวนการค้นคว้าใหม่เพื่อการพัฒนา:ยุทธศาสตร์ นโยบาย และกระบวนการ.ใน ฉรงค์ เพ็ชรประเสริฐ(บรรณาธิการ).เศรษฐศาสตร์กระแสทวน.กรุงเทพฯ : เอดิชั่นเพรสโปรดักส์,2542.
- บวร ประพุดดี , ทิพาพร พิมพ์สุทธิ และเฉลิมพล ศรีหงส์ .สตรีไทย : บทบาทในการเป็นผู้นำทางการบริหาร. กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2520.
- บุญเดิม ไพเราะ.สถานภาพและบทบาทของสตรีในสังคมไทย. วิทยานิพนธ์สังคมวิทยามหาบัณฑิต, แผนกวิชาสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2519.
- ประทีป จงสืบธรรม.ผู้นำสตรีในการปกครองระดับท้องถิ่นไทย : ศึกษาบทบาทความเป็นผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านสตรี ทั่วประเทศ พ.ศ.2528.วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต,สาขาวิชาการปกครอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2529.
- ปริญญาวร ชูขันธิน.จิตสำนึกทางการเมืองของชาวนา : ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่ที่ 1 ตำบลสระแก้ว อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์.วิทยานิพนธ์พัฒนาสังคมมหาบัณฑิต ,สาขาพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2534.
- พัฒน บุญรัตน์.การสร้างชุมชนโดยขบวนการพัฒนาชุมชน.กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2517.
- ภัสสร สิมานนท์.โครงการวิจัยผู้นำท้องถิ่นสตรี.กองวิชาการและแผนงาน กรมการปกครอง,2528.
- ม.ร.ว.พฤษทิสาณ ชุมพล และคณะ.คำและความคิดในรัฐศาสตร์ร่วมสมัย.กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2546.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.ประมวลสาระชุดวิชาการศึกษามหาบัณฑิตชายหญิง หน่วยที่ 11-15 , พิมพ์ครั้งที่ 1.นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช,2545.

- เมทินี พงษ์เวช.ผู้หญิงบนเส้นทางแห่งอำนาจและการตัดสินใจ.กรุงเทพฯ : เอดิชั่นเพรสโปรดักส์, 2541.
- มูลนิธิผู้หญิง.ขบวนการผู้หญิงไทยในศตวรรษที่ 21.กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งแสงการพิมพ์,2543.
- รวีวรรณ วรรณพานิชย์.ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองของผู้นำสตรีท้องถิ่น : ศึกษากรณีก้านัน ผู้ใหญ่บ้านสตรียอดเยี่ยม ประจำปี2540. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2542.
- วารุณี ภูริสินสิทธิ์.ความเป็นเพศ[Online].แหล่งที่มา : www.midnightuniv.org/midnightuniv/newpage91.htm ,30 ก.ย. 2547.
- วารุณี ภูริสินสิทธิ์.สตรีนิยม ขบวนการอุดมคติแห่งศตวรรษที่ 20.กรุงเทพฯ : โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, 2545.
- วิทยากร เชิงกุล.ปัญญาชน ชนชั้นนำในโลกยุคข้อมูลข่าวสาร.กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์มิ่งมิตร,2538.
- สมิหรา จิตตลดากร.ภาวะผู้นำสตรีในการปกครองท้องถิ่นของไทย.วิทยานิพนธ์รัฐศาสตร์ดุฎีบัณฑิต, สาขาวิชารัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2529.
- สัมพันธ์ เตชะอริกะ และคณะ.แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องเครือข่าย[Online].แหล่งที่มา : www.thaicivicnet.com/movement_network.htm , 18 พ.ค. 2547.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.แผนฯ9ฉบับประชาชน. กรุงเทพฯ:ศรีเมืองการพิมพ์,2546.
- สิทธิ อินทรศร.การยอมรับบทบาททางการเมืองของสตรีในเขตจังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต ,สาขาวิชาการปกครอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2540.
- สินธุ์ สิทธิรักษ์ (บรรณาธิการ).เท่าหลังย่างก้าว.โครงการสตรีและเยาวชนศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2542.
- สินธุ์ สิทธิรักษ์.ผู้หญิงกับ (พรรค) การเมือง : บทเรียน.ในสตรีศึกษา.กรุงเทพฯ : โครงการสตรีและเยาวชนศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,2541.
- สุภาพรรณ หมั่นเจริญ.การยอมรับสตรีในบทบาทปลัดอำเภอ ศึกษาเฉพาะกรณี ก้านัน ผู้ใหญ่บ้านอำเภอเมืองเขียงราย จังหวัดเขียงราย. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- หุลย์ อัครุแซร์.อุดมการณ์และกลไกทางอุดมการณ์ของรัฐ.แปลโดย กาญจนา แก้วเทพ.กรุงเทพฯ:โครงการหนังสือเล่มสถาบันวิจัยสังคมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2529.
- อภิชาติ จำรัสฤทธิ์วงศ์ และเทพี พันธุมธธา.การศึกษาปัญหาและอุปสรรคของผู้นำท้องถิ่นสตรี : การวิจัยแบบจัดกลุ่มสนทนา.กองวิชาการและแผนงาน กรมการปกครอง,2527.

- อ้อมทิพย์ เมฆรักขาวนิช แคมป์ ,นเรศ สงเคราะห์สุข.บทบาทการสื่อสารในการเสริมพลังความเข้มแข็งของผู้หญิงในการปกครองท้องถิ่น.สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย,2547.
- องค์การบริหารส่วนตำบลโคกกรวด,ข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2549 ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกกรวด อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา,2549.
- องค์การบริหารส่วนตำบลสีสุก,ข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2548 ขององค์การบริหารส่วนตำบลสีสุก อำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา,2548.
- องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม,ข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2547 ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา,2547.

ภาษาอังกฤษ

- Adam Burke.Social Development Division Department for International Development.Communications&Development : a practical guide. แปลโดย ขนิษฐากาญจนรังษีนนท์.www.cdd.go.th/chumchon/artical/network/network03htm, 2004,June 28.
- Chester I.Barnard.**Organization and Management**.Cambridge Massachusetts:Harvard University Press,1962.
- Eugene E.Jennings.**An Anatomy of Leadership**.New York:McGraw-Hill Book,1960.
- Geoffery K.Roberts.**A Dictionary of Political Analysis**.London:longman,1971.
- Jack C.Plano,Mitton Greenbury,Ray Otton and Robert E.Riggs.**Political Science Dictionary**.Minsdale,Illinois:The Dryden Press,1973.
- Ordway Tead.**The Art of Leadership**.New York:McGraw Hill Book,1936.
- Milbrath,Lester W.**Political Participation:How and Why Do People Get Involved in Politics**.Chicago:Rand McNally,1966.
- Sheila Sukonta Thomson.**Making a Difference**.Edison Press Products,1997.
- Whitehead,T.N.**Leadership in Free Society**.Cambridge:Havard University Press,1963.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก : แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และประวัติชีวิตของผู้นำสตรี

1. ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางสังคม

- 1.1 ชื่อ – นามสกุล อายุ เพศ
- 1.2 จบการศึกษาระดับใด
- 1.3 อาชีพอะไร มีรายได้ในแต่ละเดือน/ปีเท่าไร
- 1.4 สถานภาพทางการสมรส (แต่งงาน หย่า โสด) มีบุตรจำนวนกี่คน

2. ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติชีวิต

- 2.1 ในครอบครัวมีพี่น้องกี่คน เป็นคนที่เท่าไร
- 2.2 พ่อแม่อบรมเลี้ยงดูสั่งสอนท่านตั้งแต่เด็กอย่างไร
- 2.3 ตอนเด็กท่านได้รับการปลูกฝังในเรื่องใดบ้าง
- 2.4 ตอนเด็กท่านได้รับการเอาใจใส่จากพ่อแม่เท่ากับพี่น้องคนอื่นหรือไม่อย่างไร
- 2.5 ปู่ย่าตายายหรือพ่อแม่ของท่านเคยเป็นผู้นำในชุมชนหรือไม่
- 2.6 ตอนเด็กท่านเคยใฝ่ฝันอยากเป็นผู้นำชุมชนหรือไม่
- 2.7 ตอนเด็กครอบครัวของท่านเคยถูกกลั่นแกล้งหรือไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือไม่
- 2.8 สมัยที่ท่านเป็นเด็กและวัยรุ่นใครมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในครอบครัวมากที่สุด
- 2.9 ในวัยเด็กและวัยรุ่นท่านมีลัทธิทัศนคติในเรื่องส่วนตัวด้วยตนเองหรือไม่อย่างไร
- 2.10 สมัยท่านเป็นวัยรุ่นท่านเคยยึดใครเป็นต้นแบบในการดำเนินชีวิตหรือไม่
- 2.11 สมัยเด็กท่านได้รับการอบรมสั่งสอนจากโรงเรียนอย่างไรบ้าง เน้นเรื่องใดบ้าง
- 2.12 ท่านเคยประสบปัญหาที่สำคัญในชีวิตหรือไม่ และแก้ปัญหาอย่างไร
- 2.13 ปัจจุบันท่านอบรมเลี้ยงดูบุตรอย่างไร
- 2.14 ท่านมีคติประจำใจอย่างไร
- 2.15 ท่านทำกิจกรรมอะไรบ้างในแต่ละวันตั้งแต่ตื่นนอนตอนเช้าจนกระทั่งเข้านอนตอนกลางคืน เปรียบเทียบให้เห็นว่าชีวิตประจำวันที่เป็นวันธรรมดา คือวันจันทร์ถึงวันศุกร์ กับชีวิตในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ คือ วันเสาร์และวันอาทิตย์ แตกต่างกันหรือไม่ เพราะเหตุใด

3. ข้อมูลครอบครัวและเครือข่าย

- 3.1 ท่านมีความขัดแย้งหรือสมานฉันท์กับสามี ลูกๆ และญาติๆอย่างไรบ้าง
- 3.2 ท่านแสดงบทบาทหน้าที่ในฐานะลูก มารดา พี่หรือน้องหรือญาติ หรือผู้นำชุมชนอย่างไรบ้าง
- 3.3 ท่านสนิทกับญาติคนไหนเป็นพิเศษบ้าง

3.4 เขียนไดอะแกรมทางเครือญาติ (สัมภาษณ์ทัศนคติจากสามี บิดามารดา และลูก)

4. ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และชุมชน

- 4.1 ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านเศรษฐกิจอย่างไรบ้าง
- 4.2 ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการเมืองอย่างไรบ้าง
- 4.3 ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านสังคมอย่างไรบ้าง
- 4.4 ท่านมีความคิดเห็นอะไรบ้างต่อชุมชนที่ท่านอยู่อาศัย
- 4.5 ท่านมีความรู้สึกอย่างไรเมื่อบอกว่าคนโคราชเป็นลูกย่าโม

5. ข้อมูลการวางแผนชีวิตในอนาคต

- 5.1 ท่านจะอยู่ชุมชนนี้ต่อไปหรือย้ายไปอยู่ที่อื่น
- 5.2 ท่านวางแผนชีวิตในอนาคตไว้อย่างไร เช่น บทบาทในอนาคตควรเป็นอย่างไร มีความเชื่อมั่นทางการเมืองระดับใด เป็นต้น

6. ความเชื่อ

- 6.1 ท่านให้ความร่วมมือในงานบุญมากน้อยเพียงใด
- 6.2 ท่านคิดว่าการเกิดมาเป็นผู้หญิงเป็นเรื่องของกรรมหรือไม่ อย่างไร
- 6.3 ท่านมีความเชื่อเรื่องบทบาทผู้หญิงและผู้ชายอย่างไร และท่านดำเนินชีวิตตามความเชื่อนั้นหรือไม่อย่างไร
- 6.4 ท่านหลุดพ้นจากความเชื่อเรื่องบทบาทผู้หญิงและผู้ชายได้หรือไม่อย่างไร

7. การวางแผนการทำงานของผู้นำสตรี

- 7.1 เมื่อท่านได้ดำรงตำแหน่ง นายก อบต. มีหลักในการบริหารงานอย่างไร
- 7.2 ท่านมีนโยบายในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านเศรษฐกิจ อย่างไรบ้าง
- 7.3 ท่านมีนโยบายในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านสังคม อย่างไรบ้าง
- 7.4 ท่านมีนโยบายในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการเมือง อย่างไรบ้าง
- 7.5 ท่านมีอุปสรรคในการปฏิบัติงานในท้องถิ่นอย่างไรบ้าง
- 7.6 ท่านมีวิธีแก้ไขปัญหาลดอุปสรรคในการปฏิบัติงานอย่างไรบ้าง

8. การครอบครองปัจจัยการผลิต

- 8.1 เมื่อท่านแต่งงานแล้ว ท่านอาศัยอยู่บ้านของใคร
- 8.2 ที่ดินที่ท่านอาศัยอยู่ในปัจจุบันเป็นกรรมสิทธิ์ของใคร
- 8.3 ท่านมีรายได้เป็นของตนเองหรือไม่ และรายได้ส่วนใหญ่ของครอบครัวมาจากใคร
- 8.4 ใครมีอำนาจตัดสินใจเรื่องสำคัญในครอบครัว เช่น ที่ดิน บ้าน รถยนต์

- 8.5 เวลาท่านจะใช้จ่ายซื้อของภายในบ้านท่านสามารถตัดสินใจด้วยตนเองหรือไม่
- 8.6 ท่านมีอำนาจในการตัดสินใจเรื่องใดบ้างในครอบครัว
- 8.7 ภายในครอบครัวของท่านแบ่งอำนาจการตัดสินใจของสมาชิกอย่างไรบ้าง
- 8.8 ทรัพย์สินส่วนใหญ่ในครอบครัวใครเป็นเจ้าของ
- 8.9 ท่านคิดว่าการเป็นเจ้าของในทรัพย์สินมีผลต่ออำนาจการตัดสินใจในครอบครัวหรือไม่อย่างไร

9. เครือข่ายสตรี (กลุ่มแม่บ้าน, กลุ่มสตรีในตำบล)

- 9.1 ท่านเป็นสมาชิกกลุ่มสตรีในชุมชนหรือไม่
- 9.2 ท่านเข้าร่วมกิจกรรมอะไรบ้างของกลุ่มสตรี
- 9.3 ท่านมีบทบาทหน้าที่ใดบ้างในกลุ่มสตรี
- 9.4 ปรัชญาหรือเป้าหมายของกลุ่มสตรีที่ท่านเป็นสมาชิกคืออะไร
- 9.5 กลุ่มสตรีของท่านได้ติดต่อเชื่อมโยงกับกลุ่มอื่นๆ นอกหมู่บ้าน ตำบล จังหวัด หรือไม่อย่างไร และทำกิจกรรมร่วมกันอะไรบ้าง
- 9.6 กลุ่มสตรีได้รับการจัดสรรงบประมาณอย่างไร
- 9.7 กลุ่มสตรีมีส่วนผลักดันท่านในการเข้ามาสู่การเมืองระดับท้องถิ่นหรือไม่ อย่างไร
- 9.8 ท่านได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มสตรีในการลงสมัครรับเลือกตั้งหรือไม่ อย่างไร
- 9.9 ใครมีอิทธิพลที่ทำให้ท่านตัดสินใจเข้ามาสู่การเมืองท้องถิ่นก่อนที่จะมีการสนับสนุนจากเครือข่ายกลุ่มสตรี

10. ความสัมพันธ์กับกลุ่มผลประโยชน์/กลุ่มนักการเมือง

- 10.1 ท่านรู้จักนักการเมืองระดับท้องถิ่นและระดับชาติมากน้อยเพียงใด
- 10.2 ท่านมีความคุ้นเคยกับ ส.ส.ในพื้นที่หรือไม่ อย่างไร
- 10.3 ท่านได้รับความช่วยเหลือหรือการสนับสนุนจากนักการเมืองท้องถิ่นหรือนักการเมืองระดับชาติหรือกลุ่มผลประโยชน์อย่างไรบ้าง
- 10.4 นักการเมืองหรือกลุ่มผลประโยชน์ขอความร่วมมือจากท่านเรื่องใดบ้าง
- 10.5 ช่วงเวลาที่ท่านลงสมัครเลือกตั้ง ท่านได้รับการต่อต้านหรือโจมตีจากกลุ่มผลประโยชน์หรือกลุ่มนักการเมืองฝ่ายตรงข้ามหรือไม่ อย่างไร และท่านมีวิธีการแก้ไขจัดการอย่างไร
- 10.6 ท่านได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ว่าได้รับการสนับสนุนหรือปกป้องจากกลุ่มผลประโยชน์หรือกลุ่มนักการเมืองหรือไม่ อย่างไร และท่านมีวิธีการแก้ไขจัดการอย่างไร

10.7 ปัจจุบันกลุ่มที่เคยต่อต้านหรือโจมตีท่าน มีท่าทีต่อท่านอย่างไรบ้าง และท่านแก้ไขอย่างไร

11. ค่านิยมในฐานะความเป็นผู้นำสตรี

- 11.1 ท่านคิดว่าผู้หญิงกับผู้ชายควรได้รับความเท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองหรือไม่ อย่างไร
- 11.2 ท่านเข้าใจเรื่องสิทธิสตรีอย่างไรบ้าง
- 11.3 ท่านคิดว่าการลงสมัครเลือกตั้งเป็นเรื่องเกี่ยวกับสิทธิสตรีและความเท่าเทียมกันทางเพศหรือไม่ อย่างไร
- 11.4 ท่านเคยได้รับฟังเรื่องความไม่เท่าเทียมกันทางเพศจากคนใกล้ชิดคนรู้จักหรือไม่ อย่างไร
- 11.5 เพราะเหตุใดท่านจึงตัดสินใจลงสมัครรับเลือกตั้งนายก อบต.
- 11.6 ท่านคิดว่าประชาชนเลือกท่านเพราะเหตุใด
- 11.7 ท่านคิดว่าผู้หญิงกับผู้ชายใครมีโอกาสเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองมากกว่ากัน เพราะเหตุใด
- 11.8 นักการเมืองหญิงที่เป็นต้นแบบในใจท่านคือใคร เพราะเหตุใด
- 11.9 นักการเมืองหญิงคนใดที่ท่านไม่ชอบ เพราะเหตุใด

12. ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างด้านเพศสภาพ

- 12.1 ท่านให้ประชาชนและผู้ร่วมปฏิบัติงานมีส่วนร่วมในการปกครองบริหารหรือไม่ อย่างไร
- 12.2 เพศเป็นอุปสรรคหรือส่งเสริมในการปฏิบัติงานของท่านอย่างไร
- 12.3 ประชาชนให้ความร่วมมือในการบริหารงานของท่านอย่างไร
- 12.4 ผู้ปฏิบัติงานเพศชายยอมรับในการบริหารงานของท่านมากน้อยเพียงใด
- 12.5 ผู้ปฏิบัติงานเพศหญิงยอมรับในการบริหารงานของท่านมากน้อยเพียงใด
- 12.6 ท่านมีวิธีการใดที่ทำให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานยอมรับในความสามารถของท่าน
- 12.7 การปฏิบัติงานของท่านแตกต่างจากผู้นำเพศชายอย่างไรบ้าง
- 12.8 ท่านได้รับการคาดหวังให้ดูแลความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายในชุมชนอย่างไร และท่านได้ดำเนินการในเรื่องนี้อย่างไรบ้าง
- 12.9 เมื่อท่านได้ดำรงตำแหน่ง นายก อบต. ท่านมีวิธีการอย่างไรที่ทำให้เกิดการยอมรับบทบาทผู้นำสตรี

13. ความสัมพันธ์เชิงเศรษฐกิจ

- 13.1 ภายในครอบครัวมีการแบ่งงานกันทำหรือไม่ อย่างไร
- 13.2 ภายในครอบครัวของท่านผู้ชายช่วยทำงานบ้านหรือไม่ อย่างไร เพราะเหตุใด
- 13.3 การดำรงตำแหน่งนายก อบต. ทำให้ท่านมีปัญหาเกี่ยวกับบ้านหรือไม่
- 13.4 เมื่อท่านได้ดำรงตำแหน่งนายก อบต. ท่านต้องรับผิดชอบทำงานบ้านด้วยหรือไม่
- 13.5 หลังจากที่ท่านทำงานแล้วท่านมีเวลาว่างในแต่ละวันหรือไม่ และใช้เวลาว่างทำอะไรบ้าง
- 13.6 ท่านต้องทำงานบ้านให้เสร็จก่อนที่จะไปทำงานอื่นนอกบ้านหรือไม่
- 13.7 ถ้าท่านทำงานบ้านยังไม่เสร็จเรียบร้อย ท่านจะได้รับผลกระทบอย่างไรบ้าง จากสมาชิกในครอบครัว
- 13.8 ท่านคิดว่าเมื่อผู้หญิงมีเวลาว่างจากการทำงานบ้านมากขึ้นจะช่วยส่งเสริมในการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากน้อยเพียงใด
- 13.9 ท่านคิดว่าสภาพเศรษฐกิจที่ผลักดันให้ผู้หญิงต้องออกไปทำงานนอกบ้านเป็นการส่งเสริมหรือเป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานในตำแหน่งนายก อบต.

14. ความสัมพันธ์ในครอบครัว

- 14.1 สมาชิกในครอบครัวมีส่วนในการส่งเสริมหรือเป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานของท่านอย่างไรบ้าง
- 14.2 เวลาท่านมีปัญหาในการปฏิบัติงานสมาชิกในครอบครัวช่วยเหลือท่านอย่างไร
- 14.3 สมาชิกคนใดในครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานของท่าน
- 14.4 สามีของท่านเคยรู้สึกคับข้องใจหรือน้อยเนื้อต่ำใจเนื่องจากท่านได้เป็นผู้นำชุมชนหรือไม่ อย่างไร
- 14.5 ท่านแบ่งเวลาให้กับครอบครัวอย่างไรบ้าง
- 14.6 จุดเปลี่ยนในชีวิตท่านที่ทำให้เชื่อมั่นในตัวเองว่าสามารถเป็นผู้นำชุมชนได้คืออะไร
- 14.7 ใครมีส่วนผลักดันทำให้ท่านเป็นผู้นำชุมชน

*****

ภาคผนวก ข : แบบการสนทนากลุ่ม (ประชาชน เครือข่ายสตรี และผู้ร่วมปฏิบัติงาน)

1. สภาพชุมชน

- 1.1. ชุมชนของท่านมีการประชุมมากน้อยแค่ไหน
- 1.2. ในชุมชนของท่านมีการเปิด โอกาสให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นมากน้อยเพียงใด แล้วนำความคิดเห็นของสมาชิกในชุมชน ไปปฏิบัติหรือไม่
- 1.3. ท่านมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรในชุมชนหรือไม่อย่างไร
- 1.4. ท่านมีส่วนร่วมในการนำเสนอนโยบายการพัฒนาชุมชนอย่างไร
- 1.5. ท่านมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ไขปัญหาของชุมชนหรือไม่ อย่างไร
- 1.6. สภาพความเป็นอยู่ในปัจจุบันของสมาชิกในชุมชนแตกต่างจากอดีตมากน้อยเพียงใด
- 1.7. ในชุมชนของท่านมีการขาดแคลนเรื่องอาหารการกินหรือไม่อย่างไร
- 1.8. ท่านใช้บริการสถานีอนามัยในชุมชนเพื่อดูแลสุขภาพมากน้อยเพียงใด
- 1.9. ภายในชุมชนมีการจัดแข่งขันกีฬาหรือกิจกรรมอื่นๆร่วมกันหรือไม่

2. บทบาท นายก อบต.

- 2.1. อบต.จัดประชุมชาวบ้านในพื้นที่มากน้อยเพียงใด เรื่องอะไร และนายกอบต.เปิด โอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้แสดงความคิดเห็นมากน้อยเพียงใด
- 2.2. ท่านพอใจการดำเนินงานของ นายก อบต.ด้านการปกครองและการเมือง หรือไม่ อย่างไร
- 2.3. ในชุมชนของท่านมีการส่งเสริมกลุ่มอาชีพหรือไม่ และมีจำนวนกี่กลุ่ม
- 2.4. อบต.เข้ามามีบทบาทสนับสนุนภายในกลุ่มอาชีพอย่างไรบ้าง
- 2.5. กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมจากหน่วยงานใดบ้าง
- 2.6. ท่านคิดว่า นายก อบต. มีบทบาทสำคัญในการผลักดันการพัฒนาเศรษฐกิจ ในชุมชนมากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด
- 2.7. ท่านคิดว่านายก อบต.ผู้ชายส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้ประชาชนอยู่ดี กินดี มากน้อย เพียงใด
- 2.8. ท่านคิดว่านายก อบต.ผู้หญิงส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้ประชาชนอยู่ดี กินดี มากน้อย เพียงใด
- 2.9. นายก อบต.ผู้ชายให้ความสำคัญเรื่องใดบ้างในชุมชน เพราะเหตุใด
- 2.10.นายก อบต.ผู้หญิงให้ความสำคัญเรื่องใดบ้างในชุมชน เพราะเหตุใด

2.11. ท่านพอใจการปฏิบัติงานของนายก อบต. ในการพัฒนาท้องถิ่นหรือไม่อย่างไร

3. ทศนคติต่อผู้นำสตรี

- 3.1. ท่านอยากได้ผู้นำชุมชนที่มีลักษณะแบบใด
- 3.2. การปฏิบัติงานของนายก อบต. ผู้หญิงแตกต่างกับนายก อบต. ผู้ชายอย่างไร
- 3.3. ท่านคิดว่าเพศเป็นปัญหาในการปฏิบัติงานในตำแหน่งนายก อบต. หรือไม่ อย่างไร
- 3.4. ท่านมีความรู้สึกอย่างไรกับคำว่า “คนโคราชเป็นลูกย่าโม”
- 3.5. ท่านคิดว่าเพศหญิงกับชายมีความแตกต่างกันหรือไม่ในการพัฒนาท้องถิ่น
- 3.6. ท่านคิดว่านายก อบต. บริหารจัดการแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นได้มากน้อยเพียงใด
- 3.7. ท่านมีความเชื่อมั่นว่านายก อบต. จะพาท้องถิ่นไปสู่ความเจริญก้าวหน้ามากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด

*****

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค : ผลการวิจัยบทบาทผู้นำสตรีในการปกครองท้องถิ่น : กรณีศึกษานายกองค์การบริหารส่วนตำบล

จากการสัมภาษณ์นายกองค์การบริหารส่วนตำบล การสนทนากลุ่ม (focus group) ซึ่งประกอบด้วย ประชาชน เครือข่ายสตรี และผู้ร่วมปฏิบัติงานกับนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และการสังเกตการณ์ อย่างมีส่วนร่วม (participate observation) เช่น เข้าร่วมการประชุม เป็นต้น ในเขตพื้นที่ อบต.โคกกรวด อบต.หนองกระทุ่ม และอบต.สีตุ๊ก ได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ คือ ภูมิหลังและปัจจัยในการเข้าสู่ การเมืองระดับท้องถิ่นของผู้นำสตรี รูปแบบการใช้อำนาจบริหารของผู้นำสตรีในท้องถิ่นด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม โดยผ่านทัศนคติและการมีส่วนร่วมของชุมชน ปัจจัยด้านเพศสภาพว่าส่งเสริมหรือ เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างไร โดยผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

ภูมิหลังชีวิต

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 คือ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสีตุ๊ก เป็นบุตรคนที่ 3 ในจำนวน พี่น้องทั้งหมด 7 คน โดยพ่อแม่ตั้งความหวังไว้มากอยากให้เป็นเจ้าคนนายคน เพราะผู้ให้สัมภาษณ์เรียน เก่งกว่าทุกคน พ่อแม่ไม่ให้ไปทำไร่นาให้อ่านหนังสืออย่างเดียว สมัยเด็กพ่อแม่มีอิทธิพลในการตัดสินใจ ของผู้ให้สัมภาษณ์มาก เพราะแม่ไม่ค่อยรู้หนังสือ แต่สมัยก่อนการเดินทางไปโรงเรียนลำบาก จึงรู้สึก ท้อประกอบกับพี่สาวเสียชีวิต จึงเรียนไม่สำเร็จ พออายุ 15-16 ปี อยากเรียนเสริมสวย แต่ตอนแรกพ่อ ไม่ให้เรียนเสริมสวย เพราะสมัยก่อนจะมองว่าถ้าผู้หญิงเข้าไปเมืองใหญ่จะเสียคน ชาวบ้านหาว่าไป เป็นผู้หญิงไม่ดี ผู้หญิงที่ดีต้องอยู่ที่บ้าน พ่ออยากให้อยู่บ้าน แต่ผู้ให้สัมภาษณ์บอกพ่อว่าอยากไปเรียน อยากก้าวหน้า และพลิกผันตัวเองไปเรียนเสริมสวยได้ประมาณ 1 ปี และเป็นครูสอนในโรงเรียน ชดาพร 1 ปี ต่อมาเรียนตัดเย็บเสื้อผ้าที่โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย เรียนได้เทอมกว่าๆ พ่อก็ให้ออกมา แต่งงานกับกำนัน แต่แม่เฉยๆ พ่ออยากให้มีครอบครัว เพราะเป็นลูกสาวคนโต พ่อบอกว่าเรียนไปก็ ไม่ได้เป็นครู เดี่ยวชาวบ้านจะนิทาไปเรื่อย ในส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์ไม่มีเรื่องเสียคน ไม่เหมือน วัยรุ่นปัจจุบัน

ปัจจุบันมีลูกสาว 1 คน ลูกชาย 1 คน ในส่วนของลูกสาวเข้าใจได้ว่าไม่มีปัญหาเรื่องผู้ชาย เพราะมีนิสัยเหมือนผู้ให้สัมภาษณ์ คือ เป็นคนหยิ่ง กิริยาท่าทางของหญิงสาวถ้าไม่ชมชมม้อยผู้ชายก็ไม่ กล้าจีบ จะห่างลูกเรื่องทรัพย์สินมากกว่า กลัวจะถูกจีบลั่นทำร้ายร่างกาย เรื่องที่สอนลูกๆตลอด คือ การใช้จ่ายเงิน บอกลูกว่าพ่อแม่ไม่ใช่คนร่ำรวยใช้จ่ายก็ต้องประหยัด และสอนลูกเสมอว่าอย่าถือเกียรติ ถ้อยสว่าอยู่ในสังคมสูง

สำหรับคติประจำใจของผู้ให้สัมภาษณ์ คือ จริงจัง จริงใจกับชีวิต

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2 คือ นายกองค้ำการบริหารส่วนตำบลโคกกรวด เป็นบุตรคนที่ 3 ในจำนวนพี่น้องทั้งหมด 6 คน เป็นครอบครัวคนจีนครอบครัวใหญ่อยู่ร่วมกับพี่ป้าหน้าอา ตอนเด็กแม่จะสอนเน้นในเรื่องการนอบน้อมต่อผู้ใหญ่ และพอเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนก็จะสอนในเรื่องความรับผิดชอบและการมีส่วนร่วม เช่น ห้ามทิ้งขยะลงพื้น เป็นต้น พอเข้าไปอยู่โรงเรียนประจำก็จะสอนให้เอื้ออาทรกับคนที่เราอยู่ด้วย ซึ่งตอนนั้นก็ไปอยู่ที่กรุงเทพฯกับน้ำสาว น้ำสาวก็จะสอนให้ประหยัด และมีชีวิตที่เรียบง่าย ผู้หญิง คือ แม่บ้าน ผู้ชาย คือ ผู้นำครอบครัว น้ำสาวเป็นผู้หญิงเก่งสามารถดูแลครอบครัวได้มีความประหยัด ถ้าผู้ให้สัมภาษณ์อยากได้เสื้อผ้า น้ำสาวจะเป็นคนตัดให้ทั้งชุดนักเรียน นักศึกษา โดยจะดูว่าแบบไหนเหมาะสมที่เราจะใส่ได้

เวลาไปไหนก็จะตัดสินใจด้วยตนเอง แต่จะบอกตลอดว่าไปไหนกับใคร คบเพื่อนต้องพามาที่บ้านให้รู้ว่าคนนี่ชื่ออะไร บ้านอยู่ไหน ผู้ใหญ่จะได้สบายใจเวลาเราไปเที่ยว

เมื่อตอนเด็กไม่ได้คิดว่าโตขึ้นจะเป็นผู้นำชุมชน เพียงแต่ตอน ป.1- ป.4 เป็นหัวหน้าชั้น และในครอบครัวพอเป็นกำนันมาก่อน พอพ่อหมดวาระ พี่ชายก็มาเป็นกำนันต่อ และในปีพ.ศ.2537 อบต.โคกกรวด เป็นอบต.นำร่อง พี่ชายก็ได้เข้ามาเป็นประธานบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกรวด ส่วนน้องชายก็เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา แต่ถ้าเป็นเรื่องการทำธุรกิจแม่จะเป็นคนริเริ่ม แล้วก็มาปรึกษากันทั้งครอบครัวว่าควรทำหรือไม่ แม่จะเป็นคนที่ไม่ได้หวังกำไร

สำหรับคติประจำใจของผู้ให้สัมภาษณ์ คือ ผู้ पै้มักเห็นปัญหาในทุกคำตอบ ผู้ชนะมักเห็นคำตอบในทุกปัญหา

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3 คือ นายกองค้ำการบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม เป็นบุตรคนที่ 2 ในจำนวนพี่น้องทั้งหมด 7 คน ตอนเด็กจะตามหลังพ่อไปพบปะผู้คน พ่อเป็นคนทีหลายคำบลู๊จักเป็นคนดังในเขตอำเภอเมืองนครราชสีมา พ่อจึงมีอิทธิพลมากในการตัดสินใจ พ่อสอนเสมอว่า “อย่าดูถูกคนจน” ให้ช่วยเหลือเขาสักวันเขาอาจจะรวยกว่าเรา เห็นใครยากจนพ่อจะจ่ายเงินให้เขาไปเลย ผู้ให้สัมภาษณ์เริ่มฝึกมาจากพ่อ พ่อเป็นต้นแบบในการดำเนินชีวิต เราได้ดีก็เพราะพ่อ สำหรับเรื่องส่วนตัวจะตัดสินใจเอง การตัดสินใจแก้ปัญหา คือ เรามืด คือ มืด ถูก คือ ถูก ในครอบครัวของผู้ให้สัมภาษณ์ต้นตระกูลเป็นผู้ใหญ่บ้านตั้งแต่สมัยเกือบร้อยปี แต่พ่อได้เป็นกำนันและได้รางวัลกำนันแหบทองคำ แม่ก็เป็นแม่บ้านดีเด่นของอำเภอ ตอนเด็กผู้ให้สัมภาษณ์ไม่เคยฝันว่าจะเป็นผู้นำ ฝันอยากเป็นทหาร เพราะชอบการแต่งตัวเครื่องแบบ พออยู่มัธยมศึกษาปีที่ 3 อยากเป็นพยาบาล พอโตขึ้นมาอยากประกอบธุรกิจส่วนตัวที่มีรายได้ ผู้ให้สัมภาษณ์จึงประกอบธุรกิจฟาร์มสุกรจนประสบความสำเร็จ พอสามีเลิกประกอบธุรกิจฟาร์มแล้วหันมาเปิดห้องเช่า ผู้ให้สัมภาษณ์ก็ลงเล่นการเมือง

ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นผู้หญิงคนเดียวที่ลงเล่นการเมืองท้องถิ่นในตำบลหนองกระทุ่ม ก่อนพ่อจะเสียชีวิตถามผู้ให้สัมภาษณ์ว่าอยากเป็นผู้ใหญ่บ้านหรือส.อบต. ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบว่าอยากค้าขายมากกว่า พ่อไม่พอใจประมาณ 3-4 เดือน หลังจากนั้นพ่อให้เลือกว่าระหว่างผู้ให้สัมภาษณ์กับสามีใครจะลงสมัครผู้ใหญ่บ้าน ผู้ให้สัมภาษณ์จึงผลักดันให้สามีเป็นผู้ใหญ่บ้าน ไม่เกิน 1 ปี สามีก็ได้เป็นกำนันตอนอายุ 28 ปี ซึ่งได้รับเลือกมาแล้ว 3 สมัย ส่วนผู้ให้สัมภาษณ์เป็นอสม.และสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน จึงทำกิจกรรมเกี่ยวกับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัดมาตลอด และเป็นแกนนำของอำเภอตำบล รวมทั้งได้เป็นสตรีดีเด่นระดับอำเภอ 2 ครั้ง

สำหรับคติประจำใจของผู้ให้สัมภาษณ์ คือ “กล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าทำ” ทำแล้วถ้าผิดยอมรับผิดคืองานในอบต. จะไม่โยนความผิดให้ผู้ร่วมงาน เพราะเราเป็นผู้บริหาร ถ้าผิดก็ผิดจากผู้บริหารผิดจากตัวเอง เพราะคำสั่งทุกอย่างนายอบต.เป็นคนสั่ง การทำงานถ้าถูกเขาชมเชยเราก็รัก ถ้าเขาว่าเราไม่ดีเราก็รัก คนเราไม่ได้ดีเสมอไป แต่ผู้ให้สัมภาษณ์ทำงานสบายไม่เครียด เพราะเราคิดว่าเราทำดีแล้ว

บทบาทหน้าที่

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 ในบทบาทลูกสาวคนโตเมื่อมีเวลาว่างหรือวันสำคัญจะไปรับพ่อแล้วพาไปทานอาหารในเมืองโคราช หรือซื้อของขวัญให้ในวันสำคัญ เช่น วันพ่อ เป็นต้น แต่ถ้าบทบาทของภรรยาที่จะดูแลสามีเวลาออกงานสังคม สำหรับบทบาทแม่ก็สอนลูกเสมอให้อาบน้ำอย่างแม่ และในบทบาทของพี่น้องก็จะรักทุกคนเท่ากัน มีปัญหาอะไรก็ให้ความช่วยเหลือกันตลอด

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2 ในบทบาทลูกสาวก็ดูแลพ่อ เพราะอยู่บ้านเดียวกัน จะคอยถามตลอดว่าเป็นอย่างไร แต่เวลาพ่อไม่สบาย พ่อจะรีบไปหาหมอทันที แต่ถ้าเป็นบทบาทของพี่น้องผู้ให้สัมภาษณ์จะช่วยดูแลกิจการของครอบครัวคอยประสานเรื่องต่างๆ สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้องมีปัญหาอะไรก็ปรึกษากัน บางทีก็ทะเลาะกันบ้างเป็นเรื่องธรรมดา เพราะนิสัยไม่เหมือนกัน

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3 ในบทบาทลูกสาวก็ดูแลแม่คอยถามสารทุกข์สุขดิบตลอด แม่จะอยู่บ้านใกล้กัน เวลาแม่มีเรื่องอะไรก็จะมาปรึกษา สำหรับบทบาทแม่จะดูแลลูกว่าทำตามหน้าที่ที่แบ่งไว้หรือไม่ เช่น ลูกสาวคนโตมีหน้าที่ดูแลน้อง ส่วนลูกสาวคนเล็กจะช่วยเอาผ้าใส่เครื่องซักผ้า เป็นต้น ถ้าบทบาทของภรรยาจะคอยดูแลจัดการเรื่องในบ้านและดูแลสามีเรื่องการออกงานต่างๆ ส่วนบทบาทของพี่น้องผู้ให้สัมภาษณ์จะคอยช่วยเหลือพี่น้องทุกคน คนไหนไม่มีงานทำก็หางานให้ทำ สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้องจะสนิทกับพี่น้องทุกคน โดยเฉพาะน้องสาวคนที่ 5 สนิทมาก เพราะลูกสาวเขาไม่สบายผู้ให้สัมภาษณ์ก็จะดูแลลูกสาวของเขาและพาไปโรงพยาบาลตลอด ในพี่น้องมีความสามัคคีกัน และทุกคนรักผู้ให้สัมภาษณ์ เพราะผู้ให้สัมภาษณ์ช่วยเหลือและมีน้ำใจต่อพี่น้องทุกคน

ทัศนคติด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และชุมชน

ด้านเศรษฐกิจ - ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 มีความเห็นว่า เดิมชาวไร่ชาวนาขายของไม่ได้ราคามีแต่จมนลง แต่ ณ ปัจจุบันเศรษฐกิจดีขึ้น เงินสะพัด โดยในภาพรวมรัฐบาลสอนให้ประชาชนเป็นหนี้เอาเงินมาใช้ หมู่บ้านละ 1 ล้านบาท แต่ก่อนชาวบ้านฟืดเคืองมาก แต่เดี๋ยวนี้ก็มีคนเอาเงินไปหมุนเวียนได้ ประเทศไทยไม่ได้มีหนี้หน้าใคร ในสมัยก่อนนายกรัฐมนตรีประเทศไทยเข้ากับประเทศอื่นไม่ได้ แต่ปัจจุบันต่างประเทศให้เกียรตินายกรัฐมนตรีไทย

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2 มีความเห็นว่า คนเราเดี๋ยวนี้มองแต่ขอให้อยู่สบายมีเงินใช้ ระยะเวลาไม่ได้มองว่ามีเงินออมไหม ในเรื่องเศรษฐกิจถ้าใช้เงินแบบไม่คิดก็จะลำบาก เขาวิเคราะห์มาว่าเงินล้านการให้ยืมจะให้คนที่รู้จักกันยืม ไม่ได้มองว่าโครงการทำจริงหรือเปล่า แล้วเอาเงินไปซื้อมอเตอร์ไซด์ ไม่ได้เอาไปลงทุนจริง ก็เลยทำให้เงินล้านมาถึงตรงนี้ไม่มีเงินคืนให้ ก็ไปกู้ดอกเบี้ยร้อยละ 20 บาท

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3 มีความเห็นว่า สภาพเศรษฐกิจตอนนี้แย่งลงทุกวัน น้ำมันแพง ค่าขายไม่ดีทุกอย่างแพงหมด ถึงผู้นำประเทศจะบอกว่าดี ก็ต้องมาดูก่อนคนจนจนอย่างไรก็จนอย่างนั้น คนกู้เงินล้านไปก็ไม่มีเงินส่ง ตอนนีภาพรวมมีเงินออมทรัพย์หมู่บ้าน 1,800,000 บาท ก็ให้ชาวบ้านนำเงินออมทรัพย์ไปส่งเงินล้านเป็นการหาทางออกไม่ต้องไปกู้เงินนอกระบบร้อยละ 20 บาทมาส่งกองทุนหมู่บ้าน แต่จริงๆแล้วรัฐบาลไม่มีนโยบายให้กู้เงินออมทรัพย์ไปส่งเงิน

ด้านการเมือง - ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 มีความคิดเห็นว่า ไม่ให้ซื้อสิทธิ์ซื้อเสียงก็ยังมีเหมือนเดิม คือ ความเป็นอยู่ก็ไม่ได้ ความดีจะมีส่วนประมาณ 70% แล้วอย่างอื่นประมาณ 30% แต่ให้เงินชาวบ้านๆเอานะ แต่ว่าถ้าไม่ดีชาวบ้านไม่เลือก

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2 มีความคิดเห็นว่า การเมืองระดับท้องถิ่นมองว่าการศึกษาทำให้เขาล่าช้า ความเข้าใจของ อบต. บางครั้งชุมชนเองยังไม่เข้าใจว่า อบต. ทำอะไรบ้าง อาจจะรู้แต่อยากได้ถนนก็บอก ถ้าถามเขาชนว่ารู้ไหม อบต. คืออะไร เขาก็รู้ในสิ่งที่ไม่ใช่สิ่งที่เขารู้ เขาจะมองในเรื่องผลประโยชน์เกินไป สมัยนี้ชาวบ้านมีการตรวจสอบมากขึ้นไม่เหมือนแต่ก่อนจะมาแสวงหาผลประโยชน์ไม่ได้ อีกอย่างหนึ่งใจคนยังไม่เปิด อยากให้ใจเขาเปิด คือ มาพัฒนาท้องถิ่นไม่ใช่มาเล่นการเมือง ผู้ให้สัมภาษณ์บอกหลายคนว่าคุณพูดการเมืองผลประโยชน์ก็ต้องตามมา ถ้าคุณมองว่าจะมาพัฒนามันจะมองไปอีกรูปแบบหนึ่ง ส่วนหนึ่งความรู้ความเข้าใจเปิดใจ และยอมรับว่าคุณจะมาช่วยชุมชนของคุณ มีมากน้อยแค่ไหน พยายามจะสร้างว่าอบต. คืออะไร คือใคร แล้ว อบต. ที่ชาวบ้านสัมผัสได้ คือ อบต. อยู่อยู่กับชาวบ้าน อยากได้อะไรมีปัญหาอะไรวิ่งมาหา อบต. ชาวบ้านต้องสัมผัส อบต. และนายก อบต. ได้รับเลือกแล้ว ชาวบ้านกล้าจะมาบอกเราว่าต้องการอะไรบ้าง ในส่วนอบต.เองสิ่งที่ชาวบ้านต้องการ คือ อบต. ช่วยชาวบ้านได้ไหม มีวิธีใดบ้างในกฎระเบียบที่สามารถช่วยได้ เราเรียกปลัด อบต. เข้ามาถาม

เรื่องนี้จะช่วยเขาได้หรือไม่ เราจะไม่ตัดสินใจเหมือนหาเสียง เอาความเหมาะสมเป็นหลัก ทำงานทุกอย่างให้ระวังอิงกับกฎระเบียบไว้ เพื่อเป็นการตอบให้ชาวบ้านเข้าใจ เดี่ยวนี้มีการทำประชาคมหมู่บ้าน แม้แต่แผน 3 ปี ก็ต้องมีการจัดประชาคม ถ้าไม่มีในแผนไม่สามารถดึงเข้ามาในร่างงบประมาณได้เลย ก็จะถามประชาคมว่าสิ่งไหนบ้างที่ชาวบ้านต้องการ ก็จะเรียงว่าข้อไหนสำคัญ แล้วให้ชาวบ้านยกมือว่าจะทำอะไรก่อนหลัง เราต้องเข้าพื้นที่ไปคุยว่าถนนเส้นนี้ชำรุดมากแล้ว ให้ช่าง อบต. ออกไปดูโดยด่วน เพื่อวัดความกว้างยาวและขอใช้งบประมาณสร้างในปี พ.ศ. 2548

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3 มีความคิดเห็นว่า การเมืองในโคราชแต่เดิม คือ ชาติพัฒนา ตอนหลังยุบรวมเป็นไทยรักไทย การเมืองตอนนี้ใครดีก็อ้อมได้ทั้งนั้น ใครเป็นใหญ่มีอำนาจในมือทุกคนก็อยากไปอยู่ตรงนั้น พอเสื่อมยศเสื่อมอำนาจมีคนติจาก ตอนเรามีอำนาจไม่ทำความดีเลย เวลาเขาติจากเขาไม่รักเรา ถ้าเรามีอำนาจสะสมบารมี ถึงเราไม่ได้มีตำแหน่งอะไร เขาก็ยังรักนับถือเรา

ด้านสังคม - ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 มีความคิดเห็นว่า คนทุกวันนี้ชาวไร่ชาวนาไม่แตกต่างกับพวกในเมือง คือ ไม่น้อยหน้าเหมือนแต่ก่อน แต่ก่อนนี้อำเภอแก่งสนามนาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ โคราชเป็นพวกอยู่ในเมือง ถ้าเป็นบ้านนอกจะน้อยหน้า แต่เดี๋ยวนี้ทัดเทียมกัน ยิ่งเขาจะง้อเราอีก การแต่งตัวการวางตัวไม่แตกต่างกัน เพราะว่าสื่อสารเข้าถึงทุกหมู่บ้านแล้ว ชาวบ้านดูจากโทรทัศน์จึงไม่แตกต่างกันมากมาย ปัจจุบันคนบ้านนอกมีเงินมากกว่าคนอยู่ในเมือง คือ ทำอะไรก็ขายได้ อยากยืมเงินมาหมุนเวียนก็ทำได้ อยากแปรสินทรัพย์ให้เป็นทุน โดยเอาที่ดินสปก.ไปยืมเงินได้ แต่เราต้องลงทะเบียนกับทางราชการ

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2 มีความคิดเห็นว่า สังคมตอนนี้ยากแล้ว ไม่รู้ว่าจะมีใครช่วยใครได้บ้าง มองตั้งแต่ชุมชน ครอบครัว โรงเรียน ตอนนี้มีเรื่องเยาวชน แต่จะมองเยาวชนอย่างเดียวไม่ได้ บางทีเยาวชนเริ่มเปลี่ยนแนวความคิด แต่พอเข้าบ้านพ่อแม่ไม่ร่วมด้วยไม่เข้าใจเยาวชนไปกันไม่ได้ มันต้องเบนเข็มว่าชุมชนต้องเข้าหาเยาวชนและเอาครอบครัวมาร่วมด้วย เช่น พาเด็ก 15 คน ผู้ใหญ่ 15 คน เข้าร่วมกิจกรรมเรื่องการพัฒนาผู้นำชุมชน การดึงความเข้าใจให้เด็กมันยาก จะต้องมีการสานต่อให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวสามัคคีใกล้ชิดกันมากขึ้น

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3 มีความคิดเห็นว่า สังคมสมัยใหม่เด็กๆแต่งตัวตามดาราและแฟชั่น ใส่เสื้อผ้าไม่มีคิด ทำให้ผู้ชายบางคนเกิดการข่มขืน อบต.จึงมุ่งเน้นเยาวชน และคนชรา สำหรับเยาวชนจะส่งเสริมกิจกรรมการเล่นดนตรี และกีฬาภายในตำบล รวมทั้งอบรมเยาวชนให้รู้จักกันทั้งตำบล

ด้านชุมชน - ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 มีความเห็นว่า ถ้าผู้นำเอาโรคเอาเปรียบชาวบ้านก็รู้ทัน ถ้าเราทำอะไรต้องสื่อสารเขา เพราะเขารู้ทัน เมื่อสื่อสารให้เขารู้ทุกอย่างเขาก็ดี เขาก็ทำตามนัดประชุมให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี แต่ถ้าหมู่บ้านอื่นตำบลอื่นมีปัญหาจะร้องเรียนกันตลอด และเมื่อบอกว่าคน

โคราชเป็นลูกย่าโมมีความรู้สึกดีมาก ๆ ในฐานะที่เราเป็นผู้หญิง ย่าโมก็เป็นสื่อให้เราแล้วว่าผู้หญิงไม่ได้คือไปกว่าผู้ชาย ทำอะไรก็ทำได้ดีกว่าผู้ชายด้วย เพราะว่าผู้ชายไม่ได้จริงจังกับชีวิตอะไรก็ได้ วันนี้คิดจะทำอย่างนี้มีเพื่อนชวนกินเหล้าก็ค่อยทำวันหลังก็ได้ แต่ผู้หญิงถ้าคิดจะทำอันนี้ก็จะต้องทำ เวลาที่ตรงกว่าผู้ชาย แต่ผู้หญิงเสียเปรียบตรงที่ว่าการปลูกฝังตั้งแต่เล็กว่าต้องอยู่กับเหย้าเฝ้ากับเรือนมันก็เลยยังคงหัวสมองของผู้ชายอยู่

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2 มีความเห็นว่า ขึ้นอยู่ที่ผู้นำ อย่างเช่น ชุมชนบ้านเคื่อเด็กจะแสดงออกดี มากเก่งๆ ทั้งนั้น แต่ผู้ปกครองมักห้าม ทำให้เด็กไม่คุยกับพ่อแม่จะคุยกับกลุ่มเพื่อน โดยที่กลุ่มเพื่อน คุยเองสรุปเองไม่รู้ว่าคุณหรือผิด จากการพาไปร่วมกิจกรรมกลับมาเด็กกล้าที่จะพูดกับผู้ใหญ่ในชุมชน ตัวเอง เพราะมีการละเลยพฤติกรรมร่วมกัน ทำให้เด็กที่ดูเหงาๆ กล้าที่จะมาหาเรา เพราะฉะนั้น ผู้ใหญ่ ต้องใส่ใจพวกเขา และเป็นเพื่อนพวกเขา พ่อแม่ต้องปรับเปลี่ยนขอให้เป็นผู้ชายและพี่สาวของลูก และ คุยกันบ่อยขึ้น อย่างมัวทำแต่งงานจนไม่มีเวลาให้ลูก เมื่อปัญหาเกิดตามมาชุมชนก็จะไม่น่าอยู่ และเมื่อ บอกว่าคนโคราชเป็นลูกย่าโม รู้สึกว่าเป็นคำที่ทำให้สร้างจุดยืนจุดเข้มแข็งให้กับชุมชน คำพูดนี้ก็น่าจะรวมให้คนในชุมชนมารวมกันได้ ว่าเราเป็นลูกหลานย่าโม เราต้องแข็งแกร่ง ตอนนี้อยู่เป็นผู้หญิงมาเป็น ผู้นำมากขึ้น ตอนนี้อยู่เวลาเข้าชุมชนพยายามบอกว่าผู้หญิงมีบทบาทมาก เราจะมาเป็นแม่บ้านนุ่งผ้าถุงอยู่ แต่ในครัวไม่ได้แล้ว คงต้องเข้ามาเรียนรู้ว่าการเมืองท้องถิ่นเป็นอย่างไรบ้าง คุณจะมาช่วยพัฒนาชุมชน อย่างไม่ได้บ้าง คุณต้องรู้แล้ว บอกเสมอว่าอยากได้อะไร บอกมา อบต. จะช่วยได้ อบต. ไม่ได้เก่ง ทุกเรื่อง ท่านอยากได้เรื่องส่งเสริมอาชีพ อยากได้การทำปุ๋ยหมัก อบต. ช่วยคุณได้ โดยมีครูทเป็นผู้นำ ทางหาคำตอบให้ นั่นคือ อบต. จะเป็นตัวกลางประสานให้ทุกหน่วยงานที่ชาวบ้านและชุมชนต้องการ เช่น เรื่องพืชก็ปรึกษาเกษตรอำเภอให้คำแนะนำเรา มา ผู้ให้สัมภาษณ์มองเสมอว่าเกษตรกรมักจะไม่ รวย ถามว่าทำไมขอแต่ถนน ไฟฟ้า ทำไมไม่มองว่าปลูกข้าวอย่างไรจะได้กำไร มีเงินเหลือไม่ต้องคิด หนี้ทุกครั้ง แปลกทำไมชาวบ้านไม่คิดโกสัตัว อยากได้อาชีพแต่เวลาเราเรียกมาก็คิดงาน โน่นงานนี้ แต่ ถ้ามีคนใดคนหนึ่งก็จะว่าทำไมคนนี้ได้ ก็เขาเคยอบรมมาแล้ว การรวมกลุ่มยากในบางพื้นที่

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3 มีความเห็นว่า ชุมชนที่ดีต้องมีความสามัคคีรักใคร่เป็นอันหนึ่งอันเดียว กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ส.อบต. หมอ ครู ตำรวจ จะเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันไม่แบ่งแยก ทำกิจกรรมร่วมกัน และเมื่อบอกว่าคนโคราชเป็นลูกย่าโม รู้สึกว่าเป็นผู้หญิงเก่ง ผู้ให้สัมภาษณ์รักย่าโม จะรำบวงสรวงทุกปี ขอพรคุณย่าโมทุกปี เพราะย่าโมเป็นผู้หญิงเก่งกอบกู้บ้านเมืองได้ เราเป็นผู้หญิงเราก็เป็นนายก อบต. ได้ ไม่ใช่ว่าเราจะต้องเดินตามผู้ชาย ผู้หญิงเก่งมีมาก แต่ว่าเขาไม่กล้าเดินออกหน้าสามีเท่านั้นเอง

ความเชื่อในเรื่องการเกิดมาเป็นผู้หญิง

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 มีความเห็นว่า การเกิดมาเป็นผู้หญิงต้องรับผิชอบละเอียดอ่อนกว่าผู้ชาย ไม่ใช่เหมือนแต่ก่อนที่ผู้หญิงต้องอยู่เหย้าเฝ้ากับเรือน แต่เดี๋ยวนี้ผู้หญิงทำอะไรก็ได้ แต่เราก็อย้ายไปนอกหน้าเหนือผู้ชาย ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นนายกอบต.ผู้หญิงคนเดียวในอำเภอแก้งสนามนาง เวลาประชุมหัวหน้าส่วนระดับอำเภอจะเป็นคนไม่เสนอแนะเกินหน้าเกินตาผู้ชาย จะเป็นคนที่นั่งรับฟัง คือถ้าถามมาตอบได้พูดได้ แต่จะไม่ทำตัวเองให้เหนือคนอื่น ซึ่งในยุคปัจจุบันเรื่องหน้าที่การงานเราทำเคียงข้างไปด้วยกันได้ เพศหญิงเป็นเพศที่จิตใจละเอียดอ่อน ความเป็นเพศหญิงมีส่วนอย่างมากเพราะบางที่เราเห็นว่าตรงนี้นั้นไม่ใช่ซะนะ ไม่ได้คิดว่าผู้หญิงจะเท่าเทียมกันกับผู้ชายร้อยเปอร์เซ็นต์ ก็ต้องมีส่วนที่แยกแยะด้วย แต่เราก็ให้เกียรติผู้ชาย เพราะฉะนั้นการเป็นผู้นำสตรีไม่ใช่เรื่องที่จะต้องไปแบกหามของหนักๆที่ผู้หญิงจะทำไม่ได้ คือ ในส่วนตรงนี้อยู่ที่มันสมอง อยู่ที่ความสามารถของเรา งานภาพรวมราชการมันอยู่ที่มันสมองของเราที่ว่าจะมีเทคนิคทำแบบไหน และการที่ผู้ให้สัมภาษณ์ไปอยู่โคราช ตอนวัยรุ่นก็มีส่วนทำให้เห็นตัวอย่างของภาพข้างนอกสะสมมาเรื่อยๆก็อาจจะมีส่วนบ้าง ผู้ให้สัมภาษณ์คิดว่าผู้หญิงบางคนเขาไม่กล้าที่จะเข้าสังคมระดับสูงไม่กล้าที่จะพูดที่จะบรรยาย เพราะถูกสามีและสมาชิกในครอบครัวกีดกันไม่สนับสนุนให้บรรยายออกนอกหน้าหรือเข้ามาช่วยงานสังคม ผู้หญิงจึงขาดความเชื่อมั่นในศักยภาพของตน แต่ทำไมเราถึงกล้าเพราะว่าเรามีประสบการณ์การเป็นผู้นำกลุ่มสตรีกลุ่มแม่บ้านมาแล้วกว่าจะมาอยู่จุดตรงนี้ เราตั้งใจจะทำตรงนี้แล้ว เราก็ต้องกล้าทำ และต้องเตรียมพร้อมในส่วนคนที่เขาไม่ได้เข้ามาก็ได้ว่าเขาโง่ แต่ว่าเขาไม่ได้เตรียมพร้อม เขาไม่ได้ตั้งใจในส่วนตรงนั้น เขาก็เลยไม่ได้อยากจะทำ เขาก็เลยทำไม่ได้ เราก้าวมาถึงตรงนี้แล้วก็ต้องกล้าทุกอย่าง มันเป็นเรื่องสำคัญของคนเรานานาจิตตัง เราต้องคิดว่าเราพร้อมในส่วนที่วร้อยเปอร์เซ็นต์เราได้สักประมาณ 60% หรือ 65 %

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2 ไม่เคยคิดเลยว่าเกิดมาเป็นผู้หญิงเป็นเรื่องของกรรม เพราะมองแค่เป็นผู้หญิงท้องได้ ส่วนผู้ชายไม่ต้องแค่นั้นเอง มีจุดด้อยแค่สี่ระยะเท่านั้นเอง เรื่องความคิดผู้หญิงกับผู้ชายไม่แตกต่างกัน ผู้ชายบางคนนุ่มน้อมก็มี มันอยู่ที่ฐานครอบครัวและสิ่งแวดล้อม จึงไม่เคยคิดเรื่องผู้หญิงไม่เท่าเทียมผู้ชาย เรามองว่าผู้ชายทำได้ ผู้หญิงก็ทำได้ ต้องดูความเหมาะสมด้วย บางอย่างผู้หญิงไปทำก็ไม่เหมาะ แต่ในเรื่องการเมืองทั้งหญิงและชายเหมาะสมอยู่แล้ว ขอให้คุณมีความตั้งใจมีแนวคิดมีความรู้ก็พอแล้ว ซึ่งมีฝ่ายค้านไปพูดที่อื่นว่าผู้หญิงจะทำอะไรก็ได้ ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ใส่ใจเพราะออกไปตรวจงานที่ไหนก็ไปได้หมด คือ เป็นคำที่พูดกันในกลุ่มเขาเองไม่ใช่จากชาวบ้าน

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3 การเกิดเป็นผู้หญิงไม่ใช่เป็นเรื่องกรรม เพราะมองว่าเกิดมาเป็นผู้หญิงดีแล้วเป็นบุญ ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่า ผู้หญิงที่ยังเชื่อว่าเกิดมาเป็นผู้หญิงถือว่าเป็นกรรมนั้นเขาเป็นผู้หญิงที่ยังไม่กล้าก้าวเดินหรือคิดอะไร คงจะถูกปลูกฝังแบบแต่ก่อนที่ว่าผู้หญิงเป็นช้างเท้าหลัง

จะเดินออกหน้าไม่ได้จะอยู่แต่ในบ้าน เป็นแม่ศรีเรือนทำกับข้าวให้สามี ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่เคยทำอย่างนั้น เพราะครอบครัวสนับสนุนให้กล้าแสดงออก และเรารู้สึกว่าทำตรงนี้ได้ ส่วนพี่ชายน้องชายไม่กล้าลงสมัครเลือกตั้งเข้าสู่การเมืองท้องถิ่นเลย มีผู้ให้สัมภาษณ์คนเดียวในพื้นที่ทั้งหมดที่กล้าลงสมัครเลือกตั้ง เพราะมันขึ้นอยู่กับการปลุกฝังตั้งแต่เด็ก เดินตามพ่อตลอดพ่อจะปลุกฝังตั้งแต่เด็ก พี่ชายน้องชายไม่กล้าที่จะคิดที่จะทำ จะทำอะไรก็ต้องมาถามผู้ให้สัมภาษณ์ก่อน ในตำบลนี้ผู้หญิงเป็นสมาชิก อบต.ทั้งหมด 8 คน เป็นจำนวนครึ่งต่อครึ่งในสภาอบต. ผู้หญิงเหล่านี้เดินตามผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งนั้นเลย เขาเดินตามเราแล้วเขาได้ดี เราช่วยสอนว่าการทำงานต้องทำอย่างนี้ ทุกวันนี้ผู้หญิงได้รับการยอมรับมากที่สุด ในเขตอำเภอเมือง อบต.หนองกระทุ่มมีส.อบต.ผู้หญิงมากที่สุด ผู้หญิงเท่าเทียมกับผู้ชาย เพราะผู้หญิงทำได้ทุกอย่าง บางอย่างผู้หญิงก็ทำได้เก่งกว่า ผู้หญิงทำกับข้าวได้เก็บโต๊ะเก็บเก้าอี้ได้ไม่ค่อมเหล้าด้วย ไม่เหมือนพวกผู้ชายทำงานเสร็จก็มีการสังสรรค์กินเหล้า กินเบียร์ เราทำงานเสร็จก็กลับไปพักผ่อนทำงานบ้านของเรา

ปัจจัยในการเข้าสู่การเมืองระดับท้องถิ่นของผู้นำสตรี

เมื่อผู้ให้สัมภาษณ์ได้ถูกหล่อหลอมจากการขัดเกลาทางสังคมในเบื้องต้นแล้ว ก็นำมาสู่ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญในการผลักดันให้ผู้ให้สัมภาษณ์เข้าสู่การเมือง สามารถอธิบายได้ ดังนี้

การครอบครองปัจจัยการผลิต - ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 เมื่อแต่งงานแล้ว ได้ย้ายมาอาศัยอยู่บ้านสามี ซึ่งที่ดินตอนนี้เป็นของผู้ให้สัมภาษณ์และสามี โดยรายได้ส่วนใหญ่ของครอบครัวได้มาจากสามี สำหรับอำนาจการตัดสินใจในเรื่องสำคัญของครอบครัวจะมีอำนาจเท่าๆกันทั้งสองคน ถ้าจะซื้อรถก็ต้องปรึกษากัน แต่การซื้อของภายในบ้านผู้ให้สัมภาษณ์จะเป็นคนตัดสินใจไม่ต้องถามสามี นอกจากนั้นยังมีอำนาจตัดสินใจเรื่องบ้าน เรื่องกิจการการจ้างคนงาน และเรื่องลูกๆ สามีจะปิดเรื่องลูกมาให้ถ้าลูกจะซื้ออะไรจะขอเงินกับผู้ให้สัมภาษณ์

การแบ่งอำนาจการตัดสินใจของสมาชิกในครอบครัว สามีจะตัดสินใจเรื่องใหญ่ๆ เช่นการซื้ออ้อยจะซื้อราคาเท่าไร จะไปหาสมาชิกขายอ้อยอย่างไร จะไปเอาเงินที่ไหน เพราะฉะนั้นการเป็นเจ้าของทรัพย์สินไม่มีผลต่ออำนาจการตัดสินใจในครอบครัว เพราะว่าจะเอาไปทำอะไรอย่างไรต้องบอกกันอยู่ดี

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2 อาศัยอยู่บ้านของพ่อแม่ ที่ดินและทรัพย์สินในครอบครัวเป็นกรรมสิทธิ์ของพ่อ แต่เรื่องจัดหาแรงงานให้โรงงานเป็นหน้าที่ของผู้ให้สัมภาษณ์และได้ใช้ประโยชน์จากส่วนนี้ก็มีบางที่ต้องช่วยกสิเหมือนกัน แต่ผู้ให้สัมภาษณ์สามารถใช้เงินได้อิสระ เพราะเป็นคนคุมเงิน ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่ของครอบครัวได้มาจากธุรกิจบริษัทของพี่ชาย

การแบ่งอำนาจการตัดสินใจของสมาชิกในครอบครัว เวลาจะตัดสินใจเรื่องสำคัญภายในครอบครัว จะพูดคุยกันก่อน ถ้าเป็นเรื่องของใช้ภายในบ้านที่สะกิดกับผู้ให้สัมภาษณ์เป็นคนตัดสินใจซื้อ แต่ถ้าเป็นเรื่องของการทำงานจะเป็นงานโครงการมัน

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3 เมื่อแต่งงานแล้วก็อาศัยอยู่ที่บ้านแม่ได้ 4 ปี ก็ออกมาสร้างบ้านใหม่ในที่ดินของพ่อแม่ ซึ่งยกให้เป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ให้สัมภาษณ์ รายได้ส่วนใหญ่ในครอบครัวมาจากการขายของผู้ให้สัมภาษณ์ และผู้ให้สัมภาษณ์เป็นเจ้าของทรัพย์สินส่วนใหญ่ในครอบครัว ส่วนทรัพย์สินที่สามีเป็นเจ้าของมีแค่รถยนต์จำนวน 2 คันเท่านั้น

การแบ่งอำนาจการตัดสินใจของสมาชิกในครอบครัว เวลาจะตัดสินใจเรื่องในครอบครัวก็เป็นหน้าที่ของผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด สามีไม่ค่อยอยู่บ้านตั้งแต่ไหนแต่ไรแล้ว ผู้ให้สัมภาษณ์ต้องหาข้าวหาน้ำให้สามีและลูก วันไหนว่างก็ทำกับข้าวให้ลูกรับประทาน สามีไม่ค่อยอยู่เรื่องค้าขาย ส่วนใหญ่เป็นหน้าที่ของผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งนั้น เช่น ชื่อของเข้าบ้าน จัดของในร้าน กวาดบ้าน ถูบ้าน เป็นต้น ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่า การเป็นเจ้าของในทรัพย์สินมีผลต่ออำนาจการตัดสินใจในครอบครัว เพราะที่คิดเป็นสมบัติของผู้ให้สัมภาษณ์ สามีเป็นคนง่ายๆ ไม่อยากรับผิดชอบ จึงให้ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นคนรับผิดชอบดูแลทุกอย่าง ถ้าผู้ให้สัมภาษณ์ว่าอย่างไรสามีว่าอย่างนั้น สามีไม่กล้าตัดสินใจก้าวข้ามผู้ให้สัมภาษณ์

จากปัจจัยข้างต้น จะเห็นได้ว่าการครอบครองปัจจัยการผลิตของครอบครัวนี้ ไม่มีผลต่ออำนาจการตัดสินใจ เพราะการครอบครองปัจจัยการผลิตถึงแม้ว่าบิดาหรือสามีหรือผู้นำสตรีจะครอบครองมากกว่า แต่การตัดสินใจจะต้องปรึกษาคู่คุยกันกับสมาชิกภายในครอบครัว แต่การที่ครอบครองปัจจัยการผลิตไว้มากก็มีส่วนสำคัญในการเข้าสู่การเมือง เพราะเมื่อผู้ให้สัมภาษณ์มีฐานะดีก็สามารถช่วยเหลือจนเจิวบ้านได้เวลาที่เดือดร้อน ทำให้เกิดความเชื่อมั่นว่าผู้ให้สัมภาษณ์สามารถเป็นที่พึ่งของชาวบ้านเวลาทุกข์ยากได้

เครือข่ายสตรี (กลุ่มแม่บ้าน, กลุ่มสตรีในตำบล) - ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 เป็นสมาชิกกลุ่มสตรีในชุมชน และเป็นผู้นำสตรีมาตลอด ได้แก่ กลุ่มกาชาด กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข(อสม.) ประจำหมู่บ้าน เป็นต้น สำหรับบทบาทหน้าที่ของผู้ให้สัมภาษณ์ในกลุ่มสตรี คือ คอยดูว่าตำบลอื่นมีกิจกรรมอะไรเราจะน้อยหน้าเขาไหม การวางตัวของกลุ่มแม่บ้านเวลาไปอยู่ในภาพรวมต้องทำอย่างนี้ ต้องแต่งกายแบบนี้ สังคมปัจจุบันถ้าเราพร้อมทุกอย่างก็ไม่ให้เด่นกว่าเขา และระดับตำบลมีการเชื่อมโยงกับกลุ่มสตรีภายนอก เช่น มีกิจกรรมก็จะไปขายของรวมกันในงานหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์หรืองานกาชาด ก็คิดว่าใครเป็นตัวแทนของหมู่บ้าน มีผลิตภัณฑ์อะไรบ้าง เราไปเพื่อร่วมกิจกรรมและหาประสบการณ์ไม่ได้ไปเพราะหาทำไร สำหรับในตำบลนี้มีกลุ่มสตรี 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มแม่บ้าน และกลุ่มอาสาสมัคร

สาธารณสุข(อสม.)ประจำหมู่บ้าน กลุ่มสตรีได้รับการจัดสรรงบประมาณจากอบต. ส่วนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด (สจ.) และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สส.) จะให้การสนับสนุนผลิตภัณฑ์ โดยการรับซื้อและหาตลาดให้

นอกจากนี้ในการเข้ามาสู่การเมืองระดับท้องถิ่นกลุ่มสตรีมีส่วนผลักดันอย่างมาก เพราะแต่ก่อนเป็นสมาชิกกาชาด ส่วนมากช่วงเช้าจะไปดูแลกิจการปั๊มน้ำมัน แล้วก็ไปประสานทางอำเภอว่าจะไปแจกของงานกาชาด ทำให้เราเป็นตัวแทนกลุ่มสตรีในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ พวกกลุ่มเยาวชน แม่บ้าน อสม. เขาหาเสียงให้เรา เพราะเขาเห็นหน้าเราตลอดเวลาที่มีงานมีการเขาเคือคร้อนมาเราก็ช่วยเขา เช่น ไม่มีเงินส่งลูกเรียน ไม่มีทุนในการประกอบอาชีพ เป็นต้น เขาถึงเห็นว่าเราน่าจะอยู่ตรงนี้อยู่ใกล้ชิดเขามากกว่าที่เป็นอยู่ เขาอาสาหาเสียงให้ ตอนเย็นเดินบอกผู้เฒ่าผู้แก่ให้ช่วยเลือกเรา เรามีฐานเสียงตรงนี้ เขาบอกว่าให้มาเป็นในส่วนตรงนี้ให้เขา ในการหาเสียงเขาจัดการให้เอง พอตกเย็นเราก็ออกไปขำมาให้เขาทำกินกัน

ผู้ให้สัมภาษณ์ตัดสินใจเข้าสู่การเมืองท้องถิ่นด้วยตัวเอง โดยสามีก็ไม่เคยนึกว่าผู้ให้สัมภาษณ์จะมาเป็นนายก อบต. เพราะไม่ได้สัมผัสกับชาวบ้าน แต่จะเอาใจชาวบ้านตลอด เพราะสามีเป็นกำนัน พอเราบอกว่าจะลงสมัคร ส.อบต.สามีก็ไม่ได้ห้ามและไม่ได้ส่งเสริม พอเราลงมาจริงระดับตำบลสามีมีอิทธิพลมากเป็นความคิดที่สามีทำมา เราเคียงบ่าเคียงไหล่ทำกิจกรรมกับสามีทั้งในระดับอำเภอและจังหวัดมาตลอด แต่ก่อนเจ้าหน้าที่ในสำนักงานอบต.ออกประชาคมหมู่บ้าน ก็จะเป็นคนดูแลตลอด ก็เหมือนกับว่าเราอยู่ตรงนั้นมาตลอด

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2 เป็นสมาชิกชมรมสตรีอบต.อำเภอเมือง วัดอุปประสงค์ของชมรม คือ อยากรสร้างให้กลุ่มผู้หญิงเข้มแข็ง ถ้ามีการเลือกตั้งใหม่จะเชิญชวนให้ผู้หญิงลงสมัครเลือกตั้งให้มากขึ้น พยายามประชาสัมพันธ์ให้เกิดการตื่นตัวทางการเมืองและบทบาทสตรี เน้นเฉพาะอำเภอเมือง 22 ตำบล ไม่รวมเทศบาล เวลาไปอบรมนายก อบต.ทั้งจังหวัด ถ้าเจอนายกอบต.ผู้หญิงก็ทักทายกัน มีงานประชุมเรื่องเกี่ยวกับผู้หญิงจะช่วยกันบอกต่อกันไป จะได้ร่วมกันทำหรือเชื่อมโยงกัน สำหรับผู้ให้สัมภาษณ์มีหน้าที่เป็นเหรียญอุกของกลุ่ม

ในส่วนของ อบต.โคกกรวดมีกลุ่มสตรีแม่บ้านโดยทางอำเภอเป็นคนจัดตั้ง นอกจากนั้นก็มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ และกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข(อสม.)ประจำหมู่บ้าน ซึ่งเข้มแข็งเพราะได้รับเงินมาบริหารหมู่บ้านละ 7,500 บาท จากกระทรวงสาธารณสุข อบต.มีงบประมาณตั้งไว้ให้กลุ่มส่งเสริมอาชีพแล้ว ตอนนี้นำหน้าเรื่องการเพิ่มผลผลิตการเกษตร

กลุ่มสตรีของอำเภอเมืองได้ให้ความรู้ทางการเมืองและเกิดการตื่นตัวในบทบาทสตรีด้านการเมือง มีการจัดอบรมบ่อยทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์มีความรู้มากขึ้น จนสนใจว่า อบต.เขาทำอะไร พี่ชายซึ่งเป็น

ก้านั้นบอกว่าถ้าอยาการู้ก็ต้องเข้ามาตรงนี้เอง ผู้ให้สัมภาษณ์จึงตัดสินใจลงสมัครเลือกตั้งการเมืองในระดับท้องถิ่น จึงถือได้ว่ากลุ่มสตรีมีส่วนผลักดันให้ผู้ให้สัมภาษณ์เข้ามาสู่การเมืองระดับท้องถิ่นเช่นกัน

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3 เป็นคนเริ่มก่อตั้งกลุ่มสตรีในหมู่บ้าน และกำหนดบทบาทว่ากลุ่มจะไป ในทิศทางใด การเป็นผู้นำสตรีมีบทบาทสูงถ้าเขาไม่ต่อต้านแสดงว่าเขายอมรับเราให้เราพาเขาไปสู่ ทิศทางที่ดี

กลุ่มสตรีในอบต.หนองกระทุ่ม เป็นอันดับหนึ่งของอำเภอเมือง เป็นตำบลแรกๆที่ประสานงาน กับจังหวัด ซึ่งเขาจะรู้จักผู้ให้สัมภาษณ์เป็นอันดับแรก เป้าหมายของกลุ่มสตรีดังกล่าว คือ ทำให้มีรายได้ เสริมจากการทำขนมขาย จะมีการปันผลให้สมาชิกทุกปี มีสมาชิกทั้งหมด 106 คน ตอนนี้มีจักรเย็บผ้า 6 ตัว กำลังหาผ้าให้กลุ่มสตรีเย็บจะได้มีรายได้เพิ่มขึ้นอีกทาง ปัจจุบันกำลังสร้างสถานที่กลุ่มแม่บ้านใช้ งบประมาณ 70,000 บาท เป็นเงินที่ได้มาจากประปาหมู่บ้าน 20,000 บาท เงินจากก้านัน 40,000 บาท และเงินจาก กศน. 10,000 กว่าบาท และยังได้รับการสนับสนุนจากบ้านนารีสวัสดิ์จำนวน 30,000 บาท ใช้ซื้อเครื่องจักรเย็บผ้า ตอนนี้อยู่ศูนย์สินค้าชุมชนที่สำนักงานอบต.หลังใหม่ ได้กำไรเกือบ 30,000 บาท มีหุ้นทั้งหมด 472 หุ้น ปันผลประมาณเดือนกรกฎาคม จะปันผลให้ผู้ถือหุ้นในศูนย์นี้

นอกจากนี้กลุ่มสตรียังมีการเชื่อมโยงกับเครือข่ายภายนอก ได้แก่ อำเภอห้วยแถลง อำเภอ โนนไทย อำเภอปักธงชัย และอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นต้น เขาจะ มาดูงานจากกลุ่มเรา แล้วนำกลับไปประยุกต์ใช้จนประสบความสำเร็จ มีคนมาศึกษาดูงานกลุ่มสตรี ประมาณเดือนละ 2 ครั้ง

กลุ่มสตรีมีส่วนผลักดันให้ผู้ให้สัมภาษณ์เข้ามาสู่การเมืองระดับท้องถิ่น เพราะกลุ่มอาสาสมัคร สาธารณสุข(อสม.)ประจำหมู่บ้าน กลุ่มแม่บ้านสนับสนุนให้ลงสมัครเลือกตั้ง ผู้ให้สัมภาษณ์จึงตัดสินใจ ลงลงสมัครนายกอบต.คิดว่าจะทำงานได้ใหม่ และองค์กรสตรี สมาชิกอสม. แม่บ้าน สนับสนุนเรา ช่วยเหลือเราเต็มที่ คนที่มาลงแข่งขันด้วยเขาคิดว่าเงินซื้อได้ทุกอย่าง แต่ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ได้ใช้เงิน สักบาท ใช้แต่กลุ่มผู้หญิงเดินหาเสียงกัน 15 วัน

อย่างไรก็ตาม ผู้ที่มีอิทธิพลทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์ตัดสินใจเข้าสู่การเมือง คือ พ่อ สามี พี่น้อง องค์กรสตรี และทางอำเภอ ซึ่งอยากให้สตรีมีบทบาททางการเมืองและการพัฒนามากขึ้น

ความสัมพันธ์กับกลุ่มผลประโยชน์/กลุ่มนักรการเมือง - ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 รู้จัก สส.ในเขต พื้นที่ แต่ไม่ถึงกับสนิทมาก เจอกันก็มากอดเอวคุยกัน สส.ระดับชาติไม่ได้รู้จักเป็นการส่วนตัว เวลา มีงานบอจัดโต๊ะจีนเราก็มีส่วนร่วมในการดูแลโต๊ะประธาน ไม่เคยได้รับความช่วยเหลือหรือการสนับสนุน จาก สส. สว.หรือกลุ่มผลประโยชน์ในการหาเสียงเลือกตั้ง สส.มาขอให้ช่วยแนะนำให้ชาวบ้านรู้จัก แต่เรา ไม่ได้เป็นหัวหน้าคะแนนให้สส. สำหรับช่วงเวลาที่ลงสมัครเลือกตั้งนายกอบต.จะถือว่าเป็นคู่แข่งก็ไม่ใช่

เพราะตอนลงสมัครมาครั้งแรกไม่ได้หาเสียงเพื่อจะมาเป็นนายกอบต. เขาก็คิดว่าเราคงเป็นฝ่ายสภามากกว่า เขาก็วิ่งหาเสียงเป็นนายกอบต. พอรอบสุดท้ายใกล้วันเลือกตั้งผู้ให้สัมภาษณ์ถามสมาชิกอบต.ว่าในส่วนตรงนี้ในฐานะที่สามมีของผู้ให้สัมภาษณ์เป็นผู้ประสานงานมาตลอด ผู้ให้สัมภาษณ์เข้ามาตรงนี้ถ้าไม่เลือกเป็นนายกอบต.ก็เท่ากับว่าไม่ให้เกียรติ เพราะว่าถ้าผู้ให้สัมภาษณ์เป็นก็เท่ากับสามซึ่งเป็นกำนันได้เป็นนายกอบต.ด้วย และอยากสานงานต่อจากสามที่เคยดำเนินการไว้ตอนเป็นนายกอบต. สมาชิกอบต. ก็บอกว่าถ้าผู้ให้สัมภาษณ์ต้องการเป็นนายกอบต. พวกเขาก็เลือกผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่เขาอยากจะเป็น เขาบอกว่าผมไม่รู้ถ้าผมรู้ว่าผู้ให้สัมภาษณ์จะเป็นนายกอบต.ผมก็ไม่กล้าล้ำหน้า ปัจจุบันเขาก็เป็นรองนายกอบต. ตอนนี้เขาคิดกับเรามากๆแล้วยังบอกให้เราลงนายกอบต.อีก เพราะอยู่กับเราเขาสบายใจ

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2 รู้จักสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด(สจ.) เพราะเป็นน้องชาย ซึ่งในส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ชอบเข้าหานักการเมืองเป็นการส่วนตัว เพราะมีความรู้สึกถ้าเข้าใกล้ผู้ใหญ่มั่นอันตรายตัวเอง ในบางครั้งเราปฏิเสธเขาไม่ได้ เช่น ฝากเด็กเข้าทำงาน เป็นต้น สำหรับสส.ในพื้นที่ก็รู้จักแต่ไม่ชอบเข้าหา เพียงแต่ว่าคนไหนพูดดีเราคุยได้ แต่ถ้าพวกเขาแต่ได้อย่างเดียวเราก็ไม่เข้าใกล้เพราะเราจะเจ็บตัว สำหรับกลุ่มผลประโยชน์ เช่น นักธุรกิจ เป็นต้น จะช่วยงานวันเด็ก และกิจกรรมวันสำคัญในชุมชน

ตอนลงสมัครเลือกตั้งมีฝ่ายตรงข้ามโจมตี แต่ผู้ให้สัมภาษณ์แก้ไขโดยการยึดหลักการพัฒนาไม่ยึดการเมือง จึงไม่สนใจพวกที่โจมตีผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3 รู้จักสนิทกับนักการเมืองระดับท้องถิ่นและระดับชาติ แต่กลุ่มที่สนับสนุนในการหาเสียงลงสมัครเลือกตั้ง ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มอสม. องค์กรสตรี คนชรา สนับสนุนหมดทั้งหมู่บ้าน สำหรับเขาชวนคิดว่าได้คะแนนเสียงประมาณ 50 % แต่คนชราคิดว่าได้ประมาณ 80% และตอนลงสมัครเลือกตั้งผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ให้กลุ่มผลประโยชน์หรือนักการเมืองระดับจังหวัดและระดับชาติเข้ามาสนับสนุนไม่ว่าพรรคไหน ถ้านักการเมืองสนับสนุนผู้ให้สัมภาษณ์แล้วชาวบ้านไม่ชอบนักการเมืองคนนั้น ผู้ให้สัมภาษณ์จะเสียคะแนน และจะกลายเป็นบุญคุณกับผู้ให้สัมภาษณ์ไม่หมดสิ้น ผู้ให้สัมภาษณ์คิดว่าได้รับเลือกตั้งก็ตัวเราสอบตกก็ตัวเรา พวกที่เขาช่วยเราหาเสียงไม่เคยซื้อน้ำให้เขากินเลย เขาจะซื้อของเขาเอง เขาช่วยเราด้วยใจ ก็จะบอกทีมงานที่หาเสียงทุกคนให้ยกมือไหว้อย่างเดียวอย่าไปมีปากเสียงกับใคร การได้คะแนนเสียงมาเพิ่มส่วนหนึ่งเป็นเพราะทีมงานเราด้วย ตอนลงสมัครเลือกตั้งมีฝ่ายตรงข้ามโจมตี แต่ผู้ให้สัมภาษณ์แก้ไขโดยการเฉยอย่างเดียว ข้อมูลไหนที่ไม่เป็นจริงก็จะแก้บางอย่าง เพราะถือว่ามีเวลาตอบโต้เขากลับตั้ง 4 ปี ถ้าเราไปตอบโต้ตอนนี้เท่ากับกลุ่มผู้หญิงของเรายอมรับความเป็นจริงว่าผู้หญิงไม่มีประสิทธิภาพ

ค่านิยมในฐานะความเป็นผู้นำสตรี – ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 มีความเห็นว่า ผู้หญิงและผู้ชายควรได้รับความเท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เพราะปัจจุบันนี้ผู้หญิงก็สามารถไปงานกลางคืนได้ และเวลาประชุมระดับจังหวัดก็ไปได้ ไปดูโครงการก็ไปได้ แต่ว่าจะให้ไปแบกหามเหมือนผู้ชายก็ไม่ได้ ตอนนี้ผู้ชายระดับหัวหน้าก็ไม่ได้ไปแบกหามแล้ว เราเอามั่นสมองและความสามารถของเราไปใช้เหมือนกัน สังคมปัจจุบันน่าจะให้สิทธิสตรีได้มีความคิดเห็นมีอะไรที่ดีๆ เท่าเทียมกับผู้ชายได้ ซึ่งที่ผ่านมาผู้หญิงก็มีบทบาทมาก เช่น ท่านสุภารัตน์ เกษราพันธุ์ ท่านระเบียบรัตน์ พงษ์พานิช เป็นต้น จะมาหาว่าผู้หญิงคิดแต่แต่งหน้าทาปากนั้นมันไม่ใช่ คือ การแต่งตัวของผู้หญิงก็ต้องมีสวยงามกันบ้าง อย่างเช่น พ.ญ.คุณหญิงพรทิพย์ โรจนสุนันท์ ท่านก็แต่งตัวแต่สังคมก็ยังยอมรับได้ เพราะท่านเป็นคนมีความสามารถและทำประโยชน์ให้สังคม

ถ้าเป็นเรื่องการลงสมัครเลือกตั้งเป็นความเท่าเทียมกันทางเพศ ผู้หญิงกับผู้ชายมีโอกาสเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองครั้งต่อครั้ง ปัจจุบันสังคมเริ่มยอมรับการทำงานของผู้หญิงในการพัฒนาท้องถิ่นมากกว่าผู้ชายด้วยซ้ำ เพราะผลงานของผู้หญิงจะเห็นเด่นชัด จะทำอะไรก็เอาใจใส่ในส่วนตรงนั้น ผู้ชายจะอะไรก็ได้ นักการเมืองหญิงที่เป็นต้นแบบ คือ คุณหญิงสุพัตรา มาศศิษฐ์ เพราะเป็นผู้หญิงที่กล้าเข้ามาสู่การเมืองก่อนคนอื่น คล้ายๆกับว่าไม่ได้เลียนแบบใครเข้ามาด้วยพลังของตัวเองเข้ามาด้วยการที่คิดว่าตัวเองน่าจะทัดเทียมผู้ชายได้ แต่ปัจจุบันคล้ายๆกับเป็นแพชั่นตามเขามา แต่ก่อนเคยได้ยินเรื่องความไม่เท่าเทียมกันทางเพศจากกลุ่มแม่บ้านเหมือนกัน ผู้หญิงก็จะพูดกันว่าในเมื่อผู้ชายทำได้ ผู้หญิงก็ทำได้เหมือนกัน จะให้เหนือกว่าผู้ชายด้วยซ้ำไป แต่ผู้ให้สัมภาษณ์มาคิดว่าทำไมเขาคิดแบบนั้นทำไมไม่คิดว่าจะร่ำรวยก็ช่างแต่ถ้าสถาบันครอบครัวเหลวแหลกอย่างนั้นจะมีเกียรติได้อย่างไร บางคนก็โดนสามีตีแต่เราก็ดูไม่ได้เข้าไปยุ่งครอบครัวเขา ตอนเขาโมโหกันมาเล่าให้เราฟัง แต่ตอนดิฉันก็สามีเขาเราก็ดูไม่เข้าข้างใคร

เหตุที่ลงสมัครเลือกตั้ง เพราะคิดว่าสามีตนเองซึ่งเป็นกำนันปูพื้นฐานมาตั้งแต่ยังเป็นบ้านป่าเมืองเถื่อนจนปัจจุบันไม่ได้มีหน้ากว่าในเมืองและตำบลอื่น แล้วเราทำไมไม่สานต่อที่ปูทางมาตลอดทำไมต้องให้คนอื่นมาได้หน้า ในเมื่อทำถึงขนาดนี้แล้วเราน่าจะทำขึ้นไปให้ดีขึ้น เขาจะได้ตราหน้าว่าอันนั้นคนนี้ทำ ไม่อยากให้ตราหน้าว่าอันใหม่คนนี้ทำ ทั้งๆที่เราทำมาตลอด

เหตุผลที่ประชาชนเลือกผู้ให้สัมภาษณ์เป็นนายกอบต. เพราะว่าเป็นคนมีมนุษยสัมพันธ์ดี เข้าได้กับทุกคนไม่ได้แบ่งชั้นวรรณะไม่ได้ถือเกียรติถือยศ สามารถลุยได้ทุกที่จะไประดับใหญ่ก็เข้าได้วางตัวไปอีกแบบ จะนั่งคลุกฝุ่นเล่นหัวกับชาวบ้านก็ได้

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2 มีความเห็นว่า ผู้หญิงกับผู้ชายควรได้รับความเท่าเทียมกันในทุกเรื่อง แต่มีอาชีพบางอย่างไม่เหมาะก็เป็นวัฒนธรรมที่ต้องยึดไว้บ้างแต่ไม่ได้ทั้งหมด สำหรับเรื่องสิทธิสตรีก็เป็นสิ่งที่อยู่ได้กฎหมาย รู้แต่ทำอะไรที่ไม่ผิดกฎหมายก็ทำไป อย่าให้ผิดกฎหมาย

สำหรับเรื่องการลงสมัครเลือกตั้งมีการเปิดโอกาสให้ผู้หญิงมากขึ้น แต่ผู้หญิงไม่แสดงออกเอง อาจจะมองว่าการเลือกตั้งใช้เงินเยอะ แต่จริงๆแล้วบางครั้งในชุมชนไม่ต้องใช้เงิน สิ่งแรก คือ จะต้องสร้างความใกล้ชิดในชุมชนก่อน ถ้าอยากเล่นการเมืองก็ต้องเริ่มปูฐานตนเองก่อน แต่ถ้าผู้หญิงลงเล่นการเมืองจะมีคนให้การสนับสนุนมาก เพราะบุคลิกภาพของผู้หญิงมีความอ่อนโยน และให้ความเป็นกันเองกับทุกคน รวมทั้งการเอาใจใส่คนรอบข้าง ทำให้คนส่วนใหญ่ยินดีให้การสนับสนุน ซึ่งต่างจากผู้ชายบางคนที่แสดงความก้าวร้าวแข็งกระด้างยึดแต่ความคิดตนเองเป็นหลัก บางหมู่บ้านผู้หญิงไม่ลงสมัครเลือกตั้ง เพราะผู้ชายพูดว่าไม่ต้องไปลงหรอกจะไปไหนก็ลำบากผู้หญิงมีภาระครอบครัว แต่จริงๆแล้วไม่ใช่ ถ้าตัดภาระตรงนี้ได้มีคนช่วยดูแลแทน ผู้หญิงสามารถทำได้ ปัญหาตรงนี้ไม่ใช่ปัญหาใหญ่ ในระยะยาวผู้หญิงน่าจะมีโอกาสเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองมากขึ้น เพราะผู้หญิงมีความจริงใจ และรู้จักประนีประนอม สมัยนี้ผู้หญิงจะไปประชุมที่ไหนหรือค้างคืนอย่างไรก็ได้ นี่ไม่ใช่อุปสรรคสำหรับผู้หญิง ยิ่งบางคนมีครอบครัวแล้วสามีเข้าใจก็ยิ่งเข้าสู่การเมืองได้สบาย และต้องขึ้นอยู่กับว่าเราวางตัวอย่างไร ผู้หญิงเก่งมีมากขึ้น เพราะผู้หญิงมีความตั้งใจสูง ถ้ามองนักการเมืองผู้หญิง จะเห็นว่าทุกคนมีจุดเด่น ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ได้เจาะจงว่าต้องคนนี้เป็นต้นแบบ ส่วนใหญ่จะเก็บจุดดีของเขาไว้ประยุกต์ใช้บ้าง ถ้าเราเข้ามาพัฒนาท้องถิ่นด้วยความจริงใจสิ่งที่เราพูดออกมาจะลึกซึ้งกินใจมากกว่า

เหตุที่ตัดสินใจลงสมัครเลือกตั้ง เพราะอยากพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญ และกระจายความเจริญเท่าเทียมกันทุกพื้นที่

เหตุผลที่ประชาชนเลือกผู้ให้สัมภาษณ์เป็นนายกอบต. เพราะมองว่าเรามีคุณสมบัติพร้อมทั้งความรู้ความสามารถไปไหนมาไหนไม่อายใคร

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3 มีความเห็นว่า ผู้หญิงกับผู้ชายควรได้รับความเท่าเทียมกันทุกด้าน ทั้งเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ผู้ชายไม่ได้เก่งไปกว่าผู้หญิง สำหรับเรื่องสิทธิสตรีบางอย่างสิทธิสตรีต้องจำกัด อย่างเช่น ไม่ให้ผู้หญิงเข้าไปในพระราชู เป็นต้น ในเมื่อเขาไม่ให้เข้าเราก็ไม่ต้องเข้า เพราะว่าตรงนั้นอาจเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของชาวล้านนา แต่บางอย่างถ้าคิดกันผู้หญิงน่าจะเรียกร้องให้สิทธิสตรีเท่ากัน คงเป็นไปได้ทุกเรื่องที่สตรีจะทำได้เหมือนผู้ชาย

สำหรับการลงสมัครเลือกตั้งเป็นเรื่องเกี่ยวกับสิทธิสตรีและความเท่าเทียมกันทางเพศ อยากให้รู้ว่าสตรีก็เก่งได้ ผู้หญิงก็ทำได้ มีคนเคยบอกว่าเป็นผู้หญิงจะทำอะไรได้ จะคุมถนนได้อย่างไร เราเป็นนายกอบต.จะไปคุมทำไม ก็มีช่างของอบต. คอยทำหน้าที่นี้อยู่แล้ว เราสามารถแต่งตั้งเขาทำหน้าที่

แทนนายกอบต.ได้ ผู้หญิงที่เข้ามาสู่พื้นที่ทางการเมืองต้องยอมรับสภาพการถูกทำร้ายจากผู้ชาย แต่ว่าเขาจะคู่ตัวนายกอบต.ด้วย ถ้านายกอบต.ไม่มีอำนาจผู้ชายจะว่าเราทันที ซึ่งจะเป็นผลเสียเป็นปมด้อยของเรา แต่ตอนนี้ในตำบลหนองกระทุ่มผู้หญิงจะเก่ง กลุ่มสตรีแม่บ้าน สมาชิก อสม. มีความสามัคคีเหนียวแน่น มีการปลุกกระดมให้แต่ละคนว่าสมัยหน้าต้องลงสมัครส.อบต. ในหมู่บ้านลงพื้นที่เข้าหาคนเฒ่าคนแก่ ต้องขยันลงชุมชนแล้วจะได้รับเลือกตั้งแน่นอน ผู้ให้สัมภาษณ์จะช่วยเหลือด้วย

เหตุที่ตัดสินใจลงสมัครเลือกตั้ง เพราะอยากลงมาช่วยเหลือตำบล อยากให้เหมือนตำบลอื่น ให้ตำบลอื่นรู้จักตำบลหนองกระทุ่ม ผู้หญิงเป็นนายกอบต.ก็บริหารบ้านเมืองได้เหมือนกัน ไม่ใช่ว่าจะมีแต่ผู้ชายที่ลงสมัครรับเลือกตั้ง ผู้หญิงมีสิทธิ์ที่จะได้รับเลือกเป็นนายกอบต.เหมือนกัน และอยากพัฒนาตำบลให้ดีขึ้น

เหตุผลที่ประชาชนเลือกผู้ให้สัมภาษณ์เป็นนายกอบต. เพราะ 1) การตัดสินใจในการทำงาน พุดจริงทำจริง 2) สามีเป็นคนดีช่วยเหลือตำบลไม่เคยรับเงินทองมีแต่ช่วยเหลือทุกคนที่มาหา 3) ฐานเสียงเก่าที่พ่อทำมา คนรอบข้างเราเป็นคนดี ประชาชนคงคิดว่าพ่อแม่ทำมาดีลูกคงเหมือนพ่อแม่ ประชาชนก็เลยเลือกเรา

สำหรับโอกาสเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองผู้ชายมีโอกาสมากกว่าผู้หญิง ยกเว้นตำบลหนองกระทุ่ม เพราะผู้หญิงแต่ละคนมีความคิดไม่เหมือนกัน บางคนได้ลงสมัครเลือกตั้งเพราะสามีเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คิดว่าสามีจะคุ้มครองเราได้ บางคนลงสมัครเพราะตัวเองเก่ง แต่ประชาชนอาจไม่ชอบใจเรา การเก่งมีอยู่สองอย่าง คือ เก่งทางคำเขาหรือเก่งในการทำงาน เขาอาจจะเก่งแต่ไม่มีส่วนร่วมกิจกรรมกับประชาชน ก็ไม่ได้รับเลือก

ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า ไม่มีนักการเมืองหญิงเป็นต้นแบบในใจ มีแต่นักการเมืองผู้ชายที่เป็นต้นแบบ คือ นายสุวัจน์ ลิมปตพันธุ์ เพราะท่านเป็นคนอารมณ์ดี ไม่ถือตัว ใครทำอะไรก็ได้ตอบจะพูดตอบโดยนุ่มนวล ผู้ให้สัมภาษณ์ชอบเลียนแบบจากผู้ชายไม่ใช่ผู้หญิง

การวางแผนการทำงานของผู้นำสตรี

เมื่อผู้นำสตรีได้เข้ามาสู่ตำแหน่งนายกอบต.แล้ว ก็จะต้องดำเนินการตามนโยบายของรัฐที่กำหนดหรือสั่งการลงมา แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นการนำนโยบายของรัฐมาปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์และเป็นไปตามเป้าประสงค์ที่รัฐบาลตั้งไว้ ก็ต้องขึ้นอยู่กับผู้นำแต่ละท้องถิ่นว่าจะดำเนินการจัดการบริหารนโยบายดังกล่าวให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีได้อย่างไร ซึ่งผู้นำแต่ละท่านก็จะมีวิธีการดำเนินการที่แตกต่างกัน เพราะต้องเป็นไปตามนโยบายของรัฐและนโยบายของตนที่กำหนดไว้ตอนลงสมัครรับเลือกตั้งให้มีความสอดคล้องและเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชนสูงสุด ดังนี้

หลักในการบริหารงาน - ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 กล่าวว่า ช่วงเลือกตั้งมีการชิงดีชิงเด่นเป็นฝักเป็นฝ่ายอบต.ของผู้ให้สัมภาษณ์เข้ามาแล้วไม่ต้องมีฝักมีฝ่าย เราอาสาเข้ามาประชาชนเลือกเรามา เราต้องทำหน้าที่ตรงนั้นให้ดีที่สุด ถ้าเรามาแบ่งพรรคแบ่งพวกมันเป็นการเบียดเบียนของชาวบ้านมันไม่เป็นผลดีสำหรับตัวเอง พอเข้ามาเป็นสมาชิกอบต.เราต้องพร้อมใจกันด้วยดี คือ ตรงนั้นเสียงของท่านจะได้เข้ามา และประโยชน์ก็จะเกิดกับชาวบ้าน

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2 กล่าวว่า หลักในการบริหารงาน คือ ให้เกียรติทุกคน เราเจอปลัดอบต.เก่าเขาไม่ค่อยเปิดรับ เขาไม่ได้มองว่าตัวเองคือปลัดอบต. แต่มองว่าเป็นเด็กของนายก อบต. คนเก่า เราถาม 2-3 เดือนแรก เขาก็แนะนำ แต่การดำเนินการเขาไม่เต็มใจที่จะให้เรา เขาพะวงว่าเดี๋ยวสอนเรารู้มากนายกอบต.คนเก่าจะมาว่าไม่ให้สอนคนใหม่ให้รู้มาก ผู้ให้สัมภาษณ์รับคุยกับปลัดอบต.ว่าต้องประสานงานร่วมมือกัน เราจะหยุดนิ่งไม่ได้ ถ้าปลัดอบต.ไม่พาเราก้าวไปข้างหน้า เราคงต้องขอคนอื่นมาทำหน้าที่ตรงนี้แทน เราจะก้าวเข้าไปข้างหน้าในเรื่องของระบบอบต. เราเปิดใจแล้ว แต่เขาเองไปยึดติดตอนนี้อบต.มีปัญหาการฟ้องในเรื่องของการแย่งตำแหน่งนายกอบต. มีครั้งหนึ่งไม่รับร่างงบประมาณเจ้าหน้าที่ในสำนักงานตื่นตัวกันหมด ผู้ให้สัมภาษณ์บอกว่าพวกคุณเป็นข้าราชการหน้าที่คุณทำอะไรทำต่อไป ไม่ต้องมายุ่งเรื่องการเมือง เพราะถ้ามันวุ่นวายวิพากษ์วิจารณ์งานก็เสีย ตอนที่เราไปประชุมนายกอบต. แต่ละอบต.ก็ต้องแข่งขันกันเอง เราพยายามปรับเปลี่ยนความคิดใหม่ว่าคนเก่าน่าจะดีขึ้นเขาก็บอกว่าถ้าเปลี่ยนได้ก็คงเปลี่ยนไปนานแล้ว เราต้องรับผิดชอบเพราะเป็นลายมือชื่อเราเราให้หมู่บ้านละ 900,000 บาท แต่ส.อบต. ไม่รับร่างงบประมาณปีพ.ศ. 2548 ชาวบ้านก็เสียผลประโยชน์ตรงนี้

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3 กล่าวว่า หลักในการบริหารงาน คือ การมีส่วนร่วมจะเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนมากกว่าส.อบต. เพราะว่าถ้าประชาชนในหมู่บ้านมีส่วนร่วมกับเรา เวลาทำงานอะไรก็ทำได้ง่าย ทุกบ้านต้องร่วมมือกัน งานถึงจะประสบผลสำเร็จ ผู้ให้สัมภาษณ์มาเป็นนายก อบต.ได้ เพราะทุกคนรักเรา เชื่อถือเรา ไว้วางใจเราที่จะให้มาบริหารตรงนี้ ในการทำงานไม่เคยหาผลประโยชน์ใส่ตัวเพราะเราเกิดที่นี่ และบริหารงานมาตั้งแต่พ่อเป็นกำนัน เราคิดถึงภาพรวมของประชาชนในหมู่บ้าน ในการทำประชาคมหมู่บ้านชาวบ้านต้องการอะไร เราก็ทำตามเสียงประชาคม

นโยบายในการพัฒนาท้องถิ่นด้านเศรษฐกิจ - ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 กล่าวว่า ช่วงนี้งบประมาณส่งเสริมกลุ่มแม่บ้านจากทอเสื่ออกก็มีวัตถุดิบในพื้นที่เยอะ ให้จ้างครูมาสอนแปรรูปสภาพเป็นผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายมากกว่าทอเสื่ออย่างเดียว พยายามทำเป็นเส้นเล็กๆ การข้อม การทอ จากไม้ทันทันสมัยเป็นเสื่อผืนเดียว แปรรูปเป็นกระเป๋า แฟ้มเอกสารและที่รองแก้ว โดยลวดลายต้องทันสมัยขึ้น ครูมาสอนไปแล้วรอบหนึ่งผลที่ออกมาเป็นรูปธรรมอย่างมาก กลุ่มแม่บ้านก็พอใจ ปัจจุบันถ้าไม่ทันสมัยเราก็ขายไม่ได้ เราต้องทอแล้วเอาไปขายเป็นเศรษฐกิจของชุมชน พอทำออกมาสมาชิกสภาองค์การ

บริหารส่วนจังหวัดจะรับเอาไปหมด เขาจะเอาไปจำหน่ายศูนย์ของศิริที่โคราช พอเสร็จจากหน้าทำนาก็ขยันทอกันใหญ่ เวลาแปรสภาพที่ทอเป็นผืนก็นำไปแปรสภาพที่อาคารหลังสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2 กล่าวว่า ตอนนี้อยู่ที่ อบต. โลกกรวดอยู่ใกล้เมือง ชาวบ้านใจร้อน ไม่คิดว่าจะทำอะไรที่เป็นของตนเองในระยะยาว จะมองแต่ว่าทำงานอะไรก็ได้ที่เข้าเงินได้เงินเลย ตอนนี้กำลังจะลงไปจัดการในเรื่องกิจกรรมการเกษตรมองว่าเด็กรุ่นใหม่ไม่ได้มองเกษตรเลย จะมีแต่คนรุ่นเก่าทำต่อเนื่องกันมา ทั้งๆ ที่เกษตรกรเป็นรายได้หลัก เช่น การปลูกขิงแดง เป็นต้น ตำบลโลกกรวดก็เลี้ยงทำการเกษตรไม่ได้เต็มที่ขึ้นอยู่กับดินฟ้าอากาศ ปีนี้ข้าวโพดเสียหายมาก ส่วนนาข้าวจะเสียหายน้อย เพราะเป็นที่ลุ่มฝั่งลำตะคอกยังให้ผลได้อยู่ ปีนี้น้ำแล้งรัฐบาลห้ามทำการเกษตร ชาวบ้านก็บ่นว่าจะให้ทำอะไรกิน บางทีชาวบ้านก็ขโมยสูบน้ำ อบต. ก็บอกตามหนังสือราชการที่ให้ช่วยบอกชาวบ้านว่าอย่าเพิ่งทำการเกษตร เพราะต้องมีน้ำใช้อุปโภคบริโภคให้ถึงกว่าน้ำจะมาในช่วงอีก 2 เดือนนี้ เขาเลยทำเกษตรแบบที่ใช้น้ำน้อย คือ ปลูกถั่ว ส่วนทางฝั่งโคกได้เงินชดเชยเรื่องแล้งมา แต่ในส่วนที่มีน้ำได้ดินก็อยากให้เขาหันมาทำการเกษตร อยากจะสร้างกลุ่มยุวเกษตรกรให้เด็กได้รู้ว่าเกษตรต่อเนื่องได้ยาวนานมันเป็นภูมิปัญญาที่เรามีอยู่ หลังบ้านผู้ให้สัมภาษณ์กำลังทำแปลงทดลอง มีประมาณ 12 ไร่ ร่วมกับกำนัน โดยให้ชาวบ้านจองได้เลย ไปตรงไหนมองไปการเกษตรเป็นเงินได้ทั้งนั้น ชุมชนไม่ได้สร้างจิตสำนึกให้รุ่นต่อมา มุ่งแต่ให้เด็กมองแต่โรงงาน มันไม่ใช่แล้ว การเกษตรก็จะหายไปเรื่อยๆ ผู้ให้สัมภาษณ์มองว่าเขตนวนครกำลังจะมาแล้ว ตำบลโลกกรวดน่าจะเป็นแหล่งอาหารให้กับเขตนวนครที่จะมีคนอีก 100,000 – 200,000 คน ที่จะมาทำงานในโรงงาน ตรงนี้เราจะทำการเกษตรเพื่อป้องกันตลาดตรงนี้ เราเองยังไม่มีเกษตรกรที่รักจริงๆ ถ้าเราไม่รักจริงให้เขาไปก็ไม่ยั่งยืน ผู้ให้สัมภาษณ์จึงบอกว่าเงิน 30,000 – 40,000 บาท ให้ไปประกอบอาชีพขนมหวานก็หายไปอีกแล้ว เพราะเขาไม่ได้อยากประกอบอาชีพอย่างจริงจัง จึงบอกชาวบ้านว่าอยากทำอะไรมาบอก เราคงไม่ไปป้อนให้คุณถึงที่ ถ้าไปป้อนบางคนอยากทำสนุกแค่รู้แต่ถึงเวลาแล้วไม่ยั่งยืน อาชีพส่วนใหญ่ในตำบลโลกกรวด ยังเป็นงานรับจ้างโรงงาน หรือก่อสร้าง ซึ่งตอนนี้ผู้ให้สัมภาษณ์กำลังคิดโครงการเก่าแก่ใหม่ ไม่อยากให้คุณเข้าไปทำงานในโรงงาน คนที่พ่อแม่มีที่ดินอยู่แล้วอยากให้สืบทอดต่อไปไม่อยากให้ทิ้งหายไป

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3 กล่าวว่า ตอนนี้อยู่ที่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการประหยัดน้ำไฟ จะมีหนังสือไปถึงกำนันและผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านให้ช่วยประชาสัมพันธ์ด้วย เพราะไฟจะขึ้นราคาอีก เราต้องช่วยกันประหยัดทุกอย่าง เราจะมีแบบสอบถามให้เขาเขียนว่าในแต่ละหนึ่งวันคุณจ่ายอะไรไปบ้าง และในแต่ละหนึ่งเดือนคุณทำอะไร บ้านที่ทำอย่างนี้จะรู้ว่าจ่ายอะไรไปเอาเงินมาจากไหน ส่วนไหนที่จะเก็บออม

แต่ยังไม่รู้ว่าจะประสบผลสำเร็จมากน้อยแค่ไหน เป็นนโยบายของผู้ให้สัมภาษณ์ตั้งแต่เป็นนายกอบต. สมัยแรก เราทำมาเรื่อยๆก่อนที่น้ำมันจะขึ้นราคา

นโยบายการพัฒนาท้องถิ่นด้านสังคม - ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 กล่าวว่า พยายามดึงเอาผู้ใหญ่บ้าน ส.อบต. แม่บ้าน อสม. และกลุ่มอาชีพไม่ให้มีการขัดแย้งกัน ร่วมกันพัฒนาท้องถิ่น โดยพยายามทำโครงการเสนอให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมกัน เช่น รวมพลคนเสื่อเหลืองให้ชาวบ้านได้ออกกำลังกายพร้อมเพรียงกัน และจะให้เกียรติทุกหน่วยงาน คือ ถ้ามีการประชุมก็จะเชิญทุกหน่วยงานเข้าไปร่วมด้วย ไม่ได้เน้นว่าอันนี้เป็นงานของผู้ใหญ่บ้านหรือเป็นงานของ อบต. เราต้องช่วยกัน

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2 กล่าวว่า เน้นเรื่องการศึกษาอยากให้เด็กเรียนหนังสืออย่างน้อยถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ส่วนหนึ่งพ่อแม่กลับมองว่าเรียนแค่ ป.6 ก็พอแล้ว ตอนนั้นเคยจัดกลุ่มย่อยมีเยาวชนกับสมาชิก อสม. คือ ต้องการแม่เด็กและครอบครัวเข้ามาด้วยกัน บ้านหนึ่งขอให้มาคนหนึ่ง แม่หรือลูกหรือพ่อมาก็ได้ กลุ่มที่ไปมี 40 คน ทุกคนเอาไข่ไปคนละ 5 ฟอง ข้าวสารคนละ 1 กิโลกรัม เพื่อจะหุงข้าวกินเอง เพราะไม่มีงบประมาณ โดยพาไปศึกษาดูงานและละลายพฤติกรรม รวมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ซึ่งถามว่าหมู่บ้านคุณอยากได้อะไรก็ทำแผนย่อยๆ เยาวชนอยากแข่งกีฬาเราก็สนับสนุนซื้อเสื้อกีฬาให้ พยายามให้เยาวชนกล้าพูดกับเรา พาเขาไปทำกิจกรรมร่วมกันเขาก็เริ่มสนิทกับเรา ส่วนหนึ่งที่เด็กไม่กล้าเพราะไม่เคยออกไปข้างนอกหรือออกไปนอกกลุ่มตนเอง ทุกชุมชนทุกคนต้องการความรักความใส่ใจ ผู้ให้สัมภาษณ์ต้องสร้างจิตสำนึกให้สมาชิกอสม.ว่าจะต้องทำอะไรบ้าง ตอนแรกพาไปเก็บเกี่ยวประสบการณ์ก่อน เช่น ไปดูการทำสมุนไพรที่จังหวัดระยอง เป็นต้น เขาก็อยากทำสวนสมุนไพร ผู้ให้สัมภาษณ์ก็สนับสนุนแต่เราต้องสานต่ออีก เพราะพลังผู้หญิงในการพัฒนามีมาก การพูดคุยกับกลุ่มผู้หญิงจะประสบความสำเร็จพอสมควร

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3 กล่าวว่า มีการแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำ โดยได้งบประมาณผู้ว่าฯ CEO จากทางอำเภอมาสร้างประปาหมู่บ้าน 3,000,000 บาท และลอกคลองกักเก็บน้ำ เพื่อทำน้ำประปาให้ประชาชน นอกจากนี้ยังให้การช่วยเหลือคนชราและเด็ก เช่น ให้เบี้ยยังชีพคนชราทั้งตำบลจำนวน 150 คน ทุกเดือน อบต.จ่ายให้รวมแล้วเดือนละ 30,000 บาท คนพิการ 2 คน คนละ 500 บาทต่อเดือน ดูแลคนที่ป่วยเป็นโรคเอดส์อีก 2 คน และส่งเสริมเยาวชนเล่นกีฬา เป็นต้น

นโยบายการพัฒนาท้องถิ่นด้านการเมือง - ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 กล่าวว่า เสี่ยงประชาชนเป็นเสียงสวรรค์ โครงการทุกอย่างจะต้องออกมาจากประชาคม จะไม่เอาเสียงข้างใดข้างหนึ่ง เวลามีการประชุมประชาคมจะให้ชาวบ้านเสนอโครงการเข้ามาทุกกลุ่ม แบ่งเป็นกลุ่มๆเสนอโครงการจะเสนอว่าโครงการใดที่เร่งทำและประชาชนเดือดร้อนที่สุดแล้วก็จะเลือกโครงการนั้น งบประมาณจะกระจายทุกหมู่บ้าน

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2 กล่าวว่า ได้ให้สมาชิกอสม.คัดเลือกประธานอสม.ว่าใครทำงานดี โดยให้หมุนเวียนกันครั้งละ 2 ปี ส่วนใครมาอยู่ในแกนนำชุมชนก็จะพอรู้เรื่องการเมือง แต่ถ้าชาวบ้านจะไม่รู้อะไร รู้แต่ว่าคนนี่ดีเท่านั้น เพราะฉะนั้นจึงอยากเอากิจกรรมลงไปชุมชนให้คนตื่นตัวเพื่อจะได้รู้เรื่องการเมือง

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3 กล่าวว่า อบต.ทำงานตอบสนองนโยบายรัฐบาล เช่น คนจนจะหมดไปภายใน 6 ปี ตอนนี้อันดับแรก คือ ภัยแล้ง เงินทุกบาททุกสตางค์ต้องจัดสรรลงมาแก้ปัญหาภัยแล้งบ้านไหนไม่มีบ่อน้ำบาดาลก็ไปขุดให้ ขุดลอกห้วยหนองคลองบึงให้สะอาด ส่วนใหญ่เป็นงบประมาณของอำเภอ ประมาณ 1,900,000 บาท ซึ่งการดำเนินการในชุมชนจะต้องฟังความคิดเห็นและเสียงส่วนใหญ่ของชาวบ้าน พยายามให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมกิจกรรมทางการเมืองตลอด

ปัจจัยด้านเพศสภาพส่งเสริมหรือเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างด้านเพศสภาพ - ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 กล่าวว่า ประชาชนและผู้ร่วมงานจะมีส่วนร่วมในการปกครองบริหารอย่างมาก จะไม่ถือว่าชาวบ้านเป็นตาสีตาสา เวลาเข้าประชุมจะถามทุกคนว่าท่านเห็นสมควรไหมมีความคิดเห็นอย่างไร คือไม่ให้ชาวบ้านรู้สึกน้อยหน้าว่าไม่รับฟังความคิดเห็นของเขา จะให้เกิดริชาชาวบ้านโดยรับฟังความคิดเห็นของทุกคน เพราะฉะนั้นประชาชนจะให้ความร่วมมือดีในการบริหารงาน คือ ถ้านัดประชุมหรือมอบหมายงานตรงนี้เขาก็จะมาทำงานให้

สำหรับผู้ปฏิบัติงานที่เป็นเพศชายให้การยอมรับการบริหารงานของผู้ให้สัมภาษณ์มากกว่าผู้บริหารคนก่อน ซึ่งก็คือ สามีของผู้ให้สัมภาษณ์ ปัจจุบันก็เป็นกำนันอยู่ที่ตำบลสีสุก เพราะว่าสามีไม่ชอบออกพื้นที่ ถือว่าตัวเองสั่งรองนายกอบต.หรือเลขาฯก็ได้ ชาวบ้านเห็นผู้ให้สัมภาษณ์ลงพื้นที่เขาก็ยอมรับอยากให้เราเข้ามามากกว่าสามี สำหรับผู้ปฏิบัติงานเพศหญิงก็ยอมรับการบริหารงานของผู้ให้สัมภาษณ์เช่นเดียวกับผู้ปฏิบัติงานเพศชาย เขาให้กำลังใจเวลาทำกิจกรรมต่างๆ เช่น เขาทอเสื้อได้ถ้าเรามองว่าอันนี้สวย เขาก็แอบเอามาให้เราเป็นของขวัญ เป็นต้น

ในการปฏิบัติงานของผู้ให้สัมภาษณ์แตกต่างจากผู้นำเพศชายตรงที่ว่าทำอะไรก็ต้องทำให้เป็นขั้นเป็นตอน ทำให้จบจะไม่ยืดเยื้อ เรามีเป้าหมายกำหนดที่แน่นอนจริงจิงกับการทำงานจะต้องทำตรงนั้นให้ดีที่สุดให้ผลงานออกมาดีที่สุด ผู้ร่วมปฏิบัติงานก็ยอมรับว่าเราทำอะไรจริงใจจริงจิง ในเรื่องด้านความมั่นคงและการรักษาความสงบในชุมชน ซึ่งส่วนใหญ่จะดูว่าเป็นเรื่องของผู้ชาย แต่เมื่อผู้ให้สัมภาษณ์มาดำรงตำแหน่งหน้าที่ตรงนี้ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นประธาน อปพร.ถูกมอบหมายให้เป็นหัวหน้าหน่วยระดับตำบล ก็จะคอยดูแลเจ้าหน้าที่เรื่องอาหารการกินและทุกอย่างไม่ให้ขาดตกบกพร่องมีการออกตรวจโดยให้เขาตั้งเวรออกตรวจแล้วเราคอยวิ่งดูแลสารทุกข์สุขดิบ

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่า เพศเป็นส่วนที่ส่งเสริมมากกว่าเป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงาน เพราะเวลามีกิจกรรมร่วมกันชาวบ้านจะคอยดูแลเรา และช่วยเราดูแลคนอื่น ทำให้เกิดความสนิทคุ้นเคยกับชาวบ้านมากขึ้น และสามารถขอร้องชาวบ้านให้ความร่วมมือทำกิจกรรมในชุมชนได้ง่ายยิ่งขึ้น

ผู้ให้สัมภาษณ์มีวิธีการที่ทำให้เกิดการยอมรับบทบาทผู้นำสตรี คือ การกล้าคิดกล้าทำ แล้วทำผลงานออกมาค่อนข้างดี เช่น แต่ก่อนอาคารสำนักงานก็ยังไม่มียุโรปเราเข้ามาปีแรกเราก็ได้อาคารสำนักงานใหม่เวลามีประชุมทุกรอบนายอำเภอก็จะพูดเสมอว่าตำบลสี่สุขเป็นตำบลที่เอกสารรายงานผลการปฏิบัติงานดีที่สุดไม่เคยมีปัญหา อย่างประณมศึกษาเขาก็รู้ว่าอาหารกลางวันและนมเด็กได้รับตรงตามเวลา ตำบลสี่สุขจะดำเนินงานเป็นไปตามกำหนดเวลา

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2 กล่าวว่า เวลาชาวบ้านมาร้องเรียนมักจะมอบให้ส.อบต.ดำเนินการต่อ เพราะไม่อย่างนั้นงานจะมาหนักที่ผู้ให้สัมภาษณ์ ถ้าชาวบ้านมีอะไรก็ให้บอกมา ผู้ให้สัมภาษณ์จะทำหนังสือผ่านปลัดอบต. เพื่อทำให้เป็นขั้นตอน ถ้ามีการประชุมแล้วผู้ให้สัมภาษณ์ไปด้วย ชาวบ้านจะมาร่วมประชุมกันมาก เพราะเขาบอกว่าผู้ให้สัมภาษณ์ต้องรับฟังเขา เขาให้ความร่วมมือดี ผู้ให้สัมภาษณ์จะเน้นกิจกรรมในกลุ่มแม่บ้านและกลุ่มเยาวชน เพื่อต้องการสร้างพลังความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นจากคนเหล่านี้ เพราะผู้ชายไม่ค่อยสนใจเรื่องการเมือง มีแต่ไปทำงานโรงงานหรือบริษัท มีแต่กลุ่มแม่บ้านที่มาร่วมฟังการประชุม

สำหรับผู้ปฏิบัติงานที่เป็นเพศชายให้การยอมรับการบริหารงานของผู้ให้สัมภาษณ์ มีอะไรก็ทำเต็มที่ จะมองว่าถ้ามีอะไรผิดก็เรียกมาคุย เขาอาจจะมองว่าเรารู้จัก ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวกับผู้ปฏิบัติงานที่เป็นเพศชายว่าถ้าสร้างบ้านก็ต้องทำให้สวยถ้าไม่สวยจะทำไปทำไม คนที่จะถูกค่า คือ เรา สำหรับผู้ปฏิบัติงานเพศหญิงก็ยอมรับการบริหารงานของผู้ให้สัมภาษณ์เช่นเดียวกับผู้ปฏิบัติงานเพศชาย จะเน้นงานอย่างเดียว คุยเล่นก็คุยเล่น สนุกก็สนุก กินก็กิน งานคืองาน แต่ทำงานกับผู้ชายจะสนุกกว่า

ในการปฏิบัติงานของผู้ให้สัมภาษณ์แตกต่างจากผู้นำเพศชายตรงที่ว่าการทำงานจะเปิดกว้างตลอดสามารถแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมได้ ถ้าผู้ร่วมงานคนใดมีปัญหาเป็นความลับหรืออยากปรึกษาบอกได้เลย เราก็จะให้เวลาเขาทันทีและเก็บเรื่องดังกล่าวเป็นความลับ ในเรื่องด้านความมั่นคงและการรักษาความสงบในชุมชน ซึ่งส่วนใหญ่จะถือว่าเป็นเรื่องของผู้ชาย แต่เมื่อผู้ให้สัมภาษณ์มาดำรงตำแหน่งหน้าที่ตรงนี้ได้ขอความร่วมมือเจ้าหน้าที่ไปร่วมกับสถานีตำรวจในการดูแลความสงบเรียบร้อยจะมีตำรวจท้องที่คอยออกตรวจตามจุดที่มีผู้ตรวจเวร ซึ่งทางอบต.ก็มีป้ายประชาสัมพันธ์

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่า เพศเป็นส่วนที่ส่งเสริมมากกว่าเป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงาน เพราะความเป็นผู้หญิงจะทำให้เราละเอียดรอบคอบงานที่ออกมาเกิดการผิดพลาดน้อยมาก บางคนมองว่าผู้หญิงตัดสินใจไม่เด็ดขาด มันเป็นบางกรณีแล้วแต่งาน ผู้ให้สัมภาษณ์มองว่าถ้าไม่มีข้อมูลคุณตัดสินใจ

ไปมันผิด เรามาทำตรงนี้ไม่ใช่ที่บ้านเรา เราต้องฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วย ต้องเป็นแบบประชาธิปไตยทุกคนมีสิทธิที่จะพูดและเสนอแนะ ผู้ให้สัมภาษณ์มักพูดเสมอว่าความคิดของผู้ให้สัมภาษณ์คือ ตึกดาที่อยากให้คุณคิดร่วมกัน คุณเห็นด้วยหรือไม่ ถ้าคุณมีข้อคิดเห็นที่เหมาะสมและคิดว่าอาจมีการปรับเปลี่ยนสิ่งที่ตั้งไว้ก็ได้ ถ้าคิดขึ้นมาแล้วใครเสียหายผู้คุณมีข้อมูลที่ดีแล้วตัดสินใจจะดีกว่า

ผู้ให้สัมภาษณ์มีวิธีการที่ทำให้เกิดการยอมรับบทบาทผู้นำสตรี คือ ต้องออกชุมชนบ่อยๆ มีงานอะไรก็แล้วแต่เราต้องไปนั่งคุยกับชาวบ้าน เวลาชาวบ้านเชิญเราพูดเราต้องปรับเปลี่ยนในการพูด เวลาทีมงานเราไปช่วยบุญชาวบ้านเห็นเราเขาก็ชื่นชม ธรรมเนียมไทยงานศพสำคัญต้องไปให้ได้ เราก็จะพบคนหลากหลาย พอได้พูดคุยกับชาวบ้านหลายๆก็จะทำให้ชาวบ้านยอมรับเรา

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3 กล่าวว่า เวลาที่มีประชุมสภาอบต. ผู้ให้สัมภาษณ์จะพูดทีหลังจะให้ประธานสภาอบต.พูดก่อน ผู้เข้าประชุมขอให้ดำเนินการอย่างนั้นอย่างนั้น ผู้ให้สัมภาษณ์ก็ตอบว่าที่พูดมาอยู่ในหัวหมดแล้ว ถ้ามีเงินจะดำเนินการให้ทันที และเวลาที่มีประชุมหรือกิจกรรมในตำบลชาวบ้านให้ความร่วมมือดีมาก

สำหรับผู้ปฏิบัติงานทั้งเพศชายและเพศหญิงให้การยอมรับการบริหารงานของผู้ให้สัมภาษณ์ค่อนข้างมาก โดยมีวิธีการที่ทำให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานยอมรับในความสามารถ คือ ตรงไปตรงมา พูดทุกอย่างที่เราทำจริง ถ้าใครสงสัยอะไรให้ถามทันที ถ้าไม่กล้าถามให้คนอื่นมาถามก็ได้ ส่วนมากถ้าผู้ให้สัมภาษณ์รับปากอะไรแล้วก็จะได้ตามนั้น ผู้ให้สัมภาษณ์มักเลือกผู้หญิงเข้ามาช่วยทำงานอบต. เพราะการทำงานของผู้หญิงเก่งกว่า ผู้ชายมักจะสนุกเฮฮาคึกคัก ผู้หญิงจะทำงานเร็วมีประสิทธิภาพและรับผิดชอบมากกว่า สิ่งอะไรผู้หญิงทำเสร็จแล้ว แต่ผู้ชายจะขอเวลา 3 วันหรืออาทิตย์จึงจะเสร็จ

ในการปฏิบัติงานของผู้ให้สัมภาษณ์แตกต่างจากผู้นำเพศชายตรงที่ผู้ชายเขามีสไตล์การทำงานของเขา เขาไม่หุ่ยหิมไม่คิดเล็กคิดน้อย อย่างเราเป็นผู้หญิงจะคิดมากกว่าเขา ความละเอียดอ่อนจะมีมากกว่า เราต้องคิดก่อนที่จะทำ

ในเรื่องด้านความมั่นคงและการรักษาความสงบในชุมชนมี อปพร. ซึ่งอบต.ส่งเสริมเกี่ยวกับชุดแต่งกาย มีการลงไปตรวจในพื้นที่แต่ส่วนมากก้ำกั้นกับสมาชิกอบต.ที่เป็นผู้ชายจะออกตรวจเวลากลางคืน เขาจะไม่ให้เราไป เพราะเป็นห่วง จึงช่วยสนับสนุนด้านวิชาการและวัสดุอุปกรณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่า ในการปฏิบัติงานเพศไม่ได้เป็นอุปสรรค เพราะสามารถทำงานควบคู่กับผู้ชายได้ 100 % และมีวิธีการที่ทำให้ประชาชนยอมรับบทบาทผู้นำสตรี คือ ทำงานมีส่วนร่วมกับประชาชน ชาวบ้านบอกงานอะไรก็ไปร่วมทุกงาน เราสนิทกับเขาหมด เราไม่คิดว่าเขาจนหรือมี เราไม่ถือเนื้อถือตัว คนแก่นั่งกินหมากเรียก เราก้เข้าไปนั่งคุย เด็กน้อยมาขอเดินเราก้เดินเหมือนเด็กน้อย เขาก็รู้สึกรู้สีกว่าคุ้นเคยกับเรา เขารักเราถึงได้เลือกเรา

ความสัมพันธ์เชิงเศรษฐกิจ - ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 กล่าวว่า การแบ่งงานกันทำภายในครอบครัวเมื่อก่อนผู้ให้สัมภาษณ์ต้องถือกระเป๋าใส่เงินจากการขายน้ำมันและดูแลกิจการสถานีบริการน้ำมัน ส่วนสามีจะอยู่บ้าน ประชุม และออกตรวจพื้นที่ สามีไม่รู้เรื่องอะไรเกี่ยวกับน้ำมันเลย แต่เดี๋ยวนี้สภาพแวดล้อมเปลี่ยนไปสลับหน้าที่กัน สำหรับงานบ้านวันเสาร์อาทิตย์ก็จ้างให้ลูกหลานช่วยกันทำความสะอาดบ้าน ซักผ้า ตอนเที่ยงถ้าสามีอยู่บ้านจะทำกับข้าวพื้นบ้านทานกันเอง แต่ส่วนมากจะไปทานข้าวนอกบ้านต่างคนต่างทาน แต่ตอนเย็นจะทานอาหารพร้อมกัน

ผู้ชายในครอบครัวจะไม่ช่วยทำงานบ้านเลย ปล่อยให้ผู้หญิงทำงานบ้าน เพราะผู้ให้สัมภาษณ์จะต้องดูแลจัดการเองไม่ได้ปล่อยให้สามีและลูกชายทำงานบ้าน และการทำงานบ้านเป็นหน้าที่ของลูกหลานที่จ้างและผู้ให้สัมภาษณ์

พอผู้ให้สัมภาษณ์ได้ดำรงตำแหน่งนายกอบต.ก็ยังมีปัญหากับครอบครัวตรงที่ว่าทำไมต้องลงพื้นที่เอง ทำไมต้องไปลุยเองท่วมเทเต็มร้อยอย่างนั้น น่าจะให้รองนายกอบต.หรือเลขาช่วยทำงานออกพื้นที่แทน ที่ทำอย่างนั้นเพราะผู้ให้สัมภาษณ์อยากไปเห็นกับตาสัมผัสเองอยากไปอยู่กับชาวบ้านเอง ชาวบ้านอยากเห็นผู้ให้สัมภาษณ์

เมื่อมาดำรงตำแหน่งนายกอบต.ก็ยังต้องรับผิดชอบงานบ้านเหมือนเดิม คือ อยู่กับลูกกับสามี พุดอะไรก็เหมือนเดิมทุกอย่าง เวลาอยู่กับลูกน้องที่สำนักงานอบต. ส.อบต.ก็จะเป็นอีกแบบหนึ่งเปลี่ยนเป็นหน้ามือหลังมือ เราพุดอะไรก็ต้องเป็นคำนั้นจะเป็นอีกบทบาทหนึ่ง

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่า ถ้าผู้หญิงมีเวลาว่างจากการทำงานบ้านมากขึ้นจะช่วยส่งเสริมในการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมาก คือ ถ้าสามียอมรับก็อาจจะทำ แต่ถ้าสามีไม่พอใจที่จะให้ทำก็น่าจะเอาสถาบันครอบครัวมากกว่า สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันที่สำคัญที่สุด ถ้าเรารักทางการเมืองแล้วสามีไม่ชอบเราก็ต้องทำใจ มันจะมีผลกระทบต่อชีวิตครอบครัว เราต้องสละส่วนรวมมาเอาใจครอบครัว และสภาพเศรษฐกิจที่ผลักดันให้ผู้หญิงต้องออกไปทำงานนอกบ้านเป็นการส่งเสริมในการปฏิบัติงานในตำแหน่งนายก อบต. เพราะเป็นการหารายได้มาจุนเจือครอบครัวอีกทางหนึ่ง แต่เราต้องแบ่งแยกเวลาให้ถูก เป็นผลดีที่สอดคล้องกัน งานกิจการก็พลอยดีในระดับตำบลเหมือนกัน เรารู้จักคนมากหน้าหลายตาเวลาที่มีกิจกรรมก็ช่วยประชาสัมพันธ์ตำบลของเราด้วย เมื่อเรามาค้าขายข้างนอกเราสามารถที่จะประสานคนโน้นคนนี้ให้เข้ามาดูแลและอุดหนุนผลิตภัณฑ์ของตำบล แต่ถ้าเราไม่เข้าสังคมหรือไม่ออกไปไหนอยู่แต่ในบ้านก็จะไม่รู้จักใคร

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2 กล่าวว่า การแบ่งงานกันทำภายในครอบครัวมีบริษัทก็แบ่งงานกันว่าใครทำหน้าที่อะไร ช่วงเช้าผู้ให้สัมภาษณ์จะส่งงานที่บ้านก่อน แล้วเข้าสำนักงานอบต.ก่อนเที่ยง เพื่อรับประทานอาหารกับปลัดอบต.และเจ้าหน้าที่ มีเรื่องอะไรก็พุดคุยกัน สำหรับการทำงานบ้านและทำ

กับข้าวจะเป็นหน้าที่ของแม่บ้าน สมาชิกผู้ชายไม่ได้ช่วยทำงานบ้าน แต่ผู้ให้สัมภาษณ์มีหน้าที่ซื้อของใช้ภายในบ้าน

เมื่อผู้ให้สัมภาษณ์ได้ดำรงตำแหน่งนายกอบต. มีปัญหาเกี่ยวกับครอบครัว คือ มองว่าบุคลากรที่บ้านจะมีงานเพิ่มมากขึ้น เพราะผู้ให้สัมภาษณ์ต้องมารับผิดชอบงาน อบต. และงานที่สั่งไม่ได้ตั้งใจ การดูแลลูกน้องต้องได้พูดคุยกับเขา ถ้าว่างจะไปที่สถานีบริการน้ำมันคุยกับลูกน้อง เขาจะรู้สึกดีใจที่ได้คุยกับเรา ความไว้วางใจและความสนิทสนมเริ่มมีให้เราเพิ่มขึ้น ปัจจุบันไม่ค่อยมีเวลาใกล้ชิดกับลูกน้องที่สถานีบริการน้ำมัน กำลังใจเขาก็ลดลง คือ ขาดตรงนี้ เพราะส่วนมากช่วงนี้ถ้ามีเวลาว่างจะคุยกับชาวบ้านในพื้นที่ชุมชน หรือไม่กี่ไปคุยกับเพื่อน และรดน้ำต้นไม้เป็นการพักผ่อน

ผู้ให้สัมภาษณ์ มีความเห็นว่า คนที่จะมาลงเล่นการเมืองต้องรู้และติดตามข่าวสาร ไม่อย่างนั้นใครพูดอะไรก็เชื่อหมด น่าจะมีสภากาแฟกลุ่มผู้หญิง เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง พอมาอยู่ในตำแหน่งนี้ต้องรีบเปิดข่าวว่ามีเรื่องอะไรบ้าง จะได้เอาไปคุยวิเคราะห์กับคนอื่นต่อ ถ้าพูดว่าไม่มีเวลาก็แสดงว่าคุณไม่สนใจ แล้วถ้าคุณเข้ามาเป็นตัวแทนก็จะไม่ได้อะไรเลย เหมือนกับมาแค่รับค่าตอบแทน

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่า ถ้าผู้หญิงมีเวลาว่างจากการทำงานบ้านมากขึ้นจะช่วยส่งเสริมในการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมาก คือ ต้องมีการแบ่งเวลาทั้งงานในบ้านและงานนอกบ้าน ยกตัวอย่างเช่น แอโรบิกในชุมชนไม่ประสบความสำเร็จ เพราะจะต้องทำกับข้าวให้ลูกหลาน ทำให้การมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชนน้อยลง ผู้ให้สัมภาษณ์ก็เลยบอกว่าพยายามดูว่าเหมาะสมตรงไหนรวมกลุ่มได้ก็อย่างนี้

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่า สภาพเศรษฐกิจที่ผลักดันให้ผู้หญิงต้องออกไปทำงานนอกบ้าน เป็นการส่งเสริมในการปฏิบัติงานตำแหน่งนายกอบต. เพราะทำให้กว้างขวางขึ้น เราได้เปรียบเพราะรู้จักคนมากขึ้น พอมาตั้งเป็นนายกอบต. ถือว่าเป็นประสบการณ์ที่ดีมาก ทำให้มีวิสัยทัศน์ที่กว้างขึ้น และมีแนวทางที่จะทำอะไรอีกมากมายในการช่วยเหลือชุมชน แต่ถ้ามองจากฐานแล้วเหนื่อย ต้องจริงจังมีเพื่อนร่วมงานดีมีข้อมูลและแนวทางที่ชัดเจนจึงจะไปได้อย่างดี

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3 กล่าวว่า ภายในครอบครัวมีการแบ่งงานกันทำ คือ สามีดูแลเกี่ยวกับประชาชนเพราะเป็นกำนัน จึงไม่ค่อยมีเวลาดูแลในบ้าน ผู้ให้สัมภาษณ์ดูแลทุกอย่างในบ้าน โดยมีลูกสาวคอยช่วยดูแลด้วย สมาชิกผู้ชายไม่ช่วยทำความสะอาดบ้าน เพราะทำแล้วไม่สะอาด ผู้ให้สัมภาษณ์ต้องทำซ้ำอีก

เมื่อผู้ให้สัมภาษณ์ได้ดำรงตำแหน่งนายกอบต. ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับครอบครัว เพราะสามีสนับสนุนให้ทำตรงนี้ ลูกก็ไม่มีปัญหา และผู้ให้สัมภาษณ์ยังคงต้องรับผิดชอบทำงานบ้านอยู่ เช่น กวาดดูบ้านเป็นต้น แต่ไม่ต้องทำงานบ้านให้เสร็จก่อนที่จะไปทำงานนอกบ้าน เพราะจะมียายข้างบ้านมาช่วย

ทำงานบ้านให้เล็กๆน้อยๆ และมีลูกน้องของผู้ให้สัมภาษณ์มาช่วยรีดผ้า ไม่มีสมาชิกคนไหนในครอบครัว กล้าบ่นหรือต่อว่าผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่า ถ้าผู้หญิงมีเวลาว่างจากการทำงานบ้านมากขึ้นก็ไม่แน่ว่าจะไปช่วยส่งเสริมในการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพราะบางคนก็เกียจ หายากที่ผู้หญิงจะขยันทำงานทุกอย่าง ถ้ามีก็ไม่มีก็คน เพราะลูกน้องผู้ให้สัมภาษณ์บางคนทำงานหมดทุกอย่างทั้งงานบ้านงานการเมือง น่าจะอยู่ที่ความสนใจของตัวบุคคลมากกว่า

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่า สภาพเศรษฐกิจที่ผลักดันให้ผู้หญิงต้องออกไปทำงานนอกบ้าน เป็นการส่งเสริมในการปฏิบัติงานตำแหน่งนายกอบต. เพราะเป็นผลดีที่เราได้ช่วยเหลือครอบครัว อีกทาง ถ้าผู้หญิงไม่ทำอะไรเลยก็ไม่มีเงินค่าใช้จ่ายในครอบครัวซึ่งต้องกินต้องใช้ทุกวัน ถ้าผู้หญิงออกมาทำงานช่วยเหลือครอบครัวก็จะเป็นการดีช่วยกันทำมาหากิน ลูกจะได้ยึดเป็นแบบอย่าง รวมทั้งได้รู้จักคนมากขึ้นทั้งภายในจังหวัด และจังหวัดใกล้เคียงได้แลกเปลี่ยนความรู้และวิธีการดำเนินงานพัฒนาชุมชน ระหว่างกัน

ความสัมพันธ์ในครอบครัว - ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 กล่าวว่า สมาชิกในครอบครัวมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการปฏิบัติงาน เพราะถูกรับผิดชอบตัวเองได้ ผู้ให้สัมภาษณ์มาจุดตรงนี้แล้วชาวบ้านเขาเดือดร้อนหรือว่าต้องการอะไรก็ทำให้ดีที่สุด ไม่อยากเห็นชาวบ้านประณามผู้ให้สัมภาษณ์ว่าเป็นผู้หญิงอยากลงมาเล่นการเมืองท้องถิ่นแล้วทำอะไรไม่ได้ ลูกก็เข้าใจเวลามีกิจกรรมเยาวชนลูกก็จะไปด้วย เห็นชาวบ้านรักเราห้อมล้อมเราลูกก็ดีใจเหมือนกันว่าเราทำได้ คือ ลูกภูมิใจในส่วนตรงนั้น

สำหรับสามีจะมีส่วนช่วยเหลืออย่างมากเวลามีปัญหาในการปฏิบัติงาน เราจะคอยปรึกษว่าตรงนี้เป็นอย่างไรจะแก้ไขอย่างไร สามีคอยให้คำแนะนำ แต่ไม่เข้าไปก้าวก่ายการทำงานจะคอยแนะนำอยู่เบื้องหลังที่บ้าน ซึ่งสามีมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน เพราะการเป็นนายกอบต.ขาข้างหนึ่งเข้าคุกตารางแล้ว จะทำอะไรต้องปรึกษาอย่างรอบคอบ เมื่อผู้ให้สัมภาษณ์ดำรงตำแหน่งนายกอบต.สามีรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจบ้าง เพราะเวลามีงานชาวบ้านเชิญเราให้เป็นประธาน บทบาทนายกอบต.ปัจจุบันนี้มีมากกว่ากำนัน มีการจัดประชุมกับชาวบ้านมากกว่ากำนัน กำนันเลยไม่ค่อยได้พบปะกับชาวบ้าน เราได้ออกพบปะชาวบ้านมากกว่า ชาวบ้านจึงสนิทสนมกับเรามากกว่า มีเรื่องอะไรชาวบ้านก็ถามเรา เพราะเราให้ความเป็นกันเองมากกว่ากำนัน ทั้งๆที่แต่ก่อนกำนันจะออกพบปะชาวบ้านและผู้ให้สัมภาษณ์จะอยู่เบื้องหลัง

ในเรื่องการแบ่งเวลาให้กับครอบครัวยังคงเหมือนเดิมทุกอย่างไม่เปลี่ยนแปลง ยังมีหน้าที่รีดผ้าล้างชามเหมือนเดิม จุดเปลี่ยนในชีวิตของผู้ให้สัมภาษณ์ที่ทำให้เชื่อมั่นว่าสามารถเป็นผู้นำได้ คือ เห็นชาวบ้านและส.อบต.เขายอมรับ ก็เลยคิดว่าตัวเองน่าจะทำได้ต่อไป ชาวบ้านก็ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งที่

ผลัดกันผู้ให้สัมภาษณ์เป็นผู้นำชุมชน เพราะกลุ่มแม่บ้านอาสาหาเลี้ยงให้ ขอให้ผู้ให้สัมภาษณ์ลงสมัคร สมัยที่ 2

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2 กล่าวว่า สมาชิกในครอบครัวของผู้ให้สัมภาษณ์มีส่วนในการส่งเสริม การปฏิบัติงาน เพราะจะไปไหนสมาชิกในครอบครัวไม่ห้าม เดียวนี้กลับบ้านก็ไม่มีเคียวโทรตาม

ถ้ามีปัญหาในการปฏิบัติงานจะปรึกษารอบครัว แต่จะบอกกว้างๆเพราะความคิดของแต่ละ คนไม่รู้ข้อมูลที่ละเอียดจะมีข้อเสนอแนะบางส่วนคนละแบบ พี่ชายจะแนะนำแบบเรียบๆว่าการเมืองก็ สลับกันมีอำนาจไม่ต้องเครียดคนบ้านเราเองเขาอยากเป็นก็ให้เขาเป็น เราอยู่ตรงไหนก็พัฒนาชุมชนได้ สำหรับคนที่มื่อทธิพลต่อการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานของผู้ให้สัมภาษณ์ คือ พี่ชายซึ่งเป็นกำนัน และน้องชายซึ่งเป็น สจ.

ในเรื่องการแบ่งเวลาให้กับครอบครัวไม่ค่อยมีเวลา ถ้าไม่อยู่ที่อบต.ก็จะมีกลุ่มเพื่อนนักธุรกิจ ไปไหนไปกันหมดทั้งทีมเป็นคนเพื่อนเยอะ ครอบครัวของผู้ให้สัมภาษณ์เป็นคนจีน เพราะฉะนั้นไป ไหนจะไม่ไปทั้งครอบครัว ต้องมีคนอยู่บ้านคอยค้าขายสลับกันไป

จุดเปลี่ยนในชีวิตของผู้ให้สัมภาษณ์ที่ทำให้เชื่อมั่นว่าสามารถเป็นผู้นำได้ คือ ความตั้งใจและ ความจริงใจ รวมทั้งความรู้ที่เราได้มา ต้องหาแนวร่วมมีอะไรตรงไหนก็ไป ถ้าไปต้องมีคนไปด้วยอีก 2 คน เพราะเป็นคนเก็บความละเอียดไม่ได้เยอะจับประเด็นไม่ได้หมด

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่า ครอบครัวมีส่วนผลัดกันผู้ให้สัมภาษณ์เป็นผู้นำชุมชน เพราะพ่อ เป็นกำนันมาก่อน แล้วให้พี่ชายเป็นต่อ ประกอบกับที่บ้านค้าขาย การค้าขายคนจีนจะเป็นผู้ให้ก่อน ชาวบ้านมองว่าบ้านนี้มีเงิน กำนันรวยเวลาเดือดร้อนก็มาขอกำนันได้ ซึ่งมันอาจมีผลต่อเนื่อง และตอน เด็กเราเป็นหัวหน้าชั้นอาจมีแววตั้งแต่เด็ก ตอนนี้อยู่บ้านคิดว่าเราเป็นที่พึ่งให้เขาได้เวลาเขาเดือดร้อน

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3 กล่าวว่า สมาชิกในครอบครัวของผู้ให้สัมภาษณ์มีส่วนในการส่งเสริม การปฏิบัติงาน ลูกจะรู้ว่าเราต้องไปไหนก่อน ไครมาหาเราลูกจะบอกถูกกว่าเรารู้ที่ไหน

ถ้ามีปัญหาในการปฏิบัติงานจะปรึกษาสามี สามีช่วยชี้แนะช่วยคิดบอกให้ใจเย็นๆอย่าเพิ่งวู่วาม ต้องฟังก่อนอย่าเพิ่งไปว่าเขา เดียวเกิดไม่จริงเราจะเสียผู้ใหญ่ สำหรับคนที่มื่อทธิพลต่อการตัดสินใจแก้ไข ปัญหาในการปฏิบัติงานของผู้ให้สัมภาษณ์ คือ สามี สามีของผู้ให้สัมภาษณ์ไม่รู้ลึกเป็นปมด้อยที่ภรรยา เป็นนายกอบต. เพราะเราส่งเสริมเขา สามีจิตใจที่มีภรรยาเก่งได้เป็นผู้นำชุมชน แต่ไม่ได้คิดว่าภรรยา เก่งกว่า เพราะเวลาไปไหนผู้ให้สัมภาษณ์จะให้เกียรติสามี บางครั้งเจ้าภาพเชิญเราเป็นประธาน เราก็ ให้สามีเป็นประธานแทน ตอนนี้เป็นภาพรวมว่าเราต้องเดินตาม แต่จริงๆแล้วเราเดินไปด้วยกัน มี อะไรก็คุยกัน ต่างคนต่างทำหน้าที่ของตน

ในเรื่องการแบ่งเวลาให้กับครอบครัว ถ้าลูกสาวบอกว่าอยากไปไหน ถ้าว่างจะพาไป เวลาไปอบรมต่างจังหวัดจะพาหลายๆไปด้วย ให้สามีเฝ้าบ้านคนเดียว เพราะต้องมีคนอยู่เฝ้าบ้านหนึ่งคน

จุดเปลี่ยนในชีวิตของผู้ให้สัมภาษณ์ที่ทำให้เชื่อมั่นว่าสามารถเป็นผู้นำได้ คือ ตั้งแต่พ่อตาย ก่อนพ่อเสียชีวิตได้เขียนจดหมายไว้ 1 ฉบับ ว่า “ทินลูกรัก พ่อฝากแม่พี่น้องด้วย อย่าทะเลาะกัน สมบัติทุกอย่างพ่อยกให้ทินหมด คุณแม่และทุกคนให้พ่อด้วย” วันนั้นจึงเป็นวันที่ผู้ให้สัมภาษณ์คิดว่าพ่อตาย น้องก็ไม่มีคนไหนที่จะเป็นที่นับหน้าถือตาในตำบล เราเคืองกว้างไม่รู้ว่าจะรักเราเหมือนตอนที่พ่อเราอยู่ไหม ผู้ให้สัมภาษณ์คิดเรื่องนี้อยู่ 3 เดือน ก็เลยพยายามที่จะออกงานสังคมทุกงาน เพื่อทำหน้าที่แทนพ่อ ผู้ให้สัมภาษณ์คิดว่าจุดเปลี่ยนแปลงเราคงมาถึงแล้ว พอพ่อตาย 5 เดือน ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เป็นนายกอบต. และร้องไห้อย่างหนัก เพราะพ่อไม่เห็นตอนที่เราได้ดีและทำตามที่ท่านสั่ง

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่า พ่อและสามีมีส่วนผลักดันผู้ให้สัมภาษณ์เป็นผู้นำชุมชน เพราะพ่อจะพูดทุกวันให้ลงสมัครช่วยๆกัน เราเสียใจพ่อไม่เห็นแต่แม่เห็น

แนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 กล่าวว่า อุปสรรคในการปฏิบัติงานมีบ้าง บางคนเรียกว่าสมองมูมตะแยง คือคิดก็ว่า ไม่ดีจะหาเรื่องตลอด ถ้าสมองแนวตั้งจะสร้างสรรค์ให้ความร่วมมือพัฒนา สมองแนวนอนคือใครจะทำอะไรก็ช่างไม่สนใจ และเวลาประชุมจะบอกประชามหมู่บ้านและกรรมการตรวจการจ้างว่าอย่ากลัวผู้รับเหมา ต้องได้รับคำตอบจากนายกอบต.ก่อนว่ามันดีแล้ว หรืออ่านเอกสารให้ดีแล้วค่อยเซ็นดี ถึงขนาดนั้นก็ยังมีปัญหาตรงที่ว่าชาวบ้านไม่เข้าใจถนนอัดไปหนาแน่นเท่าไร ชาวบ้านจะพูดว่าดีแล้วได้เท่านี้ ต้องชี้แจงให้ชาวบ้านเข้าใจในข้อมูลที่แท้จริง

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2 กล่าวว่า อุปสรรคในการปฏิบัติงานก็มีบ้าง สมาชิกอบต.บางคนวิจารณ์โจมตีการทำงานของผู้ให้สัมภาษณ์ บางครั้งไม่เห็นด้วยกับการตั้งงบประมาณ ทั้งที่ผู้ให้สัมภาษณ์ตั้งงบประมาณตามแผนพัฒนาตำบล ซึ่งเกิดจากการจัดทำประชามหมู่บ้าน แนวทางการแก้ไขปัญหา คือ ชี้แจงให้เห็นความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่เป็นหลักไม่ใช่ช่วยเหลือแต่พรรคพวกตนเอง และสร้างการทักทายที่ดีกับทุกคน สร้างการแต่งกายในที่ทำงานให้เหมาะสม พุดจาให้เกียรติทุกคน ที่สำคัญคือชาวบ้านมาที่อบต.เราต้องให้การต้อนรับและแก้ไขปัญหาให้พวกเขา และก่อนที่จะตอบปัญหาต้องเรียกปลัดอบต.มาถามก่อนว่าเรื่องนี้ช่วยได้หรือไม่ ถูกระเบียบหรือเปล่า มีเหตุผลในการตอบเสมอ

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3 กล่าวว่า อุปสรรคในการปฏิบัติงานไม่ค่อยมี ถ้าส.อบต.ไม่เข้ามามีส่วนร่วมเราจะทำหนังสือถึงเขาสัก 2-3 ครั้ง เขาจะอายเราเอง ส่วนใหญ่ส.อบต.เขาจะว่ากันเอง เราแค่พูดว่า “ตอนหาเสียงจะสละเวลาอันมีค่ามาช่วยเหลือชาวบ้าน แต่ไม่เห็นมีใครมาสละเวลาช่วยกันทำ สมัยหน้าจะลงสมัครกันอีกไหม” และมีชาวบ้านบางคนปล่อยเงินกู้โกงชาวบ้าน พอผู้ให้สัมภาษณ์ไปเจรจาต่อ

รองก็โทรศัพท์ไปฟ้องรายการวิทยุ ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ต้องโทรศัพท์ชี้แจงทางรายการวิทยุทันที ทุกคนก็เข้าใจความจริงที่เกิดขึ้นว่าใครถูกใครผิด

การสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม

พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสีสุก – ผู้วิจัยได้เข้าร่วมสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมในการประชุมประชาคมหมู่บ้าน เพื่อจัดทำแผนพัฒนาตำบล 3 ปี จากการสังเกต พบว่า ในการประชุมครั้งนี้จำนวนผู้หญิงผู้ชายที่เข้าร่วมประชุมมีจำนวนเท่าๆกัน และส่วนใหญ่เป็นวัยกลางคนขึ้นไป โดยนายกอบต.จะเป็นผู้ดำเนินการประชุมด้วยตนเอง และภาษาที่ใช้ในการประชุมเป็นภาษาท้องถิ่นของภาคอีสาน ระหว่างการประชุมผู้หญิงจะนั่งฟังเฉยๆ แต่ผู้ชายจะมีการแสดงความคิดเห็นระหว่างที่นายก อบต.กำลังพูด มีการเปิดโอกาสให้ชาวบ้านแสดงความคิดเห็น ซึ่งผู้ชายจะซักถามบ่อย ส่วนผู้หญิงก็จะนั่งยิ้มอย่างเดียว ระหว่างฟังการประชุมชาวบ้านตั้งใจฟังนายกอบต.ตลอด และให้ความสำคัญในเรื่องของชุมชนอย่างมาก มีการตื่นตัวในการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล โดยภาพรวมแล้วชาวบ้านมีปฏิสัมพันธ์ได้ตอบ การประชุมอย่างดี และจะสังเกตได้อีกอย่าง คือ เวลาผู้หญิงพุดนำเสนอในที่ประชุม ผู้เข้าร่วมประชุม จะให้ความสนใจมากกว่าผู้ชายนำเสนอ

พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลโคกกรวด – ผู้วิจัยได้เข้าร่วมสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมในการประชุมประชาคมหมู่บ้าน เพื่อจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุ จากการสังเกต พบว่า ในการประชุมครั้งนี้จำนวนผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ โดยนายกอบต.จะเป็นผู้ดำเนินการประชุมด้วยตนเอง ซึ่ง พุดจาจะฉานเสียงดังฟังชัด ลักษณะท่าทางเชื่อมั่นในตนเอง มีการพูดให้ข้อคิดตลอดการประชุม และ ภาษาที่ใช้ในการประชุมเป็นภาษาท้องถิ่นของภาคอีสาน ระหว่างการประชุมทุกคนตั้งใจฟัง ยิ้มแย้ม อย่างมีความหวัง และสายตาที่มองนายกอบต.มีลักษณะชื่นชมศรัทธา ผู้เข้าร่วมประชุมมีปฏิริยา ตอบสนอง เช่น หัวเราะ เป็นต้น นอกจากนี้มีผู้หญิงประมาณ 5 คน นั่งฟังไปทำดอกไม้จันทน์ไป ผู้ชายจะไม่ค่อยถาม แต่จะแลกเปลี่ยนพูดคุยกันเองบ้าง ผู้หญิงจะถามมากกว่า มีการเปิดโอกาสให้ แสดงความคิดเห็นระหว่างที่นายกอบต.กำลังพูด และเปิดโอกาสให้ผู้ใหญ่บ้านและผู้สูงอายุได้ชี้แจง เรื่องต่างๆในที่ประชุม

พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม – ผู้วิจัยได้เข้าร่วมสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมในการประชุมประจำเดือนของสภาอบต. จากการสังเกต พบว่า ในการประชุมครั้งนี้จำนวนผู้ชายมากกว่าผู้หญิง นายกอบต.พูดสั่งการให้เจ้าหน้าที่เข้าร่วมประชุมทุกคน ซึ่งมีการพูดเสียงดังชัดเจนมีอำนาจ

* จากการสังเกตการณ์ในการประชุมประชาคมหมู่บ้าน เรื่องการจัดทำแผนพัฒนาตำบล 3 ปี เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2548

** จากการสังเกตการณ์ในการประชุมจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุ เมื่อวันที่ 3 เมษายน 2548

*** จากการสังเกตการณ์ในการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประจำเดือน เมษายน เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2548

เด็ดขาดในการออกคำสั่ง หลังจากนั้นให้รองประธานสภาอบต.ดำเนินการประชุม และเมื่อนายกอบต.พูดชี้แจงทุกคนตั้งใจฟัง และมีการติดตามงานเจ้าหน้าที่แต่ละคนว่าดำเนินการไปถึงไหน ซึ่งเป็นการทำงานในเชิงรุกของนายกอบต. นอกจากนี้นายกอบต.ได้เปิดโอกาสให้ทุกคนเสนอปัญหาในแต่ละหมู่บ้าน โดยส.อบต.จะยกมือขออนุญาตก่อนลุกขึ้นพูดเสนอความคิดเห็น ซึ่งมีทั้งผู้หญิงและผู้ชายที่เสนอความคิดเห็น นายกอบต.ตั้งใจรับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะ โดยนายกอบต.ตอบข้อซักถามได้อย่างกระจ่างและกระชับได้ใจความ พอช่วงสุดท้ายเป็นการขอมติในที่ประชุมเพื่อดำเนินการในพื้นที่ต่อไป

รูปแบบการใช้อำนาจบริหารของผู้นำสตรี

หลังจากผู้ให้สัมภาษณ์ได้เข้าไปบริหารงานในตำแหน่งนายกอบต.แล้ว และได้ดำเนินงานตามนโยบายของรัฐ และนโยบายการพัฒนาของท้องถิ่นจนมีผลงานปรากฏในด้านต่างๆ ซึ่งรูปแบบการใช้อำนาจบริหารของผู้นำสตรีในท้องถิ่นด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม โดยผ่านทัศนยะและการมีส่วนร่วมของชุมชน สามารถสรุปได้จากการสนทนากลุ่ม ซึ่งประกอบด้วย เครือข่ายสตรี ประชาชน และบุคคลที่ร่วมปฏิบัติงานกับนายกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยแบ่งเป็น อบต.ละ 2 กลุ่มละ 6 คน รวมทั้งสิ้น 36 คน ซึ่งแยกเป็นหญิง 1 กลุ่ม ชาย 1 กลุ่ม ในแต่ละ อบต. ได้ดังนี้

• องค์การบริหารส่วนตำบลสีตุ๊ก

ด้านการเมือง – ในชุมชนมีการประชุมประมาณเดือนละ 1-2 ครั้ง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการประชุมที่จัดร่วมกันระหว่างผู้ใหญ่บ้านและสมาชิกอบต. เรื่องที่นำมาประชุมในประชาคมหมู่บ้านเป็นเรื่องที่ทางอำเภอสั่งการและขอความร่วมมือจากชาวบ้าน นอกจากนี้ยังมีเรื่องการพัฒนาแหล่งน้ำ การพัฒนาคุณภาพชีวิต และวัฒนธรรม เวลาประชุมเปิดโอกาสให้ทุกคนแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระไม่มีการกุมอำนาจ ใครอยากแสดงความคิดเห็นอะไรก็พูดในที่ประชุมได้ ซึ่งการประชุมแต่ละครั้งชาวบ้านมาร่วมประชุมประมาณ 80% ของชาวบ้านทั้งหมด และสมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการต่างๆเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เช่น สร้างถนน สร้างฝาย เป็นต้น นอกจากนี้ชาวบ้านยังมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งน้ำและทรัพยากรในชุมชน โดยเฉพาะเรื่องป่าไม้ซึ่งไม่เหมือนในอดีต จำนวนป่าลดลงเกิดความแห้งแล้งขึ้น ทำให้การเกษตรได้ผลผลิตน้อย เพราะไม่มีน้ำใช้สำหรับอุปโภคบริโภคต่อการดำเนินชีวิตของประชาชน ซึ่งในประชาคมหมู่บ้านได้ช่วยกันเสนอแนะวิธีแก้ไข เช่น ขุดลอกคูคลอง สร้างฝายกักเก็บน้ำ เป็นต้น เสนอให้อบต.และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการ เวลาอบต.รับเรื่องต่างๆก็นำมาประสานกับผู้ใหญ่บ้านแล้วนำเข้าไปประชุมประชาคมหมู่บ้าน เพื่อให้ชาวบ้านได้รับทราบตลอด

สำหรับการดำเนินงานที่ผ่านมาของนายกอบต. **กลุ่มผู้หญิง**รู้สึกพอใจด้านการปกครองและการเมืองในระดับหนึ่ง คือ การให้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการเสนอความต้องการหรือปัญหาของชุมชน เพื่อพัฒนาท้องถิ่นร่วมกัน แต่กลุ่มผู้ชายยัง

ไม่พอใจด้านการปกครองและการเมืองเท่าที่ควร เพราะเวลามีปัญหาตรงไหนอยากให้ลงมาแก้ไขในพื้นที่ทันทีเมื่อมีปัญหา ไม่ควรใช้ระบบสั่งการแบบสมัยก่าๆ

ด้านเศรษฐกิจ – ในชุมชนมีการส่งเสริมกลุ่มอาชีพหลัก 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทอผ้า และกลุ่มทอเสื่อกก ซึ่งสมาชิกในกลุ่มเป็นกลุ่มเดียวกัน แต่กลุ่มทอผ้าส่วนใหญ่จะทอไว้ใช้เองมากกว่านำไปขาย ส่วนกลุ่มทอเสื่อกกมีโอกาสขายตลาดมากกว่า เพราะนำไปขายมากกว่าใช้เอง โดยทางอบต.ได้จัดสรรงบประมาณมาให้ 10,000 บาท เพื่อซื้ออุปกรณ์การผลิต และหาครูมาฝึกสอนการทอเสื่อกกให้แม่บ้าน สำหรับวัตถุดิบที่ใช้ในการทำเสื่อกกหาได้ในพื้นที่ เวลาขายสินค้าได้ก็นำรายได้มาซื้อวัสดุอุปกรณ์ เพราะงบประมาณได้รับจาก อบต.ทางเดียว ซึ่งไม่เพียงพอในการดำเนินกิจการ ขณะนี้ได้ทำโครงการเสนอ อบต.เพื่อขออนุมัติงบประมาณในการสนับสนุนเพิ่มเติม จึงอยู่ระหว่างการรออนุมัติจาก อบต.

สำหรับบทบาทนายกอบต.ในการผลักดันการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนนั้น **กลุ่มผู้หญิง** มีความเห็นว่า นายกอบต.มีบทบาทสำคัญมาก เพราะเวลามีการจัดงานที่ไหน นายกอบต.จะเป็นคนไปประสานให้เอาสินค้าไปแสดง เช่น งานประจำปีของจังหวัด เป็นต้น และพยายามปรับปรุงสินค้าให้มีคุณภาพมาตรฐาน เพื่อเป็นสินค้าระดับ OTOP ของตำบล แต่กลุ่มผู้ชายมีความเห็นว่า นายกอบต.ต้องผลักดันการพัฒนาเศรษฐกิจให้มากกว่านี้ โดยการส่งเสริมการกระจายรายได้ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ และหาทุนมาช่วยส่งเสริมกลุ่มอาชีพให้มากกว่านี้ประชาชนจะได้ยุติคดี ฤดูฝนมีการทำนา พอเสร็จการทำงาน 3 เดือน ก็อยู่บ้านทอเสื่อกกแม่บ้านมีงานทำ แต่พอทอเสร็จหาตลาดไม่ได้ อยากให้ อบต.ช่วยหาตลาดสินค้า เพื่อมีพื้นที่วางจำหน่ายสินค้าได้ตลอด

ด้านสังคม – เวลาเจ็บไข้ได้ป่วยประชาชนไปรักษาที่สถานีอนามัยของตำบลและบางส่วนก็ไปรักษาที่โรงพยาบาลบ้านเหลื่อม เพราะมีรถประจำทางไปมาสะดวก สมาชิก อสม.ก็ช่วยกันแนะนำให้ชาวบ้านรักษาสุขภาพ เวลามีโรคระบาดก็ช่วยกันณรงค์ตลอด ภายในชุมชนมีการจัดแข่งขันกีฬาประจำปีโดยให้ทุกหมู่บ้านส่งตัวแทนมาแข่งขัน โดยอบต.เป็นเจ้าภาพจัดแข่งขันดังกล่าว นอกจากนั้นยังมีกิจกรรมอื่นที่จัดร่วมกัน ได้แก่ การรดน้ำคำหัวผู้สูงอายุ และงานพระเวส เป็นต้น

ในชุมชนนี้ไม่ขาดแคลนอาหารการกิน เพราะปลูกข้าวกินเอง แต่ยังขาดน้ำในบางพื้นที่ช่วงหน้าแล้ง ซึ่งนายกอบต.ผู้หญิงจะให้ความสำคัญด้านคุณภาพชีวิตมากกว่านายกอบต.ผู้ชาย และมีความเป็นกันเองเข้าถึงกลุ่มแม่บ้าน ให้เงินทุนสนับสนุนกลุ่มอาชีพและส่งเสริมการปลูกผักปลอดสารพิษ ซึ่งเมื่อดูสภาพความเป็นอยู่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าสภาพความเป็นอยู่ดีขึ้นกว่าในอดีตมาก มีไฟฟ้า ประปา และสะดวกสบายในการเดินทาง แต่ค่าครองชีพเพิ่มสูงขึ้นมากกว่าในอดีตของบางอย่างต้องใช้เงินซื้อ

กลุ่มผู้หญิงมีความภาคภูมิใจที่ว่า “คนโคราชเป็นลูกย่าโม” และรู้สึกรักย่าโม ส่วนกลุ่มผู้ชายรู้สึกดีใจที่เป็นลูกหลานย่าโม เพราะท่านเป็นผู้หญิงแต่ท่านเก่งกาจ ดีใจที่เกิดมาเป็นคนโคราช พวกเรานับถือย่าโมอยู่เหนือหัว ถือว่าเป็นบุญบารมีที่พวกเราได้เป็นลูกหลานย่าโม

สำหรับการพัฒนาท้องถิ่นระหว่างเพศหญิงกับเพศชาย กลุ่มผู้หญิงมีความเห็นว่าไม่มีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับความตั้งใจของแต่ละคนมากกว่า ใครตั้งใจทำเพื่อท้องถิ่นก็ยอมรับได้ทั้งนั้น ผู้ชายก็มีบทบาทหนึ่งผู้หญิงก็มีบทบาทหนึ่ง ช่วยกันคนละไม้คนละมือหญิงชายเท่าเทียมกัน สำหรับกลุ่มผู้ชายมีความเห็นว่าอยู่ที่ใจถ้าเข้าถึงประชาชนถือว่าดี ในสมัยนี้ปล่อยเสรีผู้หญิงทำงานเทียบเท่ากับผู้ชาย การพัฒนาท้องถิ่นทำได้ทั้งหญิงชายอยู่ที่ความตั้งใจ ผู้หญิงก็เก่งเหมือนกัน ถึงอย่างไรในความคิดของกลุ่มผู้ชายเพศยังเป็นปัญหาในการปฏิบัติงานตำแหน่งนายกอบต. เพราะผู้หญิงไปไหนตอนกลางคืนไม่ได้ แต่ผู้ชายไปไหนตอนกลางคืนได้ ผู้ชายมีความเข้มแข็งกว่า การตัดสินใจของผู้หญิงจะไม่เด็ดขาดไม่ทันการณ์ไม่เหมือนผู้ชายอย่างท่านกำนันเรื่องควนท่านสามารถตัดสินใจได้ง่าย นายกอบต.ผู้หญิงกว่าจะตัดสินใจอนุมัติงานแต่ละอย่างต้องรอปรึกษาคนโน้นคนนั้นก็เลยล่าช้า แต่กลุ่มผู้หญิงมีความเห็นว่าเพศไม่เป็นปัญหาในการปฏิบัติงานในตำแหน่งนายกอบต. เพราะไม่ว่าผู้หญิงหรือผู้ชายถ้าทำงานเข้ากับชาวบ้านได้ชาวบ้านก็ให้การยอมรับ นอกจากนี้กลุ่มผู้ชายมีความเห็นว่านายกอบต.ผู้หญิงกับนายกอบต.ผู้ชายมีความแตกต่างในบทบาท เพราะผู้ชายมักจะเข้มแข็งไปไหนมาไหนคนเดียวได้ ผู้หญิงไม่กล้าออกมาหาประชาชนในตอนกลางคืน บางทีในการปฏิบัติงานผู้ชายคู่มืออำนาจมากกว่าผู้หญิง แต่กลุ่มผู้หญิงเห็นว่าการปฏิบัติงานของนายกอบต.ผู้หญิงจะมีความละเอียดรอบคอบ และดูแลกลุ่มเด็ก สตรี และผู้สูงอายุมากกว่านายกอบต.ผู้ชาย

- องค์การบริหารส่วนตำบลโคกกรวด

ด้านการเมือง – ในชุมชนมีการประชุมประมาณเดือนละ 2 ครั้ง เรื่องที่นำมาประชุมส่วนใหญ่เป็นเรื่องการพัฒนาหมู่บ้าน ปัญหาชาวบ้าน เวลาจัดประชุมจะเชิญกำนัน นายกอบต. ผู้ใหญ่บ้าน และส.อบต.มาร่วมประชุมด้วย สำหรับการจัดประชุมโดยอบต.จะมีขึ้นบ่อยมากประมาณเดือนละ 2-3 ครั้ง ส่วนใหญ่เป็นเรื่องสุขภาพ และผู้บริโภคร เวลามีการประชุมจะเปิดโอกาสให้สมาชิกในชุมชนแสดงความคิดเห็นหรืออาจจะเขียนใส่กระดาษก็ได้ และยังเปิดโอกาสให้ซักถามได้ตลอดการประชุม แต่ถ้ามีปัญหาเร่งด่วนหรือปรับความเข้าใจกันนัดประชุมทันที ในการประชุมจะมีการวางแผนของชาวบ้านว่าต้องการพัฒนาอะไร เป็นการจัดทำประชาคมใหญ่ชาวบ้านร่วมกันหมด มีการประเมินผลว่านโยบายและแผนที่เราทำไว้ชาวบ้านพอใจมากน้อยเพียงใด มีกำนันผู้ใหญ่บ้านผู้นำชุมชนเป็นผู้ประเมินออกมาว่าทำได้สำเร็จทุกอย่างหรือไม่ วิธีการประเมิน คือ ดูการทำงานว่าออกมารูปแบบไหนในการพัฒนา

ในเรื่องการจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชน จะมีการประชุมกัน โดยผู้ใหญ่บ้านและผู้นำชุมชนเป็นคนจัดการประชุม ก็จะถามว่าเราจะทำอะไรจะเห็นด้วยไหม แล้วก็ร่วมมือกันทำ จะมีชมรมเยาวชนประมาณ 60 กว่าคน ผู้นำชุมชนและอสม.พาเยาวชนไปอบรมนอกสถานที่ เพื่อสร้างจิตสำนึกการรักทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน

เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในชุมชนจะร่วมมือกันช่วยแก้ไขปัญหา เช่น ปัญหายาเสพติด พวกอสม.ไปอบรมเรื่องยาเสพติดแล้วนำมาประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในชุมชนรู้เรื่องโทษของยาเสพติด ส่วนปัญหาอื่นๆก็ไม่มี เพราะมีผู้นำที่เข้มแข็ง เยาวชนให้ความร่วมมือดี และมีผู้ใหญ่บ้านคอยช่วยประชาสัมพันธ์ข่าวตามหอกระจายข่าวทุกเช้า

สำหรับการดำเนินงานของนายกอบต.ที่ผ่านมาด้านการปกครองและการเมือง กลุ่มผู้หญิงพอใจมากเพราะเป็นกันเองไม่เลือกว่าเป็นระดับไหนมีอิทธยาศักดิ์กับทุกคน ไม่ถือตัว บางงานจัดกระทันหันไม่ได้บอกล่วงหน้า นายก อบต.รู้ก็มาทันที และที่สำคัญเป็นที่ปรึกษาให้ชาวบ้านได้ ส่วนกลุ่มผู้ชายก็พอใจเช่นกัน เพราะนายกอบต.เปิดโอกาสให้ชาวบ้านมีอิสระแสดงความคิดเห็นตลอด และถ้าความคิดเห็นของชาวบ้านดีก็นำไปปฏิบัติ และมีนโยบายการบริหารจัดการแบ่งงานที่ดี ทำให้การพัฒนากระจายทั่วถึงทุกหมู่บ้าน

ด้านเศรษฐกิจ - ในชุมชนการส่งเสริมกลุ่มอาชีพทำไม่สำเร็จ ที่ทำสำเร็จ คือ กลุ่มไม้ดอกไม้ประดับ เพราะตำบลโคกกรวดเป็นชุมชนเมืองกิ่งเกษตรกรรม อย่างหมู่ที่ 8 ก็ทำถ่านอัดแท่ง อบต.เคยสนับสนุนงบประมาณให้แต่ไม่ประสบความสำเร็จ เพราะทำงานจริงรายได้ต่ำกว่าวันละ 100 บาท ก็อยู่ไม่ได้ อย่างกลุ่มแม่บ้านที่ประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์ได้รายได้เฉลี่ยวันละ 20 บาท ก็อยู่ไม่ได้ มีพัฒนาการอำเภอมานำให้คำชี้แนะหัดทำขนมต่างๆ แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จ ด้านการเกษตรอบต.ก็สนับสนุนพาไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ เพราะฉะนั้นในเรื่องการส่งเสริมกลุ่มอาชีพ อบต.ควรสนับสนุนการทำอาชีพเสริมอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่สอนทำงานถึงการจัดหาตลาดให้

กลุ่มผู้ชายมีความเห็นว่าบทบาทนายกอบต.ในการผลักดันการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนมีมาก เพราะเป็นตัวแปรและปัจจัยสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ ชาวบ้านต้องพึ่ง อบต. นายกอบต.เป็นคนประสานงานและจัดหาทุกสิ่งทีชาวบ้านต้องการฝึกอาชีพ ส่วนกลุ่มผู้หญิงมีความเห็นเช่นเดียวกับกลุ่มผู้ชาย เพราะนายกอบต.พยายามหาครูมาฝึกวิชาชีพให้แม่บ้าน และให้เงินสนับสนุนกลุ่มอาชีพ รวมทั้งพยายามหาตลาดให้ด้วย

ด้านสังคม - การดูแลสุขภาพอนามัยของคนในชุมชนจะมีอสม.คอยแนะนำและดูแลสุขภาพผู้สูงอายุดีมาก เวลา มีโรคระบาด เช่น ไข้หวัดนก เป็นต้น อสม.ออกประชาสัมพันธ์ตลอด ทั้งออกสำรวจ

ควบคุมและดูแล นอกจากนี้ถ้าคนส่วนใหญ่ในชุมชนเจ็บไข้ได้ป่วยก็ไปใช้บริการรักษาพยาบาลที่สถานีนอนามัยของตำบลโคกกรวด ซึ่งอยู่ที่โรงพยาบาลแม่และเด็ก และสามารถใช้บริการทองได้ที่นี้

ภายในชุมชนมีการแข่งขันกีฬาแต่ละหมู่บ้าน โดยกลุ่มเยาวชนเป็นคนจัด และมีผู้ใหญ่บ้านเป็นที่ปรึกษา นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุทุกวันสงกรานต์ของทุกปีเป็นประเพณีที่ปฏิบัติสืบทอดกันมานาน และวันพ่อแห่งชาติมีการจัดกิจกรรมใหญ่เลี้ยงอาหารฟรี มีการแสดงดนตรีโดยหมู่ที่ 8 เป็นเจ้าภาพในการจัดและมีหมู่บ้านอื่นมาร่วมด้วย

ในชุมชนไม่ขาดแคลนอาหารการกิน เพราะอยู่ใกล้เมือง ผักก็หาได้ตามท้องทุ่งถือว่าที่นี่ดีมากไม่แล้ง เพราะมีน้ำไหลมาจากลำตะคอง และมีฝายกั้นน้ำอยู่

ในเรื่องการส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้ประชาชนอยู่ดีกินดีระหว่างนายกอบต.ผู้ชายและนายกอบต.ผู้หญิงมีความแตกต่างกัน คือ กลุ่มผู้หญิงมีความเห็นว่า นายกอบต.ผู้หญิงจะให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าวมากกว่านายกอบต.ผู้ชาย และมีการลงพื้นที่ในทุกหมู่บ้านอย่างสนิทศุ้นเคยและเปิดกว้างถ้าแต่ละหมู่บ้านต้องการอะไรที่ทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้นก็สามารถเสนอโครงการได้ แล้วนายกอบต.จะดำเนินการให้ สำหรับกลุ่มผู้ชายมีความเห็นว่าถ้าเป็นนายกอบต.ผู้ชายไม่ได้เป็นอย่างนี้ เพราะไม่ค่อยลงชุมชนและผู้ชายมักดื่มเหล้า พอพรรคพวกชวนก็ไป เลยอดแล้วไม่จริงจังกับการทำงานเท่าที่ควร

เมื่อดูสภาพความเป็นอยู่ในอดีตจนถึงปัจจุบันของชุมชนมีความแตกต่างกันมาก เพราะมีไฟฟ้า น้ำประปาหมู่บ้าน แต่ก่อนถนนขรุขระทางลูกรัง ปัจจุบันถนนในซอยเป็นคอนกรีตหมดแล้ว การที่หมู่บ้านเจริญขึ้น เพราะอบต.ช่วยพัฒนาเป็นส่วนมาก

เมื่อพูดถึงคำว่า “คนโคราชเป็นลูกย่าโม” กลุ่มผู้หญิงมีความรู้สึกภูมิใจ ท่านเก่งเราเป็นลูกหลานก็ต้องเจริญรอยตามท่าน เราต้องเคารพย่าโม กลุ่มผู้หญิงคิดเสมอว่าเราเป็นผู้หญิงก็สามารถเป็นผู้ทำได้เหมือนกัน ไม่ใช่ว่าจะเป็นผู้นำได้แต่ผู้ชายอย่างเดียว ผู้หญิงก็มีสมองมีความคิดเท่าเทียมกับผู้ชาย แต่กำลังอาจไม่เท่าเขา ผู้หญิงมีสมองนำ อย่างเช่น ย่าโมเป็นผู้หญิงก็สามารถชนะข้าศึกได้ สำหรับกลุ่มผู้ชายมีความรู้สึกภูมิใจและดีใจที่เป็นคนโคราช เพราะได้เป็นลูกหลานย่าโม ย่าโมเป็นคนเก่งกาจทำอะไรถึงชนะข้าศึก ต้องใช้มันสมองถึงชนะ

ในการพัฒนาท้องถิ่นเพศหญิงกับเพศชายมีความแตกต่างกัน โดยกลุ่มผู้หญิงมีความเห็นว่าตรงที่ผู้ชายมองตรงๆ แต่ผู้หญิงจะละเอียดอ่อนมองเห็นปัญหาเข้าถึงปัญหาและเข้าถึงประชาชนทุกหมู่บ้าน และไม่มีการลำเอียงไม่เลือกปฏิบัติ ส่วนผู้ชายจะเข้มแข็งไม่อ่อนโยนเหมือนผู้หญิง ทำอะไรก็จะยึดความคิดของตนเองเป็นหลัก และคิดไวกว่าผู้หญิง แต่ผู้หญิงจะต้องมาคิดในภาพรวม มีความคล่องตัวกว่า พอมีงานอะไรผู้หญิงจะไปก่อน เพราะฉะนั้นผู้หญิงมีพลังในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างมาก ขนาด

คำว่า “แม่ทัพ” ยังไม่มีใครเรียกว่า “พ่อทัพ” ส่วนกลุ่มผู้ชายมีความเห็นว่าผู้หญิงจะคลุกคลีกับชาวบ้านได้มากกว่า เพราะผู้หญิงอ่อนโยนคุยกันรู้เรื่องไม่เหมือนผู้ชายที่แข็งกร้าวและโผงพาง

กลุ่มผู้หญิง กล่าวว่า นายกอบต.ให้กลุ่มแม่บ้านไปดูงานว่าผู้หญิงเขาทำงานกันแบบไหน และให้ผู้นำไปอบรมเรื่องสิทธิสตรี ซึ่งส่วนใหญ่อบรมเรื่องสิทธิสตรีคืออะไร จะได้รับความคุ้มครองอย่างไร เป็นการเสริมสร้างความรู้ให้ชาวบ้านพัฒนาตนเองและยกระดับสตรีในชุมชนให้เป็นที่ยอมรับมากขึ้น

อย่างไรก็ตามเพศไม่ได้เป็นปัญหาในการปฏิบัติงานตำแหน่งนายก อบต. เพราะกลุ่มผู้หญิงมีความเห็นว่า ผู้หญิงผู้ชายเท่าเทียมกัน ขอให้เข้าหาประชาชนได้ก็พอใจแล้ว และส่วนใหญ่การทำงานในตำแหน่งนายก อบต.ใช้สมองไม่ได้ใช้กำลัง บางครั้งผู้หญิงเก่งกว่าผู้ชาย เพราะเข้าถึงประชาชนทุกระดับและให้ความสนิทสนมเท่าเทียมกันหมด กลุ่มผู้ชายมีความเห็นว่านายกอบต.ผู้หญิงก็อยู่ทำงานได้ตลอดทั้งคืน ติดตามงานไปร่วมงานทุกงาน ไม่ว่าจะป็นงานส่วนรวมหรือส่วนตัว นายกอบต.ให้ความช่วยเหลือตลอด โดยเฉพาะให้ความสนใจกลุ่มผู้สูงอายุอย่างดี

สำหรับการปฏิบัติงานของนายกอบต.ผู้หญิงและนายกอบต.ผู้ชายมีความแตกต่างกัน กล่าวคือกลุ่มผู้หญิงมีความเห็นว่านายกอบต.ผู้ชายไม่ค่อยละเอียดและไม่เข้าหากกลุ่มแม่บ้าน มีแต่ออกคำสั่งแต่ถ้าเป็นนายกอบต.ผู้หญิงเวลาทำอาชีพจะมานั่งทำพร้อมชาวบ้าน และพูดจาดีใส่ใจว่าทำอย่างนี้ดีไหม หากทำอะไร นายกอบต.จะเอาใจใส่ตลอดเวลา ส่วนกลุ่มผู้ชายมีความเห็นว่านายก อบต.ผู้หญิงจะเข้าถึงประชาชนทุกหมู่บ้าน ไม่ลำเอียงไม่ไหว่พอใจหมู่บ้านนี้ก็ให้งบประมาณแต่หมู่บ้านนี้ แต่นายกอบต.ได้พัฒนาทั่วถึงทุกหมู่บ้าน

● องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม

ด้านการเมือง – ในชุมชนมีการประชุมเดือนละประมาณ 1-2 ครั้ง แต่ถ้ามีโครงการเร่งด่วนจะประชุมกันอีกทันที ส่วนใหญ่จัดประชุมเรื่องการพัฒนาหมู่บ้านว่าจะทำอะไรบ้าง หรือพัฒนาตรงไหน ในหมู่บ้าน อบต.จัดประชุมชาวบ้านในพื้นที่บ่อย เป็นการรับฟังปัญหาของชาวบ้านว่ามีเรื่องอะไร เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้แสดงความคิดเห็นตลอดการประชุม ประชาชนให้ความร่วมมือในการประชุมดีมาก ส่วนมากการจัดประชุมจะเป็นการสอดส่องดูว่าชาวบ้านมีปัญหาอะไร จะได้ให้ความช่วยเหลือได้ตรงจุด บางครั้งอบต.ไม่รู้จุดเพราะหลายคนนานาจิตตัง ประชาชนต้องแสดงความจำนงออกไป อบต.จะได้ตอบรับกลับมา เวลาที่มีการประชุมจะมีการนำเสนอนโยบายการพัฒนาชุมชนแต่ละหมู่บ้านว่าขาดแคลนอะไร เช่น ถนนชำรุด เสนอให้ช่างของอบต.ประมาณการว่าจะใช้เงินถมถนนเท่าไร เป็นต้น จะดูว่าหมู่บ้านใดมีความจำเป็นมากน้อยแค่ไหน

ในเรื่องการบริหารจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนจะช่วยกันแก้ปัญหาเปิดโอกาสให้เสนอวิธีการแก้ไขปัญหา และจะช่วยเหลือแก้ปัญหาให้ลูกบ้าน ถ้าน้ำแล้ง นายก อบต. กำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะไปช่วยหาน้ำมาให้ใช้

เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในชุมชนจะร่วมมือกันช่วยแก้ไขปัญหา สมาชิกอบต.จะนำไปคุยกันเองส่วนใหญ่เรื่องไม่ถึงนายกอบต. เพราะชาวบ้านช่วยกันแก้ไขได้ ถ้ามีปัญหาบางครั้งก็ให้ปลัดอบต.ช่วยแก้ไขหรือมีการประชุมหารือในสภาอบต. แล้วคิดว่าปัญหาที่แท้จริงเกิดจากอะไร

สำหรับการดำเนินงานของนายกอบต.ที่ผ่านมาด้านการปกครองและการเมือง กลุ่มผู้หญิงรู้สึกพอใจ เพราะนายก อบต.ให้ความเสมอภาคเท่าเทียมกันทุกคน ไครมาหาขอความช่วยเหลือ นายก อบต.ก็ให้ความช่วยเหลือ เช่น ทะเลาะกับสามี ถูกโกงเงิน นายกอบต.ก็เข้าไปช่วยเหลือ เป็นต้น การปกครองของนายกอบต.มีลักษณะเด็ดขาดทำงานเหมือนผู้ชาย คือ บริหารจัดการได้ทุกอย่าง และมีมนุษยสัมพันธ์ดี ส่วนกลุ่มผู้ชายรู้สึกพอใจอย่างมาก เพราะการดำเนินงานทุกอย่างโปร่งใสการเงินโปร่งใส ถ้าตัดสินใจรวดเร็ว ดูแลแต่ละหมู่บ้านอย่างทั่วถึงเข้าถึงชาวบ้าน การบริหารดีทุกอย่าง เพราะไม่เอินเอียงมีความยุติธรรม ถูก คือ ถูก ผิด คือ ผิด

ด้านเศรษฐกิจ – ในชุมชนมีการส่งเสริมกลุ่มอาชีพ จำนวน 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มไม้ไผ่ และกลุ่มเบเกอร์รี่ แต่เดิมตั้งกลุ่มปลาร้าและน้ำพริกตาแดงขายไม่ดี จึงมาทำเบเกอร์รี่ลงหุ้นคนละ 100 บาท ทุกวันนี้ยังได้เงินปันผลจากเบเกอร์รี่ คนทำจะได้รายวันๆละ 80 บาท ถ้าทำถึงห้าโมงเย็นจะได้ 100 บาท อบต.ให้การสนับสนุนในเรื่องเงินทุนทุกกลุ่มอาชีพและทุกหมู่บ้าน เริ่มแรกให้กลุ่มละ 5,000 บาท ขึ้นไปแต่ไม่เกิน 10,000 บาท ต่อปี คว้ากลุ่มไหนเข้มแข็งก็จะให้งบประมาณสนับสนุนมากขึ้น เพราะถือว่ามีผลงาน เช่น กลุ่มเบเกอร์รี่ เป็นต้น นอกจากนั้นยังได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด(อบจ.)กำนันผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำในหมู่บ้าน

กลุ่มผู้หญิงกล่าวว่าในส่วนของอบต.ได้เข้ามามีบทบาทสนับสนุนกลุ่มอาชีพหลายอย่าง เช่น ทำตราสินค้า ห่อผลิตภัณฑ์ เป็นต้น และให้กลุ่มอาชีพไปศึกษาดูงานตามที่ต่างๆ เพื่อนำมาปรับใช้กับผลิตภัณฑ์ของเรา นอกจากนี้ยังได้รับการสนับสนุนจากการศึกษานอกโรงเรียน (กศน.) นารีสวัสดิ์มาช่วยฝึกสอนการเย็บผ้าให้ 88 วัน ตอนนี้อักรเย็บผ้าก็ให้มาแล้ว แต่ชาวบ้านยังไม่ชำนาญในการเย็บเท่าที่ควร สำหรับกลุ่มผู้ชายกล่าวว่าในชุมชนมีการส่งเสริมกลุ่มอาชีพถ้ากลุ่มอาชีพใดต้องการงบประมาณสนับสนุนต้องขออบต.ก่อน แล้วอบต.จะพิจารณาให้งบประมาณอีกที และถ้ามีอะไรขาดตกบกพร่องก็เสนออบต.ไป อบต.ก็จะช่วยเหลือและให้ความดูแลอย่างดี ทางราชการแจกข้าวของมาอบต.ก็พยายามจัดสรรให้ทั่วถึงทุกบ้าน

กลุ่มผู้หญิงมีความเห็นว่านายกอบต.มีบทบาทสำคัญมากในการผลักดันการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน เพราะมีอะไรก็ปรึกษาให้ช่วยได้ทุกอย่าง ขาดเหลืออะไรให้บอก ส่งเสริมกลุ่มเบเกอรี่เงินมีเงินปันผลกันทุกปี และมีสมาชิกในกลุ่ม 100 กว่าคน พร้อมทั้งช่วยหาช่องทางตลาดมีทั้ง สส. พัฒนาชุมชน ร้านของชำ และทำตามลูกค้าสั่งซื้อโดยตรง นายก อบต.ช่วยจัดหางบประมาณ ทำให้สามารถรู้ได้ว่าอันไหนขาดก็จะนำเสนอในที่ประชุม และจัดสรรให้ประสานงานให้ ส่วนกลุ่มผู้ชายเห็นว่านายกอบต.เป็นหัวเรือใหญ่ในการผลักดันการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน เพราะจัดหาตลาดงบประมาณให้กลุ่มอาชีพ ถ้านายกอบต.ไม่ให้ความสำคัญในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจบ้านเราก็ไม่สามารถเจริญได้ นายกอบต.ต้องประสานงานกับทางราชการอำเภอ ส่วนงบประมาณที่จะให้มาต้องผ่านอบต. และจัดสรรให้ถูกต้องครบ 9 หมู่บ้าน

ด้านสังคม – การดูแลสุขภาพอนามัยของคนในชุมชน มีสถานีนามัยหนองกระทุ่ม อยู่หมู่ที่ 7 มีคนไปใช้บริการรักษาจำนวนมาก เพราะมีแพทย์มาประจำอยู่ด้วย วันเสาร์และวันอาทิตย์จะมีเจ้าหน้าที่อนามัยอยู่เวร สำหรับ อสม.จะช่วยแนะนำคนที่มาอยู่ใหม่กว่าบัตร 30 บาททำอะไร และติดตามดูแลให้เขา ถ้าคนในชุมชนป่วยมักไปหาหมอที่สถานีนามัย สถานีนามัยเปิดให้บริการถึง 20.00 น.

ภายในชุมชนมีการแข่งขันกีฬาของตำบลซึ่งมีทั้งหมด 9 หมู่บ้าน และมีการจัดงานบอลของตำบลหนองกระทุ่ม โดยมีผู้ร่วมงานเป็นสมาชิก อบต. กลุ่มสตรี นายก อบต.ในตำบลต่างๆของจังหวัดนครราชสีมา และประชาชน เพื่อหาเงินมาพัฒนาตำบล นอกจากนั้นยังมีกิจกรรมอื่นๆในชุมชนตลอด เช่น การรดน้ำคำหัวผู้สูงอายุ เป็นต้น

ในชุมชนนี้ไม่ขาดแคลนอาหารการกิน เพราะอยู่ใกล้เมือง ชายที่คืนในตำบลหนองกระทุ่มไปซื้อที่ทำนาแถวปึกธงชัย บางบ้านก็ทำสวน ช่วงหน้าแล้งขาดแคลนน้ำ น้ำประปาในหมู่บ้านไม่ค่อยมี เพราะน้ำในคลองแห้ง กำลังขอน้ำใ้ช้อยู่

ในเรื่องการส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้ประชาชนอยู่ดีกินดีระหว่างนายกอบต.ผู้ชายและนายกอบต.ผู้หญิงมีความแตกต่างกัน โดยกลุ่มผู้หญิงให้ความเห็นว่านายกอบต.ผู้หญิงจะให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าวมากกว่านายกอบต.ผู้ชาย เป็นคนประสานงานเก่ง และสั่งกำนันได้ ให้ความสำคัญทุกเรื่องแก้ไขให้ทุกอย่าง เน้นหนักเรื่องเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ สำหรับกลุ่มผู้ชายกล่าวว่านายกอบต.ผู้หญิงให้ความสำคัญเรื่องคุณภาพชีวิตมาก โดยจัดสรรทุกอย่างที่สามารถจัดหาได้ให้คนยากไร้ คนจน คนพิการ เช่น ให้เงินช่วยเหลือแต่ละเดือน เป็นต้น

เมื่อดูสภาพความเป็นอยู่ในอดีตจนถึงปัจจุบันของชุมชนมีความแตกต่างกันมาก เพราะแต่ก่อนยังไม่พัฒนามีแต่ทางดินลูกรัง แต่ตอนนี้มีการพัฒนาที่ดีขึ้นมาก มีทั้งถนน ไฟฟ้า ประปา โดย นายกอบต.

สามารถตัดสินใจพัฒนาได้เอง จึงพัฒนาได้รวดเร็วกว่าในอดีต ส่วนด้านบุคลากรมีการพัฒนาด้านจิตใจและความคิดเห็นของประชาชนก็ดีขึ้น

กลุ่มผู้หญิงมีความรู้สึกภูมิใจเมื่อพูดว่า “คนโคราชเป็นลูกย่าโม” ถึงเป็นเพศหญิงก็ยังเก่งเข้มแข็งสู้บ้านเมืองมาได้ เราเป็นผู้หญิงต้องเก่งเหมือนคุณย่าที่กอบกู้เอกราชมาได้ ส่วนกลุ่มผู้ชายก็รู้สึกภูมิใจที่เป็นคนโคราชถือว่าเป็นลูกหลานย่าโม ท่านเป็นคนกล้าเก่ง คุณย่าเป็นที่พึ่งของเราไปไหนลูกโคราชก็ต้องนึกถึงคุณย่า เรามีความเจริญรุ่งเรืองมีความสุขได้ เพราะคุณย่าคอยช่วยเหลือลูกหลาน

กลุ่มผู้หญิงมีความเห็นว่าการพัฒนาท้องถิ่นเพศหญิงกับเพศชายมีความแตกต่างกัน เพราะแตกต่างกันตรงทัศนคติความคิด ผู้หญิงคิดอีกแบบ คือ ช่วยเหลือผู้หญิง ผู้ชายคิดอีกแบบ คือ ช่วยเหลือผู้ชาย ผู้หญิงบางคน เช่น นายกอบต.เป็นคนที่ทำงานรวดเร็ว่องไว มีอะไรเกิดขึ้นในชุมชนไปถึงก่อน ส่วนส.อบต.ผู้หญิงก็ทำงานรวดเร็วกว่าผู้ชาย ผู้หญิงมีผลงานเป็นที่ประจักษ์มากกว่าผู้ชาย ส่วนกลุ่มผู้ชายเห็นว่าการพัฒนาท้องถิ่นเพศหญิงกับเพศชายไม่มีความแตกต่างกัน จะคิดเรื่องการทำงานของคนมากกว่าเพศ เพราะตอนนี้มีนายกอบต.ผู้หญิงเป็นผู้นำมีผลงานมากมาย ถ้าเปลี่ยนเป็นนายกอบต.ผู้ชายอาจทำงานไม่ได้ดีเท่านี้ก็ได้ขึ้นอยู่กับตัวบุคคล เมื่อก่อนอย่างไรก็ต้องเป็นผู้ชายเป็นผู้นำ แต่ทุกวันนี้ผู้หญิงผู้ชาย การเลี้ยงลูก การทำงาน คือ ไม่มีความแตกต่างกัน ผู้หญิงเป็นใหญ่เป็นโตมากขึ้นในบ้านเมืองก็มิให้เห็น เพราะฉะนั้นการพัฒนาชุมชนผู้หญิงอาจจะทำได้ดีกว่าผู้ชายบางคนด้วยซ้ำ ผู้หญิงผู้ชายเหมือนกันในการพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกันไม่ได้ เพราะเมื่อมีตำแหน่งเป็นนายกอบต. อำเภอหรือทางราชการให้งบประมาณมากก็ต้องแจกจ่ายทุกหมู่บ้านอยู่แล้ว และนำข่าวสารทางอำเภอมาถ่ายทอดให้ฟังทุกหมู่บ้าน การทำงานก็ไม่แตกต่างกัน ผู้หญิงพัฒนาเก่ง มีความเสมอภาคขอโยนตรอกโยนแบ่งสรรงบประมาณให้เท่าๆกัน

อย่างไรก็ตาม กลุ่มผู้หญิงมีความเห็นว่าเพศไม่ได้เป็นปัญหาในการปฏิบัติงานตำแหน่งนายก อบต. เพราะชาวบ้านยกย่องให้เป็นสตรีเหล็ก ไม่ว่าปัญหาจะมาแรงอย่างไร นายกอบต.รับได้หมด ผู้นำที่เป็นผู้หญิงสามารถนำเราไปได้ดี ความเก่งอยู่ที่ตัวบุคคล ส่วนกลุ่มผู้ชายกล่าวว่าสมัยก่อนคิดว่าคนๆนี้มีความเด็ดขาดต้องทำได้ดีกว่าผู้ชายบางคน มีความคล่องตัวทุกอย่าง หญิงชายเท่าเทียมกัน เพศจึงไม่ใช่ปัญหาในการปฏิบัติงานตำแหน่งนายกอบต. ผู้ชายบางคนทำงานไม่เก่งเท่าผู้หญิงก็มี

สำหรับการปฏิบัติงานของนายกอบต.ผู้หญิงและนายกอบต.ผู้ชาย กลุ่มผู้หญิงมีความเห็นว่าแตกต่างกันตรงเพศสรีระ แต่การทำงานในด้านต่างๆเหมือนกัน สำหรับการปฏิบัติงานแตกต่างตรงที่ผู้ชายจะไปกับพวกผู้ชาย ไม่คลุกคลีกับเจ้าหน้าที่และสมาชิก อบต.ผู้หญิง บางทีก็ไม่ให้เกียรติสมาชิก อบต.ผู้หญิงเขาถือว่าเป็นข้างเท้าหลัง เวลาประชุมก็ไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้หญิง กลุ่มแม่บ้านทำอะไรก็ไม่สนใจ ซึ่งกลุ่มผู้ชายมีความเห็นว่านายกอบต.ผู้หญิงถึงจะเป็นผู้หญิงก็มีการทำงานที่เด็ดขาดพอๆกับ

ผู้ชาย เข้าถึงทุกกลุ่มคน จึงคิดว่าการปฏิบัติงานของนายกอบต.ผู้หญิงไม่ด้อยกว่านายกอบต.ผู้ชาย ผู้หญิงเข้ากับผู้หญิงด้วยกันง่ายกว่าผู้ชาย นายกอบต.รู้จักแบ่งงานให้เหมาะสมกับบุคคล งานจึงออกมา รวดเร็ว แล้วแต่คนชอบแต่ตำบลนี้มีแต่นายกอบต.ผู้หญิง

การยอมรับบทบาทผู้นำสตรี

ส่วนใหญ่แล้วประชาชนในพื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบลที่สุดต้องการผู้นำชุมชนที่มีลักษณะ เข้าถึงและใกล้ชิดประชาชน สามารถดูแลสารทุกข์สุกดิบของประชาชนได้ตลอด ซึ่งนายกอบต.ผู้หญิง จะให้ความสำคัญหลายเรื่องในชุมชน เช่น การส่งเสริมกลุ่มอาชีพ และการพัฒนาแหล่งน้ำ เป็นต้น และที่ผ่านมา นายกอบต. ผู้ชายให้ความสำคัญในเรื่องถนนหนทาง และสาธารณูปโภคต่างๆ

เมื่อมีปัญหาภายในชุมชนนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่สุดสามารถแก้ไขปัญหาได้ เพราะปกติ ในชุมชนจะมีการวางแผนจัดการในแต่ละหมู่บ้าน โดยมีผู้ใหญ่บ้าน ส.อบต.รวมกันแก้ปัญหา ซึ่งส่วนใหญ่ มักจะยุติที่หมู่บ้าน

นอกจากนี้ การปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่สุดในการพัฒนาท้องถิ่นเป็นที่ พอใจของประชาชน เพราะสามารถพัฒนาชุมชนให้มีความเจริญและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น แต่ควรปรับปรุง ในเรื่องการพบปะพูดคุยกับสมาชิกในชุมชนให้มากกว่านี้ เพราะชาวบ้านอยากพูดคุยปรึกษากับผู้นำ อย่างใกล้ชิด อยากรู้ตาม ประชาชนยังคงเชื่อมั่นว่า นายก อบต.จะพาท้องถิ่นไปสู่ความเจริญก้าวหน้าได้ เพราะการทำงานที่ผ่านมา มีผลงานดีเป็นที่ประจักษ์แก่สาธารณชน

สำหรับในพื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบลโคกกรวดประชาชนส่วนใหญ่ต้องการผู้นำชุมชนที่มี ลักษณะเข้าถึงประชาชน มีความซื่อสัตย์สุจริต แก้ปัญหาให้ชาวบ้านได้ และประชาชนสามารถพูดคุย ปรึกษาปัญหาได้อย่างสนิทสนม

นายกอบต.ผู้ชายมักให้ความสำคัญการสร้างถนน และไม่คลุกคลีกับชาวบ้าน แต่นายกอบต. ผู้หญิงให้ความสำคัญในทุกเรื่อง ขอให้ประชาชนบอกว่าจะเอาอะไร จะพยายามผลักดันหาให้ และ เน้นด้านสุขภาพ คุณภาพชีวิตมากกว่าการสร้างถนน

เมื่อมีปัญหาภายในชุมชนนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกรวดสามารถแก้ไขปัญหาได้ อย่างมาก ไม่ว่าจะเรื่องเยาวชนหรืออีกหลายเรื่อง นายกอบต.จะหางบประมาณมาให้เยาวชนไปอบรม เพื่อให้เด็กมีส่วนร่วมรักกัน ส่วนมากเมื่อมีปัญหาจะผ่านไปตามขั้นตอน คือ ถ้ามีปัญหาในหมู่บ้านก็ ปรึกษาผู้ใหญ่บ้าน และผู้ใหญ่บ้านปรึกษานายกอบต. แต่ถ้ากลุ่มแม่บ้านมีปัญหาสามารถปรึกษา นายกอบต. ได้โดยตรง

สำหรับการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกรวดในการพัฒนาท้องถิ่นเป็นที่พอใจอย่างมากของประชาชน เพราะดูแลทั่วถึงทุกหมู่บ้านและคลุกคลีทุกงานในชุมชน ไม่ว่าจะไปที่ไหนก็เจอนายกอบต.ที่นั่น ใส่ใจประชาชนเสมอ ถ้าเค็คร้อนก็ไปขอความช่วยเหลือได้ตลอด นอกจากนี้ยังมีความเชื่อมั่นมากกว่านายกอบต. จะพาท้องถิ่นไปสู่ความเจริญก้าวหน้า เพราะมีอะไรเรียกนายกอบต. มาทันที ตั้งแต่นายกอบต.ปฏิบัติงานมาไม่มีข้อบกพร่อง เข้าเยี่ยมเยียนชาวบ้านในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ อย่งการพัฒนาต้องมีความร่วมมือของชาวบ้านด้วย นายกอบต.รับฟังความคิดเห็นของชาวบ้านตลอด พี่ชายเป็นกำนัน น้องชายเป็นสจ.ก็มีครบวงจร ถ้าต้องการอะไรนายกอบต.สามารถติดต่อให้ชาวบ้านได้ทุกอย่าง ประกอบกับความสามารถของนายกอบต.ที่มีอยู่ สามารถทำให้ตำบลโคกกรวดเจริญก้าวหน้าได้อย่างแน่นอน

ส่วนพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่มประชาชนส่วนใหญ่ต้องการผู้นำชุมชนที่มีลักษณะสร้างสรรค์ คิดไวทำไว ตัดสินใจคล่องตัว มีความโปร่งใส จริงใจ มีความรับผิดชอบ มีความเป็นธรรมกับทุกฝ่ายไม่ถือพรรคพวกพิจารณาตามเนื้อผ้า บริหารจัดการได้ทุกด้าน แก้ปัญหาได้ทุกอย่าง ทั้งปัญหาเฉพาะหน้าและปัญหาอื่นๆ

นายก อบต.ผู้หญิงให้ความสำคัญทุกเรื่องทั้งด้านการสร้าง โครงสร้างพื้นฐาน สังคม วัฒนธรรม และลงไปเยี่ยมทุกหมู่บ้าน เพื่อถามชาวบ้านว่าต้องการอะไรเร่งด่วน บางจุดที่ยังด้อยไม่พัฒนา นายกอบต. จะให้ความสำคัญมาก จะเร่งจัดการปัญหาเร่งด่วนทันที นอกจากนี้ยังดูแลเรื่องคุณภาพชีวิตมากกว่านายกอบต.ผู้ชาย ซึ่งจะให้ความสำคัญแต่เรื่องก่อสร้างถนน

เมื่อมีปัญหาภายในชุมชนนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่มสามารถบริหารจัดการ แก้ไขปัญหาได้ดีมาก คือ สามารถจัดการปัญหารวดเร็วทันใจ เค็ดขาด งบประมาณประจำปีทำอย่างต่อเนื่อง ถ้ามีอะไรฉุกเฉินก็มาติดต่อประสานงานได้ นายกอบต.จัดการให้ทันทีที่เป็นงานเร่งด่วน จัดการแก้ไข ปัญหาได้อย่างถูกต้องตามที่ประชาชนขอร้องอย่างรวดเร็วทันใจ บางหมู่บ้านสมาชิกอบต.ยังไม่รู้ว่าไปของงบประมาณมาจากไหน นายกอบต.ไปของงบประมาณมาให้ก่อนแล้ว เช่น งบประมาณของ อบจ. เป็นต้น ขอให้ชาวบ้านเรียกร้องขึ้นไป นายกอบต.พยายามจัดสรรหางบประมาณมาให้ได้ ความสามารถของนายก อบต.เหมือนผู้ชายคนหนึ่ง ใครตกทุกข์ได้ยากนายกอบต.แก้ไขให้ตลอด

อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่มในการพัฒนาท้องถิ่นเป็นที่พอใจอย่างมากของประชาชน เพราะทุกอย่างเท่าเทียมกันทุกหมู่บ้าน ไม่เอนเอียงหมู่บ้านใดหมู่บ้านหนึ่ง ให้ความเป็นธรรมกับทุกคน นายกอบต.ทำดีอยู่แล้ว กระทรวงสั่งมาก็ดำเนินการตามทุกอย่าง ชาวบ้านเรียกร้องหรือมีปัญหาให้แก้ไขถ้าช่วยได้จะช่วยทันที โดยยึดมติของชาวบ้านเป็นหลัก พอใจทุกอย่างที่นายก อบต.นำมาไม่มีอะไรบกพร่องทั้ง 9 หมู่บ้าน นอกจากนี้ยังมีความเชื่อมั่นอย่างมาก

ว่านายก อบต. จะพาท้องถิ่นไปสู่ความเจริญก้าวหน้าได้ เพราะมีผลงานปรากฏให้เห็นเด่นชัด ค่าของคนอยู่ที่ผลงาน และนายก อบต.เป็นคนกล้าพูดกล้าทำ รวมทั้งเป็นคนกว้างขวางสามารถติดต่อประสานกับอำเภอและจังหวัดได้ มีมนุษยสัมพันธ์ดีสามารถขอความร่วมมือราษฎรในชุมชนให้มาร่วมกิจกรรมได้อย่างพร้อมเพรียง การพัฒนาจึงดีขึ้นทุกด้าน เพราะได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย จากที่อบต.ไม่มีที่ทำการอบต. ตอนนี้กำลังสร้างที่ทำการอบต.ใหม่ ถ้าส่วนราชการส่งไปก็ทำทันที และไม่ขัดกับชาวบ้าน โดยยึดเสียงมติชาวบ้านส่วนใหญ่เป็นหลักในการพัฒนา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวฉมาลีศมา จุลเพชร

เกิดวันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ.2520 สถานที่เกิด โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ กรุงเทพฯ

วุฒิการศึกษา รัฐศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับสอง) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำเร็จการศึกษา ปี พ.ศ.2543

ประวัติการทำงาน - เริ่มรับราชการครั้งแรก พ.ศ.2543 ตำแหน่ง ปลัดอำเภอ

(เจ้าพนักงานปกครอง 3) ที่ว่าการอำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

- พ.ศ.2544 ดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอ ที่ว่าการอำเภอห้วยยอด

จังหวัดตรัง

- พ.ศ.2545 ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานปกครอง 4 ที่ทำการปกครอง

จังหวัดตรัง ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง

ปัจจุบันดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานปกครอง 5 ฝ่ายพัฒนาระบบบริหารการปกครอง

กลุ่มงานแผนงาน กองวิชาการและแผนงาน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย